

Ishaja vsak dan s jutraj razvon v ponedeljkih in dnevih po praznikih. Posamezna številka Din 1.—, lanskoletne 2.—; mesečna naročnina Din 20.—, za tujino 30.—. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva 23. Telefon uredništva 80-70, 80-69 in 80-71

Jugoslovan

Rokopisov ne vračamo. Oglas po tarifi in dogovoru. Uprava v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-68. Podružnica v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 24, tel. 20-60. V Celju: Slomškov trg 4. Pošt. šek. rač. Ljubljana 15 621.

Št. 158

Ljubljana, nedelja, dne 12. julija 1931

Leto II.

Lincoln Ellsworth

Ameriški raziskovalec polarnih krajev Lincoln Ellsworth, prijatelj raziskovalca polarnih krajev Amundsen, se bo udeležil leta v polarne kraje s »Zeppelinom« kot zastopnik ameriškega zemljepisnega društva.

Spomenica francoske vlade za razorožitveno konferenco

Pariz, 11. julija. AA. Ministrski svet je proučil in potrdil spomenico, ki bo predložena svetovni razorožitveni konferenci leta 1932. Spomenica pojasnjuje, kakšna oborožitev je potrebna Franciji in pravi, da je Francija zagovornica razorožitve in omejitve vojaških izdatkov.

Trgovska pogodba med Češkoslovaško in Madjarsko

Budimpešta, 11. julija. n. Sročil so objavili madjarsko-avstrijsko trgovsko pogodbo, ki določa ustanovitev stalnega tarifnega odbora in celo vrsto kreditnih olajšav za izvoznike. Pogodbi je dodan tudi veterinarski sporazum. Pogodba bo veljala do 30. julija 1932. leta.

Proti framazonom v Romuniji

Bukarešta, 11. julija. n. Sročil je na seji zbornice poslanec dr. Trifun opozoril vlado, da je mnogo aktivnih častnikov v svobodno zidarskih ložah. Ker pa se po njegovem mnenju prisega kralju ne zлага z masonsko prisego, je prosil vlado, naj pozove častnike, naj zapustijo svobodno zidarsko ložo ali pa častniško službo.

Titulescu pojde?

Bukarešta, 11. julija. n. Listi objavljajo poročila iz Londona, da se namerava romunski poslanik Titulescu umakniti iz diplomatskega življenja. Titulescu se bo umaknil iz diplomatskega življenja ter se vrnil v katedri na vseučilišču v Bukaresti ter se posvetil političnemu življenju. Nekateri listi trdijo, da bo postal član nacionalno-kmetске stranke ter naslednik dr. Julia Maniu-ja.

Za suvereniteto nad Grenlandijo

Oslo, 11. julija. d. Norveška brzojavna agencija javlja: Vlada je tisto ozemlje vzhodne Grönlandije, ki leži med 71° 30 min. in 75° 40 min. severne širine, zasedla, ker prevladujejo tam norveški interesi. S tem je hotela pridobiti osnovo, da bi bilo stalnemu mednarodnemu sodišču v Haagu omogočeno izdati končno-veljavno odločbo o spornem vprašanju suverenitete nad vzhodno Grönlandijo, za katero se potezata Norveška in Danska. Danska in Norveška stojita na stališču, da je treba, da to zadevo reši odločitev haaškega sodišča.

Oslo, 11. julija. d. Po norveškem naziranju se razteza suvereniteta Danske samo na zapadno in južno Grönlandijo, na nekatera ozemlja vzhodne Grönlandije pa ima pravico Norveška. Sporno ozemlje je 500 km dolgo in se razteza med Karlsbergfjordom in Bessel-fjordom.

Nove italijanske šole v Julijski Krajini

Trst, 11. julija. v. Rimsko prosvetno ministrstvo je z ozirom na posebne potrebe Julijske Krajine odredilo, da se s prihodnjim šolskim letom na ozemlju Julijske Krajine otvori 45 novih osnovnih šol, in sicer 3 v goriškem okraju, 12 v poreškem, 17 v puljskem, 8 v tolimškem, 5 pa v postojnskem okraju.

Avstralski državni proračun

Melbourne, 11. julija. AA. Na seji reprezentantske zbornice je avstralski zakladni minister Theodore predložil državni proračun, ki izkazuje le 10,757.000 funtov sterlingov primanjkljaja, to je za 3,250.000 funtov sterlingov manj kot je predvideval ministrski predsednik Scullin. Vlada upa, da bo s strogim varčevanjem in povzrajanjem davkov znižala proračunani deficit na 5,176.000 funtov sterlingov.

Borba za naklonjenost Nemčije

Anglija hoče Nemčiji pomagati — Nemčija odklanja politične pogoje za podporo — Tudi Francija hoče pomagati Nemčiji — Konferenca strokovnjakov v Londonu — Vrednost franka

London, 11. julija. AA. Angleško zakladno ministrstvo je poslalo banki za mednarodna izplačila pismo, kjer naznanja, da se je angleška vlada odpovedala vsem reparacijskim plačilom, ki bi jih morala izplačati Nemčija 15. julija po Youngovem načrtu. Angleška vlada je to storila, da pomaga Nemčiji v duhu Hooverovega predloga iz sedanjih finančnih težkoč.

Angleško časopisje zelo ugodno komentira ta korak angleške vlade.

Nemčija bo oproščena plačil

»Daily Telegraph« poudarja, da bo akcija angleške vlade in dominijonov pomagala Nemčiji moralno in materialno. Nemčija bo tako oproščena plačila reparacij, ki zapadejo prihodnjo sredo. Finančni položaj v Nemčiji je sedaj veliko težji, kot je bil tedaj, ko je Hoover sprožil svojo akcijo. Bilo bi zaman prikrivati dejstvo, da se je z dolgimi pogajanjmi veliko izgubilo na dragocenem času in poslabšal položaj. Z zavlačevanjem pogajanj je Hooverova akcija mnogo izgubila psihološkega efekta.

Vlade britskega imperija so uvidele, da je Nemčiji potrebna direktna in takojšnja pomoč, da obrodí Hooverov predlog zaželeni sad. Če je ta predlog rešen, kar vsi priznavajo, se mora tudi storiti vse, da uspe čimprej. Slično pišejo tudi drugi listi in poudarjajo, da je Hooverova akcija prvi korak k izboljšanju sedanjega gospodarskega položaja. Borza, ki je po prvem poročilu ugodno reagirala na sklep angleške vlade, je kazala pozneje znake nervoznosti in reakcije. Vendar upajo, da bodo sledile akciji angleške vlade tudi druge države, kar bi gotovo ojačilo optimizem in pomirilo gospodarske kroge.

Listi končno naglašajo, da bi vsako odlašanje izvedbe Hooverovega predloga imelo za posledico poslabšanje že itak resnega gospodarskega položaja in gospodarsko katastrofo Evrope in sveta.

Nemčija odklanja politične pogoje

Berlin, 11. julija. AA. Razen komunističnih, socialističnih in pacifističnih listov ves nemški tisk odklanja politične pogoje za finančno podporo Nemčiji. »Germania« pravi, da male oklopne križarke, ki jih Nemčija gradi po versailleski pogodbi, ne morejo nikogar ogražati.

Francoski pogoji

Pariz, 11. julija. AA. Predsednik nemške državne banke dr. Luther je nameraval po razgovoru z guvernerjem francoske narodne banke Moretom odpotovati v petek popoldne nazaj v Berlin. V zadnjem hipu pa je dr. Luther odložil odhod in se je napolil v finančno ministrstvo, kjer je imel dvourni razgovor z ministrom finance Flandinom. O tem razgovoru niso znane podrobnosti. Uradni komunikacije pravi, da so Luthrovi razgovori začetek važnih pogajanj, ki bodo v kratkem v Baslju med voditelji glavnih narodnih bank. Pariški listi pišejo, da bo Francija sodelovala pri kreditni akciji v korist Nemčije le pod gotovimi političnimi pogoji. Nemčija se mora odpovedati carinski zvezi z Avstrijo in mora prekiniti gradnjo oklopne križarke »Elzas Lothringen«. Predsednik nemške narodne banke se bo vrnil v Berlin tekom današnjega dne z letalom.

Težka konferenca

Pariz, 11. julija. d. Konferenca dr. Luthra v Parizu so do včeraj zelo težko potekale. Zahteve dr. Luthra so se raztezale na tri točke, in sicer 1. obnovitev premostilnih kreditov v višini 100.000.000 dolarjev za državno banko in zvišanje teh kreditov na 250.000.000 dolarjev; 2. dovolitev novega kredita v višini poldruge milijarde do dveh milijard mark, ki bi se stavil na razpolago nemški Golddiskontbank, oziroma nemški industriji in gospodarstvu; 3. dovolitev v mesečnih obrokih vračljivega predjuma v višini reparacijskih plačil, ki se med moratorijskim letom odlože. Potrjuje se, da so francoski krogi tokrat z velikim povdarkom naglašali svoje politične pogoje. Te zahteve se nanašajo v glavnem na vprašanje priključka, na opustitev nadaljnje gradbe

oklopnih križark in na jamstvo za uporabo vsot, ki se prihranijo po Hooverjevem načrtu. V finančnem oziru zahteva Francija energično skrčenje kreditov po državni banki, da se zaustavi odtok deviz iz Nemčije. Tudi zahteva baje Francija novo trgovinsko pogodbo z Nemčijo, ker sedanja za Francijo ni ugodna. Kakor poročajo pariški listi, podpira francosko stališče tudi Henderson. Angleške in ameriške banke zahtevajo, da tudi Francija sodeluje pri novi kreditni operaciji za Nemčijo, sicer one odklanjajo svojo udeležbo.

Nova konferenca strokovnjakov

London, 11. junija. AA. Zunanji urad je poslal v petek povabila za konferenco strokovnjakov, ki bo prihodnji petek v finančnem ministrstvu v Londonu. Vabilo je bilo razposlano Nemčiji, Franciji, Italiji, Belgiji, Japonski in Združenim državam.

Berlin, 11. julija. AA. Predsednik nemške državne banke se je vrnil nenadoma iz Pariza v Berlin. Berlinsko časopisje meni, da se je dr. Luther vrnil, ker so mu stavili v Parizu za kredit Nemčiji neke politične pogoje.

Frank se dviga

London, 11. julija. AA. Francija je na predvečer konference za moratorij potegnila iz Anglije veliko zlata. Včeraj se je tečaj franka zelo dvignil in je dosegel 123-95 frankov za funt šterling napram 124-21 frankom za funt v minulem tednu.

K sreči ima angleška narodna banka toliko zlate rezerve, da zadosti lahko vsem potrebam. Na borzi je položaj zelo negotov. Promet je včeraj nekoliko oživel, pozneje pa popustil. Poročajo, da Nemčija išče 100 milijonov funtov šterlingov posojila. Vendar ameriški krogi dvomijo, da bi bilo posojilo možno in umestno.

Stimson na potovanju po Italiji

Državniki so se razgovarjali o razorožitvi -- Važnost ameriškega obiska

Rim, 11. julija. n. Davi je minister Stimson z avtom odpotoval iz Rima v Firence. Verjetno je, da odpotuje jutri iz Firence v Milan in nato v Pariz, kamor mora prispeti v sredo.

V Rimu je bil zelo rezerviran. Novinarjem je dal le zelo omejene izjave. Dejal jim je, da se je sestal z zastopniki italijanske vlade in z njimi govoril o perečih vprašanjih. Kot italijanski gost ne more povedati vsega, kar je bilo predmet teh razgovorov. To naj povedo le zastopniki vlade. V ostalem je že ameriškim novinarjem dejal, da bo na svojem potovanju po Evropi podoben radioaparatu za sprejemanje, ne pa za oddajanje.

Ves italijanski tisk naglašava važnost Stimsonovega poseta v Rimu »Giornale d'Italia« govori, da so Stimson, Grandi in Mussolini govorili o vseh vprašanjih, ki so da-

Berlin, 11. julija. d. Predsednik nemške državne banke dr. Luther je danes ob 5. uri popoldne z letalom prispel iz Pariza v Berlin. Časnikarjem je odklonil vsako informacijo o pogajanjih v Parizu in Londonu, po Wolffovem uradu pa je demantiral različne fantastične vesti inozemskih listov. Z letališča je odšel naravnost k državnemu kancelarju, kjer se je sestal kabinetni svet, ki ostane v permanenti, dokler ne sprejme sklepov, ki se nanašajo na položaj, kakor je nastal po pogajanjih dr. Luthra v Parizu in Londonu. Državna vlada je že pripravila nekatere predloge, ki pa so seveda odvisni od poročila dr. Luthra. V borznih krogih govore, da je med temi predlogi tudi predlog, da se izda zasilna naredba, ki naj bi urejala promet na deviznem trgu, dalje predlog za centralno devizno kontrolo, kakor tudi različni predlogi glede poostregega skrčenja kreditov pri državni banki. Vsi ti ukrepi so v zvezi z različnimi zahtevami inozemstva.

London, 11. julija. d. Diplomatični dopisnik »Daily Telegrapha« je pooblaščen izjaviti, da angleška vlada ni stremela za tem, da bi zahtevala od Nemčije politične pogoje za olajšavo, ki jih postane Nemčija deležna po Hooverjevem načrtu. Če pa Berlin vidi, da je mogoče, nekatere izdatke za mornarico in pa sklenitev carinske zveze v moratorijskem letu odložiti, potem bi tako gesto smatrali za dobrodošlo.

Nemčija bo dobila posojilo

Newyork, 11. julija. d. V borznih krogih pričakujejo, da bodo Federal Reserve Board, angleška banka in francoska banka dovolile nemški državni banki neutegoma kredit v višini 200—300.000.000 dolarjev. Pogoj za to pa je, da državna banka začne s krčenjem kreditov in da privatni bančni zavodi v Ameriki, Angliji in Franciji še dalje puste v Nemčiji do sedaj dovoljene kredite.

nes aktualna, pred vsem o razorožitvi. Italijanska, kakor ameriška vlada, pravi list, zavzema stališče, da se razorožitvena konferenca, ki je sklicana za februar prihodnjega leta, nikakor ne sme odgoditi. Stimson se je prepričal o miroljubni politiki Mussolinija in o njegovem stremljenju za čim širšim mednarodnim sodelovanjem, da se za vedno onemogoči vojna. Spoznal pa je tudi, da Italija zavrača načrte o razdelitvi sveta na geografske sfere, Evropa in Amerika morata skupno sodelovati za vzpostavitev mednarodne solidarnosti. Za Italijo je premalo vse ono, kar hočejo doseči z ustvaritvijo Panevrope.

Rim, 11. julija. AA. Včeraj popoldne je državnik Združenih držav Stimson obiskal palačo »Villa Borghese« in razne muzeje. Po kratkem postanku v Milanu in Turinu se bo Stimson odpeljal v Pariz.

Prijaznost med angleškimi in nemškimi mornarji

Kiel, 11. julija. AA. Da izreče prebivalstvu zahvalo za prijazen sprejem angleških mornarjev, je poveljnik angleške križarke »Norfolg«, kapetan Pritzket, povabil sto učencev na križarko. Tu so učencem razkazali ustroj ladje, nato pa so bili pogoščeni.

Telefonski promet s Španijo nemogoč

Pariz, 11. julija. AA. Havas poroča iz Madrida, da je zaradi telefonske stavke in sabotaže nemogoč telefonski promet z inozemstvom.

Gandhi bo živel v Londonu po domače

London, 11. julija. AA. V Londonu in v vsej Angliji vlada veliko zanimanje za Gandhija, ki bo v kratkem prispel v Anglijo, da sodeluje na konferenci o indijski ustavi. Gandhi bo živel v Londonu sila preprosto. Nastanil se bo v siromašnem predmestju in sebo hranil z mlekom in sadjem. Odklonil je vnaprej mnoga povabila bogatih Indijcev in Angležev.

Občinske volitve na Češkoslovaškem?

Praga, 11. julija. n. Koalicijske stranke so sklenile v kratkem izzvati razpis občinskih volitev po vsej državi. Občinske volitve bi se morale vršiti šele leta 1933, a se je socijalistična stranka temu protivila.

Proces proti »Zvezi slovaških junakov«

Bratislava, 11. julija. n. Pred vojnim sodiščem se je včeraj pričela razprava po zakonu o zaščiti države proti 5 mladeničem, ki so pred 3 leti ustanovili tajno društvo pod imenom »Zveza slovaških junakov«. Ta zveza je imela namen odepiti Slovaštvo od sedanje češkoslovaške države. Vodja te organizacije je bil Josip Vozar, star 21 let. Organiziral je društvo v Košicah in deloval po navodilih profesorja Jihlička, ki živi na Dunaju. Vozar in tovariši so priznali, da so organizirali to društvo. Hoteli so zbežati na Madjarsko, ko so izvedeli, da so odkriti. Na meji pa so jih aretirali. V ostalem pa so po obsodbi dr. Tuke opustili svojo namero. Proc. bo trajal nekaj dni

Velike — malenkosti

Nikakor se ni splošno prodrla zavest, da je eden izmed neodklonljivih duševnih procesov, ki se vrši in se mora do konca izvršiti po osvobojenju, proces popolne degermanizacije našega življenja v vsakem pogledu. Razne »malenkosti«, ki jih objavljamo in žigosamo skoro v vsaki številki našega lista pričajo, da so tu še številni ostanki duševnosti iz preteklih dob našega suženjstva. In prav ti ostanki so krivi, da se naše ljudstvo še do danes ni osvobodilo one naravnosti hlapčevske in sramotne pomiznosti napram vsemu, kar je tujega, posebno pa nemškega.

Navajeni smo iti preko tega na dnevni red, češ da so to — malenkosti. Toda to stališče in naziranje je popolnoma zgrešeno. Ostanke omenjene duševnosti niso namreč nikaka moda, ki traja morda le eno leto in potem zgine. Gre marveč za pravo pravcato nacionalno bolezen. Kot tako je treba zavestno in sistematično zdraviti, če nečemo, da se dalje razpase, kot ima vsaka bolezen navado.

To velja tem bolj v tem slučaju, ker je bacil tu skoroda neviden. Omenjeni ostanki naše žalostne preteklosti imajo namreč svoj sedež v onih plasteh človeške zavesti, kjer lahko obstojajo, ne da bi se njihovega obstoja sami niti zavedali. Navade, katerim je sledilo gotovo ljudstvo prostovoljno ali prisiljeno skozi stoletja, postanejo podzavestna last njegovih članov. To pa se pravi, da je v takem položaju postopanje v smislu grdih navad za posameznika že nekaj samo ob sebi umevnega. Greši, ne da bi se tega niti zavedal, iz nezavednosti in s svojega subjektivnega stališča v popolni dobri veri.

Tem večja pa je potreba, da se na to našo bolezen stalno opozarja, in to posebno še zato, ker so nacionalni grehi te vrste na dnevnem redu. Napredujoča degermanizacija, ki je posledica delovanja naše nacionalne šole, je sicer zlo pri mlajših pokoljenjih v veliki meri že odpravila, oziroma ga uspešno odpravlja. Vendar pa je tudi ta mladina, dasi je izšla iz čisto domače in nacionalne šole, izpostavljena slabemu zgledu, ki ga srečuje izven šole in ki je lahko usodna ovira na poti k dosegi popolne nacionalne samozavesti.

Vsaka, tudi najneznačajša taka »malenkost« lahko ima za naš naraščaj naravnost usodne posledice. Še več! Čim malenkostnejša se zdi, tem lažje vrši svojo negativno službo vezi z ono preteklostjo, s katero hočemo kot zavedni Jugoslavlani končno pretrgati vsako kontinuiteto.

Med nešteti »malenkostmi« te grde sorte pa je ena, ki je še posebno zahrbtna in nevarna. In to tembolj, ker se zdi, kot bi se smatralo to vprašanje še za posebno malenkostno ter sedanje stanje v tem pogledu za popolnoma normalno in definitivno.

Mislimo tu na ono dolgo vrsto vrlih in zavednih Slovencev, oziroma slovenskih družin, ki imajo nemške priimke. Kljub nemškemu izvoru njihovih priimkov jih prav nič ne veže z nemštvom in nemškim narodom. Sloveščina jim je materin jezik in mnoge izmed takih družin so že dale Slovencev in Jugoslovanom velike in zaslužne može, ki so aktivno ustvarjali samobitno slovensko in jugoslovansko kulturo in duševnost.

Če je temu tako, je pač tem mnogo čudnejše, ko vidimo, s kako krčevitostjo se ti nešteti vrli in v vsakem pogledu neoporečni Jugoslavlani in Slovenci držijo čisto nemškega pravopisa v svojih priimkih. Zares nerazumljivo je, komu na čast bi trd Slovenec, ki se je v bogve katerem pokolenju morda upravičeno pisal »Schreiber«, hotel kljub svoji jugoslovanski narodni zavesti biti rajši »Schreiber« nego »Šrajberl«. Takih priimkov pa je med nami na stotine in glede vseh takih slučajev velja seveda isto: da so velika neskladnost in naravnost nevzdržna nespodobnost.

Naj se zdi stvar komu še tako malenkostna, dejstvo je in ostane, da predstavlja nemški pravopis pri imenih te vrste že kot sama gola mrtva črka eno izmed onih zahrbtnih vezi in niti, ki spominjajo in opozarjajo na žalostne čase slovenskega robitva pod tujo oblastjo in ki jih je treba vsled tega pretrgati in zabrisati.

Čehi in Srbi so take gorostasnosti že davno odpravili. Priimke tujega izvora pišejo po lastnem, domačem pravopisu. Grda razvada se je ohranila menda le pri nas Slovencev in menda tudi pri Hrvatih. Nacionalna doslednost in ponos pa nujno zahtevata, da se take in vse ostale »malenkosti« te vrste začnejo enkrat že temeljito odpravljati in iztrebljati.

Naš nacionalizem bodi brez šovinizma, toda dosleden in integralen tudi glede »malenkosti«.

Slaba letina na Ogrskem

Budimpešta, 11. julija. n. Današnje sluzbeno poročilo o stanju žetve je še bolj pesimistično od prejšnjega. Vročina in suša sta zelo škodljivo delovali. Ze v poročilu od 28. junija je bilo rečeno, da bo žetev srednje slaba. Današnje številke so pa še nižje od zadnjih. Za pšenico pričakujejo 178 q, napram 182 pred 2 tedni, za rž pa 58 napram 62 q.

Poljski glas o Jugoslaviji

Jugoslavija ni balkanska država — Prijateljstvo med Poljaki in Jugoslavlani

Varšava, 11. julija. o. »Gazeta Poljska« prinaša članek iz peresa g. Vučosa, ki je napisan v zvezi z zadnjim potovanjem poljskih časnikarjev po Jugoslaviji. V članku je med drugim rečeno:

Med Jugoslavijo in Poljsko je neka analogija. Današnja jugoslovanska država je nastala kot rezultata zedinjenja ozemelj, ki so se stoletja nahajala pod tujo zasedbo. Od tega izhaja ne samo velika raznolikost značaja in kulture posameznih pokrajin, temveč tudi potreba izrednega napora, da se družba konsolidira nacionalno in državno. Jugoslavlani so mnenja, da je bilo prvih 10 let po vojni pravzaprav izgubljenih. Narodna skupščina, v kateri se je razplamtel parlamentarizem, je bila kraj stalnih za državo tragičnih strasti in strankarske igre, ki je razvijala političen in pokrajinski antagonizem. To stanje stvari, ki je uničevalo mlad državni organizem, je na koncu prekinil kralj Aleksander, ustvaritelj sodobne Jugoslavije, ki je popularen v vsem narodu in ki je vso težo oblasti prevzel naravnost na svoja pleča ter je v kratkem času pomiril duhove, prinesel slovo in pripravil vse družabne sloje do dela za zgradbo države.

Velike simpatije, ki jih južni Slovani v resnici uživajo na Poljskem in vedno češča potovanja poljskih turistov v Jugoslavijo, zlasti v Dalmacijo, vendar do sedaj niso spremenila fakta, da imamo še vedno precej nejasno predstavo o jugoslovanski državi in o jugoslovanskem narodu kot celoti.

»Balkan«, »Balkanski kotel« so predvojne sugestije, od katerih se nismo še popolnoma otresli. Ali dovolj je da človek prepotuje Jugoslavijo vzdolž in poprek, kakor so to storili poljski časnikarji od Skoplja na jug do Bleda na severu, pa se prepričamo, kako je ta dežela danes popolna Evropa, v kakšnem tempu napreduje s kulturo zapada. Brez pretiravanja se lahko reče. Po vsej državi mrzlično vre gradbeno, kulturno in znanstveno delo. Če se mi po pravici ponašamo z naravnost ameriškim razvojem Gdynje, potem se Jugoslavlani prav tako lahko ponašajo s sličnim tempom razvoja velikih centrov industrije in kulture s prestolico Beogradom na čelu.

Ko člankar dalje govori o turizmu in o propagandi zanj, se vpraša: Ali so bili poljski časnikarji na svojem potu po Jugoslaviji tretirani samo kot turisti? — Ne! Bili so sprejeti kot bratje in prijatelji. Bili so gostje, ki so jim domači ne samo vse pokazali in jih o vsem poučili, temveč so jim tudi čas bivanja napravili čim prijateljski. Sprejem, ki smo ga bili deležni v Jugoslaviji, izraža odnose Jugoslovanov do poljskih slovanskih bratov na severu. To iskreno prijateljstvo in zaupanje v Poljsko se je pokazalo ne samo pri službenih nastopih, temveč tudi spontano in kar nič pričakovano s izjavami ljudi iz naroda. Najprepričljiveje lahko o tem priča ovacija, ki jo je Poljakom priredilo ljudstvo v Njegušu, vasi, ki leži pod kamenitimi vrhovi nepristopne Črne gore.

Važno zasedanje železniških društev

Beograd, 11. julija. AA. Mednarodno železniško društvo v Bruslju je povabilo vse člane komisije na zasedanje, ki bo 25. julija t. l. Na dnevnem redu bodo razen drugih važnih vprašanj tudi vprašanje železniške eksploatacije in vprašanje velikega kongresa v Kairu v januarju 1933. V imenu naše države pojde v Bruselj generalni direktor državnih železnic inž. Šreplović, ki je takisto predlagan od naše železniške uprave za železniški kongres.

Predlogi naše železniške uprave se dele v tri skupine, vsaka teh skupin pa obseza več predmetov.

Prva skupina: Proge in gradnje. 1. Varjenje tračnic na odprtih progah, v predorih in

na postajah. 2. Spolzkost tračnic. 3. Impregniranje progov. 4. Gornji ustroj v predorih glede na pline. 5. Ventilacija dolgih predorov. 6. Racionalizacija nadzorstva nad progami.

Druga skupina: Vožni park. 1. Ukrepi, ki jih je treba storiti za ohranitev voznega parka, zlasti lokomotiv. 2. Racionalizacija porabe premoga, posebno glede na različne in slabe kakovosti. 3. Racionalizacija kurjenja vagonov. 4. Uporaba sredstev zoper trenje (antifrikcija).

Tretja skupina: Eksploatacija. 1. Uvedba enotnih serij tovornih vagonov pri vseh železniških upravah. 2. Uvedba enotnih označb vagonov in pritoklin v mednarodnem prometu.

Imenovanja v vojaški službi

Beograd, 11. julija. l. V vojaški službi so bili imenovani: za vodnika 3. bataljona 1. pionirskega polka inženerski podporočnik Vollmayer I. Hugon, za vršilca dolžnosti prvega častnika na vojni ladji »Vill« fregatni poročnik Fleg A. Franjo, za službo na podmornici »Erabri« korvetni poročnik Skufc Anton, na podmornici »Nebojša« korvetni poročnik Zupancić J. Milan, za vršilca dolžnosti upravitelja strojev na vojni ladji »Dralje« strojni kapetan II. razreda Gumzej J. Josip.

Premestitev

Beograd, 11. julija. AA. S sklepom finančnega ministra in s soglasjem predsednika ministrskega sveta in ministra notranjih zadev je premiščen po potrebi službe Anton Fabiani iz Hođoša v Gornjo Radgono.

Borzni sestanek v Beogradu

Beograd, 11. julija. l. Na beograjski borzi so se danes sestali delegati jugoslovanskih borz. Njihovega sestanka se je udeležil tudi tajnik borzne zveze. Ljubljansko borzo je zastopal g. dr. Dobrila. Na sestanku so se pomenili o vprašanjih, ki se nanašajo na odnose med borzami in privilegirano družbo za izvoz naših pridelkov ter novim zakonom o uvozu in izvozu rži, pšenice in moke.

Poročilo poštne hranilnice

Beograd, 11. julija. AA. Promet Poštne hranilnice v juniju t. l.:

Meseca junija je štednja povoljno napredovala. Pristopilo je 717 novih vložnikov, tako da znaša zdaj število 158.760. Vsota vlog je narasla za 9 milijonov in znaša konec meseca 271.316.088,67 Din. V čekovnem prometu so odprli 4 nove račune, tako da je zdaj pri Poštni hranilnici v Beogradu in njenih podružnicah v Zagrebu, Ljubljani in Sarajevu 19.735 računov. Promet na čekovnem računu je znašal ta mesec 5 milijard, 671.617.383,42 Din. Stanje vlog je konec meseca znašalo 831.853.890 Din. Skupne vloge pri Poštni hranilnici so znašale 1 milijardo 130 milijonov Din.

Ugodnost za posetnike zagrebskega velesejma

Beograd, 11. julija. AA. Na prošnjo Zagrebskega zbora je finančni minister dovolil tujim udeležencem razstave Zagrebskega zbora popust pri taksah za vizum na 20 papirnatih dinarjev. Osebe, ki se te ugodnosti poslužijo, se morajo pri odhodu iz države legitimirati s potrdilom uprave Zagrebskega zbora, da so bili na razstavi.

Proces proti Ljevakoviću

Beograd, 11. julija. l. Danes dopolne se je nadaljeval proces proti teroristom Ljevakoviću in tovarišem. Zaslišan je bil Ivan Rosić, nato Ignac Terihaj, ki so ga konfrontirali z Ljevakovićem starejšim, in Ivan Šaub. Proces se bo v ponedeljek nadaljeval.

VREMENSKA NAPOVED

Dunaj, 11. julija. d. Nadaljni porast temperature, dopolne pretežno jasno, popoldne pa morebiti nevihte.

„Jugoslovansko“ potovanje v Parizu

Potni stroški in fedensko bivanje v Parizu po kategorijah od 1150—3900 Din.

Ljubljana, 11. julija.

Od otvoritve velike mednarodne kolonijalne razstave v Parizu romajo v to svetovno metropolo številni izletniki iz najoddaljenejših dežel. Pariz je že od nekdanj prilivačeval ljudj iz vseh delov sveta, odkar pa je zastopen v Parizu malone ves svet, se zdi, da je postal nekakšna božja pot. Mednarodne kolonijalne razstave se niso udeležile le vse francoske kolonije s svojimi zgradbami in pokrajinami, temveč tudi druge kolonijalne države. Tako se nudi posetnikom razstave na tisoče atrakcij. Tako n. pr. pokriva 5000 kvadr. m. površine kopija svetlišča v Angkor Vatu s svojimi petimi do 50 m visokimi kupolami in prekrasnimi kamenitimi okraski. Splošno pozornost in občudovanje vzbuja mogočna palača Madagaskarja, posnet po palači hovaških kraljev. Za njo prav nič ne zaostajajo palače iz Alžira, Tunisa, Maroka, Francoske Afrike, Francoske Indije, Srbije in Libanona, kolonij v Tihem oceanu, na Tahitskih otokih itd.

Preskrbljeno je v obilni meri tudi za razne veselice. Vrše se severno-afriške, indokitajske in druge slavnosti, na katerih svirajo evropski in alžirski godci skupno z godbo francoske garde in z godbami francoskih kolonijalnih čet. Ponoči je razstavišče bajno razsvetljeno, tako da preobličja slikovitih eksotičnih prizorov daleč prekaša one iz »Tisoc in ene noč«.

»Jugoslovanci« hoče omogočiti svojim čitatelem potovanje na mednarodno kolonijalno razstavo v Pariz na ta način, da jim nudi ceneno potovanje pod vodstvom izkušenega vodnika-domačina. Priredili namerava vsakega 11. v mesecu družabna potovanja v Pariz, ako se bo za ta potovanja prijavilo primerno število udeležencev.

Potovalo se bo preko Avstrije skozi romantične švicarske kraje in skozi Francijo do Pariza. Udeleženci dobe znatne popuste, in to na železnicah, v hotelih, pri vidiranju potnih listov itd.

Stroški potovanja.

Kategorija »A«.

za naročnike v III. razredu 1150 Din,
za druge v III. razredu 1200 Din.
za naročnike v III. razredu 1950 Din,
za druge v II. razredu 2000 Din.

Pod kategorijo »A« se razume vožnja v III., oz. II. razredu brzovlaka od Jesenic do Pariza in nazaj do Jesenic, vidiranje potnega lista in legitimacija za brezplačen poset razstave.

Izletniki te kategorije svobodno razpolagajo s celim časom bivanja skupine v Parizu.

Kategorija »B«.

za naročnike v III. razredu 1950 Din,
za druge v III. razredu 2000 Din.
za naročnike v II. razredu 3050 Din,
za druge v II. razredu 3100 Din.

Pod kategorijo »B« se razume ugodnost pod kategorijo »A« in vožnja s postaje v hotel v Parizu in obratno, obenem s priljago, prenočišče 7 dni v pryorazrednih, oz. dobrih hotelih z zajtrkom.

Izletniki te kategorije prav tako svobodno razpolagajo s celim časom bivanja skupine v Parizu.

Kategorija »C«.

za naročnike v III. razredu 2950 Din,
za druge v III. razredu 3000 Din.
za naročnike v II. razredu 3900 Din,
za druge v II. razredu 3950 Din.

Pod kategorijo »C« se razume vožnja v III., oz. II. razredu brzovlaka od Jesenic do Pariza in nazaj do Jesenic, stanovanje in hrana v prvorazrednih hotelih, tip »Hotel Francija«, oz. v dobrih hotelih, tip »Hotel Baudin«, vožnja s postaje v hotel obenem s priljago in obratno, ogled Pariza, izlet, vodniki, napitnine, legitimacije, viziranje potnega lista itd., vse po programu.

Vožno karto od svojega kraja do Jesenic in obratno si nabavi vsak udeleženec sam. Popust na naših železnicah znaša 50% s posebno legitimacijo, ki bo pravočasno dostavljena vsakemu prijavitelju udeležencu na naslov, ki ga bo prijavil.

Dodatek za hrano za časa potovanja v »Wagonu Restaurant« od Jesenic in nazaj znaša za osebo 305 Din in se lahko hrana v naprej rezervira.

Vabimo vse one, ki se nameravajo udeležiti našega prvega družabnega potovanja v Pariz, da se nam javijo najkasneje do 25. julija.

Vsem prijaviteljem pošljemo nato položnice, da nam pošljejo ¼ zneska, dočim plačajo ostanek na dan potovanja.

Opozorjamo, da si mora vsak udeleženec nabaviti potni list, ki naj ga nam tudi pošlje do navedenega roka, da preskrbimo avstrijski, švicarski in francoski vizum.

Če udeleženec odstopi od potovanja, se mu odbije 10% od predvidenega zneska za potovanje.

Natančen program potovanja objavimo prihodnje dni.

Ker je čas kratek, naj interesenti blagovollno pohitijo s prijavi.

Vse prijave in druge pošiljke naj se naslovo na: Uredništvo »Jugoslovana« v Ljubljani.

Uredništvo »Jugoslovana«.

Prepovedana knjiga

Beograd, 11. julija. AA. S sklepom notranjega ministra št. 1-21.486 z dne 6. julija t. l. je prepovedano uvažanje in širjenje knjige »Die Andere« Tomislava Vitezovića, izdana na Dunaju v založbi Amalthea. — Prepovedano je tudi uvažati in širiti knjigo »Kozovo«, izdana v Budimpešti v madjarščini.

Ureditev žitne trgovine na Madjarskem

Budimpešta, 11. julija. n. V tukajšnjem službenem listu je objavljena odločitev vlade o prodaji žita. S to odločitvijo je povišana cena žitne karte od 3 na 10 pengö. Od tega zneska se bo pokrivala razlika med ceno, za katero se bo žito prodajalo na zunanjem tržišču in med ceno, ki bi se mogla doseči na domačem trgu. Od žitne karte bodo vzeli 3 pengö za pokritje davčnih zaostankov, a proizvajalec bo dobil 3 pengö v gotovini. Če pa nima davčnih zaostankov, bo dobil vseh 6 pengö v gotovini. V odločitvi je izrecno rečeno, da se brez žitne karte ne sme kupovati pšenica, niti se ne sme prodajati mlinom, razen tistih količin, ki so potrebne za domačo porabo.

Nov potniški zrakoplov

London, 11. julija. AA. Imperijalna zrakoplovna družba je postavila v promet novo štirimotorno letalo z 42 sedeži tipa »Handley page«, ki bo letelo v Indijo. Letalo je zelo hitro in se dvigne lahko s pomočjo motorjev tipa »Jupiter« do 6000 čevljev visoko. Potniki, ki so leteli s tem letalom, pravijo, da je zelo udobno in da se čuje ropot strojev le malo.

Arijana

roman mlade ruske deklice, duhovite, zagonetne. Z napetostjo bereš o njenih dozdevnih pustolovčinah, o njenih ne navadnih nazorih o ljubezni in življenju. Navidezno neranjivo dekle nas povleče s seboj nevzdržno v vrtime svojih nazorov in razburkanega življenja. Nedosegljiv je pisatelj, ko opisuje njeno borbo proti ljubezni. In kako nam zna pričarati Arijana pred oči, da jo vzljubimo v kljub njenim miselnim zablodam. Nekaj silnega, privlačnega je v njej. In šele proti koncu se nam razkrije resnična duša te navidezno pokvarjene deklice, ki se norčuje iz predsodkov in iz ljubezni, a mora nazadnje sama podleči ljubezni. Nenavadno, očarljivo dekle, ki jo imamo živo pred seboj in trepečemo za njeno usodo, ko jo vidimo drzno in navidezno nebrzdano.

100letnica rojstva Franceta Levstika

Proslavili jo bomo 25. in 26. julija v Velikih Laščah

France Levstik je nesporno največja pojava mlade slovenske književnosti. Zato mislimo, da je proslava njegove stoletnice največji kulturni dogodek letošnjega leta in vabimo vse in vsakogar, da poromajo ta dan v njegov lep rojstni kraj.

Sporod slavnosti:

25. julija ob pol 9. uri zvečer slavnostna akademija v sokolski dvorani.

1. Levstik — Volarič: »Zvečer«, Levstik — Volarič: »Pomlad in jesen«, poje slovenski vokalni kvintet iz Ljubljane (člani gg.: Stibernik, Jug, brata Petrovič, Sule).

2. O Levstiku predava g. profesor dr. Anton Slodnjak iz Ljubljane.

3. Levstik — Adamič: »Mačka, miš in miška«, Levstik — Adamič: »Vrabc in konj«, poje šolska deca s spremljevanjem klavirja.

4. Levstik — Nedved: »Cvetice«, Levstik — Nedved: »Zlata doba«, poje bariton g. Tone Petrovič.

5. Levstik — Nedved: »Ljubice«, Levstik — Jenko: »Dve utvi«, poje tenor solo g. Milan Jug.

6. Recitacija iz Martina Krpana in deklamacije. Recitirajo in deklamirajo akademiki in šolska deca.

7. Levstik — Pavčič: »Deklica, ti si jokala«, Levstik — Volarič: »Razstane«, poje Slovenski vokalni kvintet.

26. julija ob 9. uri dopoldne:

»Sprejem gostov na kolodvoru. S kolodvora sprevod skozi trg na Levstikov rojstni dom v Spodnje Retje.

Pri Levstikovi rojstni hiši:

1. Levstik — Adamič: »Ležaj, ninaj tu uja«, poje šolska deca.

2. Jenko: »Molitev«, poje moški zbor Glasbene Matice iz Ljubljane.

3. Govor pisatelja Vladimira Levstika.

4. Josip Pavčič: »Slavnostna kantata«.

5. Julija ob 14. uri dopoldne v Velikih La-

ščah pri Levstikovem spomeniku:

1. Pozdrav predsednika.

2. Jenko: »Molitev«, poje moški zbor Glasbene Matice.

3. Slavnostna beseda: govori pesnik Oton Zupančič in odkritje bronasti profilni relief Levstikove glave na spomeniku. — Levstik — Adamič: »Psiček laja hov, hov, hov«, poje šolska deca.

5. Josip Pavčič: Slavnostna kantata na tri Stritarjeve verzice z Levstikovega spomenika, poje moški zbor Glasbene Matice.

Po kulturnem delu proslave bo velika narodna veselica.

Ves glasbeni spored bo igrala železničarska godba »Sloga« iz Ljubljane pod vodstvom kapelnika g. H. Svetela.

Četrtninska vozna cena za udeležence

Četrtninska vozna cena za vse udeležence proslave z vseh postaj v državi, za vse vlake in razrede izjemno ekspresnih vlakov. Četrtninska vožnja v Lelike Lašče in nazaj velja od 22. do vključno 30. julija. Legitimacije oddaja odbor za proslave stoletnice rojstva Franceta Levstika v Velikih Laščah. Cena legitimaciji je Din 2.—.

Z legitimacijo kupi vsak udeleženec na vstopni postaji polovični vojni listek za Velike Lašče. Legitimacijo da vsak udeleženec proslave žigosati na veseličnem prostoru. Z žigosano legitimacijo in polovičnim voznim listkom se more vsak udeleženec vrniti do 30. julija na svoj dom. Legitimacije naročite takoj kratko: Odbor proslave Fr. Levstika, Velike Lašče. Vsak, ki naroči legitimacije, naj priloži za vsako legitimacijo po Din 2.—. Kdor naroči manj kakor 5 legitimacij, naj pošlje mesto denarja znanke. Prihode in odhode vlakov javimo pravočasno. Odbor za proslave stoletnice rojstva Franceta Levstika v Velikih Laščah.

Dva nova gasilska doma v Kamniški gasilski župi

Kamnik, 11. julija.

V nedeljo sta bila blagoslovljena dva nova gasilna doma v kamniškem okraju in sicer na Trojanah in v Vevljah. Na Trojanah so ob enem s slovesnostjo blagoslovitve doma praznovali 20-letnico ustanovitve društva. Ob tej slavnosti se je zbralo na Trojanah veliko število gasilstva in občinstva od blizu in daleč. Slovesen nagovor s pozdravom na goste je imel načelnik domačega društva, dom pa je blagoslovil g. župnik Fajfar. — V Nevljah je bil ob priliki blagoslovitve doma in nove brigadne zlet celokupne kamniške gasilske župe, zato se je ta dan zbralo tu okrog 250 gasilcev v uniformah, ostalega občinstva pa je bilo toliko, kot ga redko vidimo na podeželskih slavnostih. Kamničani so se slavnosti udeležili v velikem številu, saj so Nevlje komaj 10 minut oddaljene od Kamnika. Kumice novega gasilnega doma in brigadne sta bili sestri Golobovi iz Vrhpolja, cerkvene obrede blagoslavljanja pa je izvršil kamniški dekan g. Matej Rihar, ki je imel na zbrano občinstvo in gasilstvo lep nagovor, v katerem je pobjavil vzvišeno in nesebično delo, ki ga vrši naše gasilstvo! Nevljski župan g. Nande Novak je v svojem govoru zagotavljal gasilcem, da jim bo kot župan vedno zvesto stal ob strani in jim pomagal pri njihovem delu. Župni načelnik g. Anton Arer pa je bodril domače društvo, ki si je v razmeroma kratkem času svojega obstoja postavilo lep dom in nabavilo novo brigadno, k uspešnemu nadaljnjemu delu. Nikdar pa ne smejo pozabiti dolžnosti, ki jih imajo kot gasilci do svojega bližnjega. Po slavnosti se je razvila na vrtu pri »Korlunu« živahna zabava, pri kateri sta sodelovali gasilski godbi iz Senčurja in Stranj. Zabava, ki je trajala pozno v noč, je potekla brez vsakega najmanjšega izgreda. Letos se na vseni zabavi ali veselici, ki jih je bilo že precej, ni prišlo do preprirov ali preteptov, kar moramo z veseljem ugotoviti.

Nesreča tržaškega brzovlaka

Rimske toplice, 10. julija.

V noči od četrta na petek se je na progi Rimske toplice — Zidani most pripetila med vlakojavnico št. 1 in čuvajnico št. 544 na Gračnici pri Rimskih toplicah železniška nesreča nočnega tržaškega brzovlaka, ki odhaja ob 2.18 Zidanega mosta. Tržaški brzovlak je imel to jutro normalen odhod. Vozil je s predpisano brzino. Ko pa je privozil med omenjeno čuvajnico in vlakojavnico, se je pripetila nesreča, da se je mahoma tik ob kolezu prelomila »tender« os. Voz, ki je bil močno obtežen, se je zato sesedel. Vlakovodja sam je čutil močan sunk, zato je skušal brzovlak čimprej ustaviti. Ker je bila tako vsaka nadaljnja vožnja nemogoča, so obvestili postajo Rimske toplice, ki je odredila vse potrebno, da spravijo polomljeni voz v postajo. Lokomotiva je pri tem, ko se je na »tender« zlomila os, še vlekla polomljeni priklopljeni del za premog pri lokomotivi precej daleč ter tako s tem, ko je drsal po tleh, tudi močno pokvaril železniški tir, tako da je bil promet, dokler ga niso v to potrebno popravili, zaprt vse do 12.45. Po obvestitvi o nesreči, je prispela iz Zidanega mosta še tudi rezervna lokomotiva, ki je potem zavlekla ostalo garnituro nazaj do Zidanega mosta, dočim je ostal polomljeni »tender« z lokomotivo na mestu nesreče. Levi tir je bil ves dopoldan zaprt in neuporaben. Polomljeni »tender« pa so potem s pomočjo velikih železnih osi počasi spravljali do Zidanega mosta, kjer so ga izročili v to potrebno

popravilo, brzovlak št. 504 pa je nato po več kot ena in polurni zamudi nadaljeval po drugem tiru svojo pot. Po vestnem prizadevanju so delavci dopoldne popravili in uredili železniški tir, nakar je zopet prvi stekel po močno pokvarjenem tiru zagrebški brzovlak, ki prihaja v Rimske toplice ob 12.51, pa še ta z majhno zamudo. Ves dopoldan je bil uporaben samo en tir. Druga nesreča se pri tem ni zgodila ter je ostal tudi strojevodja pri sunku docela nepoškodovan.

G. Sadluki zopet v Ljubljani

Ljubljana, 11. julija.

V Ljubljano je zopet prišel znani g. N. Sadluki in se nastanil kakor vedno v »Sloncu« v sobi št. 64. Pred to sobo sta dve klopi na hodniku, ki sta ves dan zasedeni. S tem je povedano vse: kako cenijo Ljubljančani tega bivšega carskega polkovnika, ki ti razbere iz obraza, dani in rokapisa preteklost, sedanjost in bodočnost, kako lepi so njegovi uspehi in kako ljudje zaupajo v njegove nasvete. Že če vidiš njegovo dobrodušno, solidno obličje, veš, da nima nič skupnega s »hipnotizerji« in podobnimi čarovniki, ki jim je vse samo honorar.

Da zna brati iz roke preteklost, sem se prepričal sam. Povedal mi je natančno leta v mladosti z izrednimi doživljaji in boleznimi. Tudi sedanjost je razbral iz črt v dlani do dneva natančno. Za bodočnost ne morem še reči, toda videl sem iz pisem in vpisov v njegovi knjigi, kjer je ta potrdil, da je res umrl njegov brat, oni, da mu je res umrla žena, tretji, da se je ponesrečil na avtomobilu, vse natančno po tolikem času, kakor je g. Sadluki napovedal. Vsi ti so bili pri njem pred tremi leti, ko se je mudil v Ljubljani. Takih priznanj, da se je uresničilo, kar je napovedal za bodočnost, ima g. Sadluki več sto. In zato verujem, da se bo uresničilo tudi vse tisto, kar je meni prorokoval.

Y. Z.

Še o krvavem pretepu na Polšniku

Da bo stvar dovolj pojasnjena in ne bo metala slabo luč na naše polšniške fante, javnosti v pojasnilo o dogodku, kakor se je zgodil.

V nedeljo je bila cerkvena slavnost; ob priliki so prišli k nam bližnji in daljni farani, kakor tudi iz bližnjih krajev počastil polšensko patrovo. Zal, tokrat je minila nedelja v znamenju krvi zaradi preveč zavžite »smarnice«.

Popoldne se je po cerkvenih opravilih zbralo več fantov pri gostilni Borškovi, in sicer domačin in tujih. Pa je že padla rezka beseda k drugemu omizju in tako se je pričelo sovraštvo. Nekako okoli 14. ure pa je namignil Medvedov Ivan iz Sela Pirčevega Janezu, da ga nameravata Velkopreščana — Nograška pretepti; nato je kmalu ta zapustil gostilno in šel ven proti slednjima in ju pobara, zakaj ga nameravata tepsti, ko jima ni nič žalega storil. Slednja sta nekam čudno posegla v žepa. Da ju prehitijo, je Janez pograbil najbližnjega Nograška Ivana in ga vrzel na tla. Med tem je pa že nekdo, kdo, je bilo nemogoče ugotoviti spričo velike gruča fantov, nekajkrat sunil z nožem Pirčevega v hrbet. Takoj na to se je Nograškov le dvignil in zbežal, Janez pa za njim, čeprav je že močno krvavel in ga dohitel ter ponovno vrzel na tla. Takoj je pridrvela za njima ostala gruča vinjenih fantov. Ve se točno samo to, da je na tleh ležečega Nograškovega Pirčev držal, Jamškov, doma iz Osredka pod Kumom, pa ga je suval z nožem in mu tako prizadejal težke poškodbe, da so ga morali prepeljati v ljubljansko bolnico, kjer ga bodo morda še rešili.

Zatorej ni resnična vest v petkovi številki »Jugoslavan« glede Polšničana Hinkota H., ki se sploh ni udeležil tega nesrečnega poboja.

Velik požar pri Slovenjgradu

Uničil je posestniku hišo, vso obleko, živež in krmo — škode je za 70.000 dinarjev

Slovenjgrader, 9. julija.

Ni še dolgo od tega, ko smo poročali v »Jugoslavanu« o nevarnem požaru v Legnu pri Slovenjgradu. Preteklo sredo je zopet nastal ogenj v isti vasi. Sredi popoldneva, ko so bili vsi ljudje na delu, je rdeči plamen na hiši posestnika Tovšaka Antona, po domače Krakerja, v Legnu opozarjal na veliko nevarnost.

Takoj so prihitela gasilna društva iz Slovenjgrada, Starega trga, Pameč in Šmartna in skušala z veliko požrtvovalnostjo rešiti, kar je bilo mogoče. Radi vetra je bila vsa hiša v hipu v plamenu in ostalo je od nje samo golo zidovje. Zgorelo je tudi za 4.000 Din obleke in pe-

rila, živež, žito in še 5.000 Din denarja v go-tovini in skupnem znesku 70.000 Din.

Gasilec in sosedom se je posrečilo rešiti sosedne hiše in gospodarska poslopja, ki so bila v veliki nevarnosti, da bi postala žrtev požara. Kako je ogenj nastal, je še nemogoče ugotoviti, neki menijo, da je nastal tako, da je železno prejšle lesen tram v dimniku, ko je dekla kurila in so se vnele saje, brezdvomno pa je požar nastal radi neprevidnosti. Pogorelec je zavaroval za 45.000 Din, kar mu je edina uteha v sedanji krizi. Značilno je to, da je bilo v tej občini v tem letu že pet požarov, ki so več ali manj nastali iz neprevidnosti.

Gradbena sezona v Ljubljani in okolici

Ljubljana, 11. julija.

Ljubljana se vsestransko modernizira. Odpirajo se nove ceste in ulice, ob njih poganjajo iz tal lične hiše in vile, hodnike asfaltirajo. Ceste tlakujejo, ob njih delajo požiralnice in ponihovalnice.

Dom »črni umetnikov« na Masarykovi cesti je ometan v tretjem in četrtem nadstropju. — Podaljšek Mikličevega hotela na isti cesti je dograjen do drugega nadstropja in bo vsekako do jeseni pod streho.

V Skrabčevi ulici, ki teče s Ceste na Rožnik sporedno z južno železnico proti Rožni dolini, je bila ta teden pokrita visokoprtilična, enonadstropna hiša Marice Zupanove. Stanovanja bodo v visokem pritličju in prvem nadstropju. V tleh bodo drvarnice, pralnica in kopalnica. Zidarska dela vodi mestni stavbenik Miroslav Zupan. Dnevi so lepi, zato gre delo od rok.

Izmed največjih stavb, ki se letos zidajo v Mostah, je pač poslopje občinske ubožnice ob južni strani Pokopališke ulice. Delo je spričo lepih solnčnih dni toliko uspešno, da je zgrajeno betonsko temeljno zidovje, visoko pritličje in se je te dni pričelo zidati prvo nadstropje. V podzemeljskih prostorih bodo kopalnice, pralnice in drvarnice, svetle, suhe sobe pa v visokem pritličju in prvem nadstropju. Ker bo poslopje tako obsežno, so izvršijo zidarska in vsa ostala dela šele prihodnje leto. Zida pa stavbno podjetje Saksida in drug.

Na Zaloški cesti onkraj železniškega prehoda bo stroj Mergenthaler zelo povečal in moderniziral tvorniško poslopje. Polovica je povečano sezidana in pokrita, ostali del stavbe bo pa tudi kmalu pod streho. Ostreže stavi tesarski mojster Maček, zidanje pa vodi stavbno podjetje Saksida in drug.

Fistrova pritlična hiša na isti cesti tostran železniškega prehoda je vzdignjena v enonadstropno domačijo. Poslopje je že pokrito in bo v kratkem ometano in pobeljeno. Zidarska dela dovršuje stavbenik Matko Turk.

V idlični Rožni dolini so v delu kanalizacije Ceste IX, X, VIII in V. Cestišča se posipajo z debelim gramozom, gručem, nerabno opeko, gradivom od porušenih zidov in dr. Zaspajo se luže in močvirna tla. Tako bodo izginili številni jarki z umazano kalužnico.

Ob enem s kanaliziranjem Rožne doline so začeli poganjati iz mehkih, ilovnatih tleh tri hiše, in sicer Rozmanova, Krušičeva in Gasperlinova. Če bo vreme količkaj ugodno, bodo vse tri domačije že pred jesenjo dograjene.

Na križišču Ceste XV in Ceste VI si je zgradil Valentin Battelino hišo, ki je dozidana, pokrita in do malega ometana. Stanovanja bodo v nizkem in visokem pritličju, prvem nadstropju in pod streho že ta mesec pripravljena. Tik hiše je velik prostor, ob katerem je v delu lepa betonska ograja. Na Cesti XVII stoji visokoprtilična, enonadstropna hiša, ki si jo je omissila poštna uradnica Angela Klemenčič. Na zunaj je poslopje malone dogotovljeno in bodo stanovanja prihodnji mesec porabna.

Pismo iz Šmartna pri Litiji

Oj vi pozabljeni grobovi, kjer križ ne kamen ne stoji, ali vas se spomni pisec skromni! — Dvanajst let je že preteklo, kar je polnih vihar svetovne vihe, a naši domačini so pozabili povsem na one, ki so žrtvovali življenje za osvoboditev, namreč na vojake, ki so ostali pozabljeni izven naše župnije, bodisi na bojišču, ali so pomrli v bolnicah in so drugod pokopani. Spodobij se, da se jim tudi Šmartno že vendar oddolži in se jim postavi, čeprav preprosta spominska plošča, bodisi na cerkvenem zidu, gasilskem domu ali pa na pokopališču. Povsod v okolici so to že davno naredili, le pri nas ga ni, da bi se zato pobrigal. Bil je odbor za spomenik že izbran, kateremu je predsedoval pokojni g. Franc Knaflič. Zal je g. Knaflič v aprilu letos umrl in z njim tudi zanimanje za to zadevo. Šmarčani, zganite se in se spomnite teh pozabljenih grobov!

Pestra litijska kronika

Pred dnevi so nakladali gojenci šole na Ponočičah seno. Zato je nekaj gojencev zlezlo na voz, dočim so ostali spodaj podajali. Pri tem delu je nekdo na vozu pahnil svojega sosedu — ali v šali ali v zlobi, ne vemo — tako, da je ta priletel z veliko silo na vile, ki so mu predrle nogo tik pod kostjo. Odpeljali so ga k dr. Ukmarju v Litijo.

Pred dnevi smo poročali o požaru v Kandrišah, kjer je posestniku T. pogorela hiša. Zato je hotel postaviti novo in je posekal v ta namen v svojem gozdu nekaj smrek. Da bi bila hitreje gotova s sekanjem, sta sekala s sinom isto smreko. Sin pa je po nesreči preveč zamahnil, da mu je spodletelo, in je odsekalo očetu četrti in peti prst na levi roki.

Nogomet se je pri nas zelo razširil. Za to je na programu običajni trening, pri katerem je pretekli teden igral tudi dijak g. F. Novak. Slučajno se je zaletel v njega nek soigralec s tako silo, da mu je prebil zgornjo usnico, ki mu jo je kasneje zažil dr. Ukmar.

Trbovlje

POZDRAVLJENI MILI NAM BRATJE IN SESTRE!

Ko prihajate danes prvič po našem narodnem osvobojeju med nas, ko stopate prvič na rudarska tla največjega jugoslovanskega premogovnega revirja, nam drhtijo srea od radosti in žarijo lica od veselja, kajti vi prihajate k nam z najdražjim in najlepšim, kar nas veže in družijo, z milo nam pesmijo. Naš delovni narod, ki je bil dolga stoletja uklenjen v verigo robstva, je probujala in bodrila k vstajenju in osvoboditvi ravno naša narodna pesem, zato ljubi petje, ljubi pa tudi vas, drage brate pevke in sestre pevke, ki ste šli na dolgo utrudljivo pot iz daljnega juga, da zapojete tudi nam narodne pesmi in popevke, ki jih prepeva bratsko ljudstvo v deželi kraljeviča Marka in Kosojske devojke.

Bodite pozdravljeni, dragi nam gostje v iskreni želji, da se počutite med nami kot med brati in sestrami ene hiše, da vam bi bivanje med nami ne zagrenila niti senca kakršnikoli neprilike, da ponesete domov najlepše utise o bratski ljubezni in gostoljubnosti prebivalstva največjih rudarskih revirjev na severu Jugoslavije. Iskreno dobrodošli mili nam bratje in sestre!

*

Naznanilo: Cenjenemu občinstvu vjudno naznanjam, da sem se preselil iz Vode v Trbovlje II v hišo gospoda Tratnika, kjer sem otvoril moderen salon. V največje zadovoljstvo vsakogar izvršujem trajno ondulacijo z garantirano 5-mesečno trpežnostjo v poljubni frizuri za 100 Din, vodno in navadno ondulacijo, barvanje las, izdelovanje lasnih izdelkov, igralnih vlasulj, negovanje rok, nog ter odstranjevanje kurjih oces, striženje na fanta, masaže, pranje glave, britje in električno striženje las. Se priporoča Damski-Brivsko-frizerski salon Hutař Maks. 1630

Stanovska zavist. Ko je frizersko-brivski mojster g. Hutař Maks pred kratkim ustanovil v Trbovljah II v hiši g. Tratnika svojo lastno obrt, je napravil tudi primerno in dostojno reklamo za svojo novo obrtno podjetje. Med drugim je zabil tudi nek gostilničar, ki je dovoljenje, da bi smel obesiti na žico od njenega zemljišča preko glavne ceste reklamen plakat. Omenjena gospa, ki pozna g. Hutařa kot solidnega obrtnika, mu je to brez nadaljnega dovolila. — Se isti dan pa je to dovoljenje preklicala, češ, da so »neki« njeni gostje, ki so zainteresirani na tem, proti tej reklami pri njej intervenirali, da se izobesenje te reklame zabrani. — Da tako postopanje onim, ki so to prepoved povzročili, ne dela posebne časti, ne bomo posebej naglašali, na drugi strani pa smo uverjeni, da bo g. Hutař ki si je uredil svoj salon prvovrstno in opremil z najmodernejšimi aparati s svojo marljivostjo in nadarjenostjo pokazal, da njegovi obrti tudi trenutno nasprotovanje gotovih ljudi ne more škodovati.

Novice iz Rajhenburga

Žetev se je pričela. Zasvetili so se v jutranji rosi srpi in oglasila se je v večernem hladu pesem. A drugod je puhal stroj za žetev ootrapistov, katerega smo na naših njivah letos prvič videli. Po pet do deset minut, pa je bilo opravljeno delo, za katerega se je potrebovalo po pet brhklih žanjic na dan. Krasno vreme je pa pomoglo, da je žito zloženo in opravljeno v kozolec in skednje, kjer čaka mlatičev. Sedaj bi pa potrebovali nekaj dni pohlavnega dežja, da bi namočili žejno zemljo, osobito fižol in krompir ga zelo potrebuje.

Preteklo soboto se nam je prvič predstavil »Sektet« prosvetnega društva v Rajhenburgu. Reči moramo, da se je društvo nad vse potrudilo, vendar bo pa treba še dosti vaje, preden bo led prebit.

Gasilska veselica rajhenburškega društva, ki se je vršila prejšnjo nedeljo na vrtu gostilne g. L. Juga, je povsem uspešno. Danes pa pohite posavski gasilci v bližnjem Blanco. Veliko slavnosti pa bomo imeli 2. avgusta t. l. Prostovoljno gasilno društvo na Senovem pri Rajhenburgu bo blagoslovilo novo motorno brzagalno.

Pa pogledimo še nekoliko v našo kroniko nesreč. Preteklo soboto je vozil v silnem diru skozi trg neki kolesar. Ravno pred »Posojilnico« je na izgubil ravnotežje in kolesarja je vrglo s kolesa. Pri tem je dobil občutne praske. Kolo se ni nič pokvarilo, vendar pa radi bo lečin kolesar ni mogel nadaljevati vožnje. — V torek 7. t. m. je obiral črešnje Matevž Preskar iz Malega Kamna pri Rajhenburgu. Stopil je na precej suho vejo, katera ga pa ni vzdržala in Preskar je z vso močjo tebebil z visoke črešnje na tla. Poklicani rajhenburški zdravnik g. dr. Miroslav Skof je ugotovil hude notranje in zunanje poškodbe. — V četrtek popoldne se je vrnil na 8-letno Marto Preskerjevo, hčerko tukašnjega trgovca, motocikel. Mala Marta se je namreč igrala okrog motorja, pa se je ta prevrgel. Ima namuljeno nogo in se zdravi do ma. Vse te tri nesreče nas učijo, da je pač previdnost mati modrosti.

Cesarska tabla

V Ljubljani, 11. julija.

Prijatelj lista nam piše:

«Sedel je gospod starega kova v družbi pri črni kavi. Pritoževal se je o posurovelosti naše mladine. Po daljših ovinkih je pojasnil, da je mladina tam nekje pri Mostah pokvarila pročelje neke hiše, s tem da je prepletkala neko zgodovinsko ploščo. Stari gospod je potožil, kje so časi, kakršni so včasih bili.»

Napis spominske plošče se glasi nekako takole:

Njegovo cesarsko in kraljevsko apostolsko Velikanstvo

Franc Jožef I.

Presvetli cesar Avstrijski

blagovoli je bil v 13. dnevu julija meseca 1883. leta o veselem godu 600-letnice združitve naše kranjske dežele s prevrženim Habsburško rodovino... itd.

Pozanimali smo se malo za stvar in smo šli na kratak izprehod proti Mostam po tisti lepi, veliki cesti, po kateri se vsak dan pretaka toliko našega življenja, avtomobilov, tramvajev, kočij, tovornih voz in vozičkov mlekaric iz Polja, delavcev in delavk, ki morda hodijo delat v tovarne na Selo ali pa hodijo od tam za kruhom kam drugam, majhnih gospodičen iz pisarn in vseh teh majhnih in malo večjih ljudi, kakršni smo pač vsi. Šli smo in smo se malo razgledali, kako na tem koncu mesto lepo, brez prepada polagoma prehaja v vas, hiše so čez dalje nižje in čezdale bolj kmečke, in ljudje, ki stopajo iz njih, so zdaj mestne frajle, zdaj mladi, zagoreli, goloroki tovarniški delavci, zdaj kmečke ženske in očanci. In na eni teh dobrih, nič hudega slutitih in nič hudega namernih hiš se je v solncu blestel cesarski napis, o katerem so nam pisali.

Kolikor se spominjamo, so to ploščo tam pred trinajstimi leti, ko se je rodila Jugoslavija, prevlekli z nekakšno temno barvo, da so v tistih veselih, triumfalnih in bodočnosti polnih dnevih skrili sramoto iz časov, ki jih nikoli več ne bo. Toda zob časa je na svetu velika stvar, vse, kar je kdaj kdo skrili, vse polagoma spet dogloda na dan. In dobra duša, slovenski človek, ki morda v tehle vročih dnevih naš požira prah od Sv. Petra proti Devici Mariji, se lahko tam pri tisti hiši spet odzrije pred slavo apostolskega veličanja, ki je s pomočjo dežja in solca vsa, da se do zadnje besede, spet prišla na dan.

Zdaj pa vso to dobro voljo na stran in eno samo bridko ugotovitev: srmatno je, da v naši javnosti ni toliko čistega, vedrega nacionalnega čuta, da bi takile smešni spominčki, kakor je tista plošča na Zaloški cesti že zdavnaj ne mogli nikjer več viseti.

—r.

Pri številnih nadlogah ženskega spola povzroči »Franz Josefova« grenčica najboljše olajšanje. Spričevala klinike za bolne ženske potrjujejo, da se poslužujejo zelo milo odvajajoče »Franz Josefove« vode zlasti pri otrocnicah z najboljšim uspehom. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah. 471

Ograditev gorjanskega studenta »Gospodična«

Novo mesto, 11. julija.

Podružnica SPD v Novem mestu je spoznala potrebo prikladnega zajetja in trdne pa okusne ograditve zanimivega daleč na okoli edinega studenta, ki ga tudi že ljudstvo odklikuje z nazivom »Gospodična« (822 m) na pobočju Trdinovega vrha (1181 m) v Gorjancih, Ukreniti hoče, da se studenec ne bo nadalje cepil in okolično zamočvirjal, da bo kot cenjen izreden dar prirode udobno služil rastočemu turistovskemu posetu in ne manj prebivalstvu iz bližnjih podgorjskih vasi, ki imajo v višavi gozdove in košenice.

Podružnica je kupila zemljišče okoli studenta v svojo last in dosegla zabrano sekanja gozda nad studencem. Lepo zamišljen načrt za ograditev studenta z napajalnim koritom za živino je izdelal zastojni domačin inženjer gosp. Mušič Marijan Z vso naklonjenostjo spremlja namerno podružnice sedanjih lastnik gozdne veleposesti lesni industrijalec G. Šiška Ivan iz Ljubljane in zvesto izvaja mišljenje gospodarjevo upravitelj G. Zemljak. Izvršitev načrta bo vodila podružnica v brezplačni režiji s pomočjo nekaterih požrtvovalnih večjih svojih članov. »Gospodična« dobi tudi svoj vrt, da jo bo povečevalo živobarvno cvetje Trdinovega vrha. Štiri visoke in vitke topole pa bodo vidno daleč na okoli opozarjale na romantični dvor »Gospodična« in njen mikavni evlilčni vrt.

Podružnica ne razpolaga z zadostnim denarnim zneskom za izvršitev nameravane potrebne obče koristne in olepševalne naprave.

Obrača se torej na oblasti in na prijatelje naše milobne dolenske krajinne in zlasti bajnih Trdinovih Gorjancev s prošnjo za dobrohotno pomoč.

Ako se bodo v bližnjih dneh naše planinske čebelnice razletale po domovih naših rodoljubov in rodoljubkinj s prošnjo za prispevek, da dobi sedaj zapuščen Gorjanska »Gospodična« primerno moderno opremo, tedaj prosimo, da njih topla želja ne naleti na trda srca.

Odbor podružnice.

Jz Dravske banovine

d Na drž. konservatoriju v Pragi je absolviral m. m. kompozitorji solo prof. K. B. Jiraku g. Drago Sijanec iz Maribora. Med drugim je zaslovel zlasti po svojih priredbah lužiško-srbskih narodnih pesmi, ki so bile doletje v mednarodnem glasbenem življenju neznane. Dirigentski študij, ki mu posveča z rastočim uspehom glavno pažnjo, in instrumentalno šolo zaključuje naš mladi, v inozemstvu zgodaj priznani glasbenik prihodnje leto na istem zavodu. Minulo leto se je udeleževal pri praškem tinfilmu in radju.

d Prijave konj za dirko, ki bo na Krškem polju 15. avgusta t. l. sprejema gospod Anton Gliha, posestnik in trgovec v Krškem. Čas za prijave je do 13. avgusta t. l. Po tem roku pripelje prijave ne veljajo. Prijavnina za vsakega konja znaša Din 20.—. Prijave naj vsebujejo: ime in bivašče gospodarja konja, popis konja, ime, starost, spol, barva. Za konje, ki so že dirkali, naj se navede, kje in kake uspehe so dosegli.

d Ukinitve dovoljenj za nove trafike. Kakor izvezo iz Beograda, je izdal direktor Uprave državnih monopolov naredbo, da se za mesta in večje trge popolnoma ukinito dovoljenja za nove trafike. Z veliko zadovoljnostjo pozdravljajo vsi trafikanti to naredbo, ki je bila že skrajno potrebna, kajti v mestih in večjih trgih so rastle trafike kakor gobe po dežju, in če bi šlo tako naprej, bi propadli vsi revnejši trafikanti, posebno pa taki, ki so vojne žrtve. Trafikanti! Da je prišlo do te naredbe, se pa imamo edino zahvaliti gospodu dr. Dragu Marušiču, banu Dravske banovine in gospodu dr. Dinku Pucu, županu stolnega mesta Ljubljane. Ta gospoda sta, uvidevši težavni položaj trafikantov in v svojem visokem socialnem čutu, zastavila ves svoj vpliv, da se prepreči propad šibkih trafikantov. Trafikanti! Mi smo prepričani, da bo v smislu vseh, da s tem izrazimo našo globoko hvalečnost velikima dobrotnikom. — Odbor Udruženja trafikantov.

d SANITOL za razkuževanje za časa nalezljivih bolezni se dobi v vseh lekarnah in drogerijah. — Zahtevajte le originalne steklenice!

1582

Že v 24 urah

barva, plesira in kemično snaži obleke, klobuke itd.

Škrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

685

tovarna Jos. Reich.

d Volna, bombaž, nogavice in pletenine v velikih izbiri pri Karlu Prelogu, Ljubljana, Zidovska ulica 4 in Stari trg 12. 600

d Fotoaparate kupite najboljše pri Fr. P. Zajec, optik, Ljubljana, Stari trg 9. 420

d Obmejna zastava v Planini pri Rakeku. Obmejna državna zastava se bo postavila 19. julija brez slovesnosti in veselice, zato odpade spored, ki smo ga objavili v nedeljo.

d Sokol na Viču ima danes popoldne točno ob 16. svoj javni telovadni nastop na vrtu gostilne »Pavlič«. Po telovadbi ljudska veselica s plesom ob sodelovanju godbe Sokola I. Ker se ustavlja novi tramvaj tik telovadišča, bratsko vabimo ljubljansko prebivalstvo k obilni udeležbi. Zdravo!

Strokovni zdravnik za ženske bolezni in porodništvo 1631

Dr. Ivan Pintar

Ljubljana, Tavčarjeva ul. 2, tel. 3150

od 10. do 18. julija ne ordinira

d Druga izdaja »Hotelskega vodnika«. V smislu razpisa ministrstva trgovine in industrije, trgovinski oddelek z dne 26. maja 1931, II. Br. 13468/u obveščam, da bo društvo »Putnik« d. d. izdalo II. izdajo »Hotelskega vodnika« na osnovi podatkov, ki jih je dobilo od hotelirjev. Ta »Vodnik« bo veljal do 1. aprila 1932. Na prvi strani ga bo overoval odsek za turizem ministrstva trgovine in industrije po zaključku medministrstvene konference z dne 12. mar. a 1931. Ta overovitev bo natisnjena v francoščini, nemščini in angleščini v naslednjem besedilu: »Na podlagi odloka ministrstva trgovine in industrije, II. Br. 33923/T-24, z dne 12. novembra 1930, so cene navedenih hotelov in penzionov, kolikor so navedene v »Vodniku«, pregledane. Te cene so ustanovljene po izjavah obrtnikov samih in radi tega obvezne za ves čas, ko je v veljavi ta »Vodnik«, t. j. do 1. aprila 1932. Oni hoteli in penziji, ki bodo kršili ustanovljene cene, označene v te... »Vodniku«, ali ki dokazanih pomanjljivosti ne bodo popravili, se v izdajo leta 1932 ne bodo sprejeli. V hotelih in penzionih, navedenih v »Vodniku«, morajo biti na razpolago posebne knjige za pritožbe, katerih število listov mora biti potrjeno od strani obče upravne oblasti I. stopnje. Na jedlinih listih mora stati opomba, da se gostje radi slabe postrežbe ali slično lahko pritožijo pri lastniku ali poslovojni. Ta »Hotelski vodnik« se daje obiskovalcem kraljevine Jugoslavije na razpolago, da ob morebitnih nedostatkih ali prekršitvi označenih cen predložijo pritožbo najbližji policijski oblasti, zdraviliški ali letoviški komisiji ali kateri »Putnikovi« poslovalnici, ki so dolžne, da svoje pritožbe predložijo pristojni oblasti. Sprito tega odredjam političnim upravnim oblastem I. stopnje, da nadzirajo, ali se hotelirji drže označenih cen in ali je v hotelih gostom na razpolago paginirana knjiga za pritožbe, potrjena od pristojne oblasti in da bo na jedlinih listih, ki so na razpolago, označena zgornja pripomba o pravicah do pritožbe. — Kraljevska banaska uprava Dravske banovine.

d Tečaj za radio. Učitelji, ki se nameravajo udeležiti tečaja za radio izven rokotornega

tečaja, ki ga priredi kr. banaska uprava naj se zglasijo v ponedeljek 13. t. m. ob pol. 18. na realki v Ljubljani, Vegeva ulica. Tečaj traja 4 tedne in bo ob ponedeljkih, sredah in petkih ob pol. 18. do 19. — JUU, sekcija za Dravsko banovino v Ljubljani.

d Vremenško poročilo. Včeraj je kazal barometer v Ljubljani 765.2, termometer 17, relativna vlaga 65%, tiho, oblačnost 1. V Mariboru je kazal barometer 763.5, termometer 18.9, relativna vlaga 78%, smer vetra W, oblačnost 1. Opozavajajo 7. uri zjutraj. Najvišja temperatura je bila v Ljubljani 29.2 (16.2), v Mariboru 25.2 (13.4), v Mostaru 34.8 (22), v Zagrebu 30.8 (18), v Beogradu 30.1 (15.3), v Sarajevu 28.5 (12.5), v Skoplju 33 (20.7), v Kumboru 34.1 (20.9), v Splitu 33.4 (21.2), na Rabu 33 (19.3) in na Visu 32.8 (19.6). V oklepajih je označena najnižja temperatura.

d Tatvina na Senturški gori. Neznani tat je ukradel finančnemu podpredsedniku Ivanu Verbiču iz Kranja, ki je prenočeval v senu na svistihi posestnika in gostilničarja Ignaca Vrhovnika na Senturški gori, zlatlo žepno uro, črno usnjato denarnico z 200 Din, uradniško legitimacijo in še več drugih listin v skupni vrednosti 1400 Din.

Zobni atelje dentist-tehnik

Bevc Joško

Ljubljana, Gosposvetska cesta 4-1
poleg »Figovca« nasproti »Kneza« redno sprejema od 9.—1/2. in od 2.—1/2. ure. Po dogovoru tudi izven teh ur. Tel. 32-96

Ljubljana

Nedelja, 12. julija 1931, 7. pob. Mohor in Fortunat. Pravoslavni: 29. junija, Petrov dan.

Ponedeljek, 13. julija 1931. Marijeta dev. — Pravoslavni: 30. junija, Sab. 12. ap.

Nočno službo imata danes lekarni Piccoli na Dunajski cesti in Bakarčič na Sv. Jakobu trgu. Jutri v ponedeljek pa imajo nočno službo Bahovec na Kongresnem trgu in Ustar na Sv. Petra cesti ter Hočevar v Šiški.

*

■ Francoski narodni praznik. Dne 14. julija ob 10:30 bo konzul Francije položil venec pred spomenik Mirije, kot je to storil lani. Tudi šef avtokaravane Citroën bo poklonil tamkaj šopek cvetja. Nato bo konzul položil čvete na vzhodje spomenika pesnika Val. Vodnika. Od 11. do 12. ure bo recepcija na konzulatu in izročitev kolajne francoskih ognjegašev odličnim, v Sloveniji bivajočim predstavnikom jugoslovanske gasilske zveze. Ob 12. uri 15 min. bo razstava vozil avtokaravane Citroën pred »Zvezdo«.

■ Primorci! Rojaki! V nedeljo, dne 19. t. m. priredi mladina, združena v svojih prosvetnih organizacijah »Zori« v Šiški in »Taborcu« v Ljubljani svojo prvo prireditev pod okriljem »Zore«, s sodelovanjem »Tabora« in žel. glas. društva »Sloga« v prostorih gostilne Pavlečič (Reininghaus) v Šiški. Najvažnejša točka programa je prvi nastop mešanega pevskega zbora »Tabora«, ki nastopi z 10 točkami, modernimi in narodnimi skladbami, pod vodstvom g. Venturinija; slede recitacije in deklamacije. Nato zabavni del prireditve s srečolovom, šaljivo pošto, plesom itd. ob glasbi priznane godbe »Sloga«. — Začetek točno ob 16. Vstopnina za osebo 5 Din. Naša dolžnost je, da podpremo delo mladine, jo vzpodbujamo k delu in ji pomagamo vsestransko pri njeni nalogi, podpirali naše revne primorske rojake. Zato v nedeljo vsi, stari in mladi, v Šiško, kjer bo za vse poskrbljeno in vsem ustrezno. Nasvidenje!

■ Organizacija diplomiranih tehnikov vabi vse svoje članstvo na širši sestanek, kateri se vrši dne 14. t. m. v prostorih hotela »Miklič« (klet) ob 20. uri zvečer. Zadeva zelo važna. — Odbor.

■ Sokol I. Ljubljana-Tabor in »Odbor« za postavitev spomenika br. Tonetu Maleju« odkriva pokojniku na njegovih gomili v Bohinjski Bistrici 19. julija 1931 ob 11:30 nagrobni spomenik. Bfajte in sestre, ki se zavedate velike žrtve dragega br. Maleja, udeležite se te žalne svečanosti. Vožnja bo polovična. Podrobnosti sporeda slede. Slava pokojnemu bratu, Zdravo!

■ »MOTOH« KAVA DNEVNO SVEŽA!

■ Skropilni avto v Krakovu in Trnovu. Ze nekaj dni požiramo prebivalci Krakovega in Trnovoga oblake prahu, zlasti sedaj, ko se vrši večji promet pri regulaciji Ljubljance. Dežja noče biti, mestni škropilni avto pa tudi noče vsaj enkrat dnevno poskropiti prahu polne ulice. Zračiti stanovanja sploh ne moremo niti zvečer, ker avtomobilisti neprestano vozijo in dvigajo prah, ki se potem vleče v stanovanju. Prebivalci Krakovega in Trnovoga zato vljudo prosimo mestno načelstvo, da bi ulice škropilo kot svoječasno dvakrat na dan, za kar mu bomo vsi hvaležni. — Krakovčani.

■ Zupanstvo Vič razglasa, da bo Tržaška cesta med Gluško ulico in viško mejo radi zgradbe zbiralnih kanalov po tej cesti od torka 14. julija t. l. naprej za nedoločen čas zaprta. Promet z Viča v Ljubljano in nazaj naj se vrši iz Glinc po cesti XV. preko železniškega prelaza v Rečno dolino, iz Ljubljane pa po Erjavčevi cesti čez železniško progo po poti v Rožno dolino.

■ Zadržanje cene letini v ponedeljek 13. t. m. bodo zadržane podvornno z zadruge mesarjev cene teletine takole: 1. od 22 Din na 20 Din za kg. II. od 16 Din na 15 Din za kg. Mestno tržno nadzorstvo v Ljubljani.

■ Odprta noč in dan so groba vrata. Te dni so umrli: Ana Strečnik, roj. Mlekuš, 35 let stara, žena korojskega pomočnika, Vidovdanska cesta 1; Olga Anžič, 1 in pol meseca stara, hči zidarja, Groharjeva ul. 15; Terezija Blatnik, roj. Smagelj, 66 let stara, zasebnica, Masarykova cesta 17/II; Ivan Bajda, 70 let star, I. aranžer mest. p-gr. zavoda, Prečna ulice 2; Matija Jankovič, 77 let star, delavec in posestnik, Izanska cesta 8; Frančiška Cerček, 86 let stara, vdova posestnika, Idrijska ul. 2. V ljubljanskih bolnišnicah so umrli: Antonija Jelnikar roj. Cajhen, vdova delavca, Zalkarjeva ul. 11; Valentin Flis, 2 leti star, sin posestnika, Brezovica pro Debu; Ana Trdina, 41 let stara, Sp. Bitnje; Ciril Wisjak, 6 dni star, sin postrežnice, Sp. Šiška; Terezija Sušnik, 48 let stara, hišnica, Kolodvorska ulica 11; Ivan Rokavec, 9 let star, Češnjice pri Moravčah; Vinko Bitenc, 1 dan star, sin trg. pečnika, Zapuže; Vedrana Reinhard, 2 leti stara, hči delavca, Lesce; Janez Kampf, 3 mesece star, sin delavke; Kodeljevo; Vid Piškur, 1 mesec star, sin posestnika, Mačič dol pri Novem mestu; Mihaela Novak, 7 let stara, hči posestnika, Mirna, in Anton Trojanšek, 78 let star, vpok. železničar, Zapuže pri St. Vidu. Blag jim spomin! Zaljubljenim naše sožalje!

Koks za kovače in centralne kurjave

iz angleškega premoga
75 Din za 100 kg
brezko oljarna ovd!
Ljubljanska mestna pinarna.

■ Obleke najnovejšega kroja pri »Gentlemen« Miklošičeva 18. Angleško blago v zalogi. — 1498

■ Najboljši liker sveta »Gromožovka« Maribor, Maistrova. 1334

■ Izvršujem gojzerje, smučarje itd. Sprejemam čevlje v barvanje Skraba Franc, Ljubljana, Novi trg — Turjaski št. 2. 1442

■ Vse barve, lake, firnež najceneje pri »Lustraz«, Gosposvetska cesta 12. 1480

■ Na angleški način pere in lika ovratnike, da se kravata lahko zaveže — kemično čisti obleke Šimene, Ljubljana, Kolodvorska ul. 8.

■ Pozor avtomobilisti! Ličanje, tapciranje avtomobilov točno in po nizki ceni izvršuje Ignac Kastrin, Ljubljana, Karlovska cesta 22. 1489

■ 12. julija 1931: »PAN« ovratnik vedno čist brez pranja.

■ Elegantne poletne obleke po meri in solidnih cenah izdeluje modni salon za gospode J. Kurilj, Ljubljana, Novi trg (Turjaski trg) št. 1. 1560

■ Številne nesreče. V bolnišnico so pripekljali več ponesrečencev. 56-letna posestnica Neža Kokaljeva iz Tomačevega je pri nakladanju sena padla z voza in si poškodovala desno nogo. — 47-letnega mehaniškega mojstra Emila Klobčarja iz Most so podrli splešeni konji v Bohoričevi ulici. — 3-letni posestnikov sin Ciril Zajc iz St. Vida pri Stični je med igranjem padel in si zlomil desno nogo. — 8-letna hči služkinje Milice Strečeljeve iz Ljubljane, sedaj na Homcu pri počitniški koloniji, je med igranjem padla in si zlomila levo roko. — Šolski upravitelj Josip Verbič iz St. Vida pri Stični je pal po stopnicah in si zlomil desno roko. — 5-letna hči posestnika Anica Možinova z Grosupljeja je med igranjem padla in si zlomila levo roko. — 23-letnemu delavcu Mihu Dimniku iz Device Marije v Polju je odrezala cirkularka 2 prsta na desni roki.

■ Nesreča pri škropljenju dvorišča. Oženjeni delavec Matevž Kalan je škropil z enovpreznim škropilnim vozom dvorišče javnega skladišča na Dunajski cesti 33, in sicer na ta način, da je vodil konja po dvorišču za uro. Ko je že precej dvorišče škropil, je stopil na voz. Iznenada pa je konj voz potegnil, tako da je Kalan padel z voza in se znatno poškodoval na glavi. Z rešilnim avtomobilom so ga prepeljali v bolnišnico.

■ Tatvina lisicjih kož. Inž. Francu Tavčarju je ukradel neznan tat iz nezaklenjene sobe I. nadstropja na Dalenjski cesti 26 3 lisicjih kože, vredne 900 Din, in kožo divjega mačka, vredno okoli 250 Din. Tatvina sta osumljena dva moška v starosti od 40 do 50 let.

■ Kolo iz garderobe ukradel. Dljaku Antonu Mušiču je bilo iz garderobe OUZD na Miklošičevy cesti ukradeno kolo »Graziosa«, vredno 1000 Din. Tat je bil bolj majhne postave in čedno oblečen. Ko je zahteval kolo, mu ga je vratar brez obotavljanja izročil, ker je mislil, da je njegovo.

Št. Jurij ob južni železnici

Zlet Sokolskega društva na Ponikvi ob juž. žel. Sokolsko društvo Ponikva ob juž. žel. bo priredilo danes ob 4. uri popoldne telovadni nastop združen z veliko ljudsko veselico. Sentjurski Sokol se udeležijo zleta z vsemi odelki. Odhod ob 1 uri izpred telovadnice. Vlakovne zveze s Ponikvo zelo udobne.

Nastop tukajšnjega Sokolskega društva v nedeljo 5. t. m. je zelo dobro uspel. Posetilo nas je članstvo in drugi oddelki iz Celja z župnim starostrom br. Smertnikom na čelu, iz Dramelj, iz Ponikve in iz Smarja pri Jelšah. Pri prostih vajah so nastopili 103 člani, 36 članic, 36 moškega naraščaja, 42 moške dece in 32 ženske dece. Po telovadbi se je razvila živahna zabava.

Z zdravljenja iz zdravilišča na Gorniku se je vrnila učiteljica gdc. Marija Zdošakova.

Slovo priljubljenega oficirja

Logatec, 11. julija.
Te dni bo odšel na novo službeno mesto v Bitolj komandir kapetan I. kl. Milan J. Alvirovič. Z odhodom tega gospoda izgubi Logatec osebo, ki bo težko nadomestljiva. Ne le kot oficir, ampak tudi kot narodnjak, bil je sredina Logateca s svojimi nasveti, s svojo pomočjo in mnogokrat s svojim osebnim delom.

Gospod komandir je bil rojen leta 1891 v Bosanskem Petrovcu-Kremenica. Leta 1915 je pobežnil v Rusijo, kjer se je, takoj javil pri

Dobrovoljskem odredu. Kot tak je organiziral okrog dva tisoč dobrovoljcev leta 1916 in je stopil s temi dobrovoljci v Odesi pod komando že pokojnega ministra vojske, takratnega komandanta dobrovoljskega odreda g. Stevana Hadžića. Za vsa svoja junaštva je bil mnogokrat odlikovan, saj ga krasijo odlikovanja: Zlata red Karadjordjevičeve zvezde z mečem, Zlata Obiljeva svetinja, Križ Sv. Gorja IV. reda, Rumunska krona IV. reda, Rumunski križ Dobrudžski, Spomenica Nj. Vel. Kralja Petra Velikega Oslobodilca, nadalje tri svetinje za vojaške vrline in red Jugoslovanske krone V. reda. Njegova prsa so pokrita z odlikovanji. V Dobrudži leta 1917 je bil v težkem boju tudi ranjen, toda kot pravi srbski junak je po okrevanju takoj zopet šel v službo svoje domovine. Po srečnem in junaškem boju leta 1918 je bil dodeljen kot dober in strokovno izobražen oficir raznim edinicam zlasti na mejah. Leta 1923 je prišel kot obmejni oficir v našo Slovenijo,

Potovanje po zvezdi večernici

130.

Ne vede zakaj in čemu sta tudi Dušan in Danica sledila Čučiruči. Za trenutek sta izgubila v globokih valovih, na to pa sta se zopet pojavila na površini. Tedaj sta uprav še opazila, kako je veliko deblo štrbunknilo čez slap. Toda tudi njiju in Čučiruči so valovi jadrno zanašali proti robu. Vsi napor, da bi se rešili na obalo, so bili zaman. »Odbij se!« je še v poslednjem hipu zaklical Dušan Danici in Čučiruči in — zletel čez rob...

131.

Odboj se je vsem trem sijajno posrečilo, a imeli so tudi sicer neverjetno srečo. Prileteli so prav v oni del tolmana pod slapom, po katerem so rastle ogromni listi z brega. Takoj so se jih oprle ter splezali nanje. Bili so seveda do kože premočeni, a kaj za to, da so le ostali živi in nepoškodovani! Skoraj smejali so se, ko so spoznali, da je bil ta nenavadni skok prav za prav še celo zanimiv.

in sicer v Mursko Soboto, kjer je ostal do leta 1929, ko je bil prestavljen v Logatec kot komandir obmejne čete. V Logatecu je dobro organiziral obmejno četo.

Kot oficir, odlični mož in velika dobričina zapušča svojo četo, a od njega se težko poslavljajo vojaki graničarji. Z njim zgubi Logatec poštenjaka starega kova, ki so danes zelo redki. G. kapetanu Alviroviču želimo na novem mestu mnogo sreče in uspeha. Upamo, da bo ohranil iz obmejne Logateca lepe spomine, osobito na njegove narodne sodelavce!

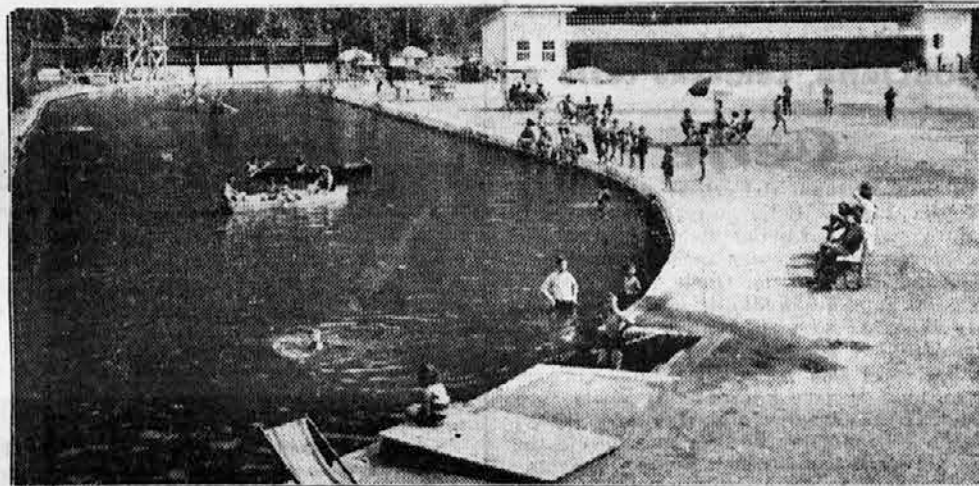
Kamnik je dobil moderno letno kopališče

Danes ga bodo slovesno otvorili

Kamnik, 12. julija.

Star prijatelj Kamnika sem in pred vojno sem skoro vsako leto prebil mesec ali dva v tem biseru naše domovine. Priljubilo se mi je to prijazno mesto s svojo romantično okolico v vznožju prekrasnih Kamniških planin. Na stotine letoviščarjev je prihajalo sem iskat oddiha, zabave in zdravja v vzorno urejeno kopališče po Kneippovem sistemu. To kopališče je bilo tudi glavna privlačna točka Kamnika in radi njega je Kamnik slovel kot planinsko letovišče in zdravilišče. In zabave tudi ni manjkalo! V veliki kopališki dvorani so se vršili koncerti salonskega orkestra »Lira« in ples je bil skoro dnevno na programu. Kamnik je stal vzporedno z Bledom kot letoviški kraj daleč pred vsemi slovenskimi mesti. »Veldes und Stein — sind die Perlen von Krain« so takrat zatrjevali svetu.

In danes? Kje je ostal Kamnik za Bledom in za ostalimi slovenskimi mesti, ki so porabila ugodno priliko po vojni, da se uveljavijo kot letovišča! Daleč, daleč zadaj! V kopališče so se med vojno naselili vojaki, stavba je propadala in po prevratu so Kamničani zamudili ugodno priliko, ko bi lahko za mal denar kupili in popravili kopališče. Kamnik bi se zopet vrnil stari predvojni časi in danes bi bil prvo letovišče za Bledom. Letoviščarjev, katerih je bilo pred vojno vedno nad 500, po prevratu skoro niso opazili. Ako je kdo prišel, je zopet razočaran odšel, ker ni našel več tega, kar je bilo

pred vojno. Kopališče je popolnoma propadlo, pa tudi Kamničani sami so odbijali tuje s pretiranimi cenami.

V zadnjih letih pa so zopet pričeli prihajati v Kamnik letoviščarji. Leto za letom jih je več, v zvezi s tem pa so pričeli tudi naraščati potrebe letoviščarskega mesta, najbolj pa se je občutilo pomanjkanje kopališča, ki je prvi predpogoj za razvoj tujkega prometa. Tega se je zavedel tudi novi občinski odbor in lani se je odločil, da zgradi novo, moderno kopališče ob Nevljici, ker Bistrica zaradi premrzle vode ni primerna za kopanje. Kupil je od posestnika Prašnikarja krasen prostor ob Nevljici, niti pet minut od Kamnika. Prostor je za kopališče naravnost idealen. Leži tik ceste pod zelenim strminam Starim gradom in je ves dan izpostavljen soncu.

Lani v maju so pričeli kopališče graditi po načrtih Higijenskega zavoda. Razširili so prvotno strugo Nevljice za okrog 9 metrov, tako da je sedaj široka 16 do 18 metrov. Napravili so na obeh straneh močno škarpo, na eni strani betonsko, na drugi pa iz macesnovih pilotov. Dno struge so poglobili v dolžini 70 metrov, na koncu razširjene struge pa so zgradili zatvornice, s katerimi lahko dvignejo vodo v strugi za 2-50 metra. Majhen jez deli regulirano strugo v mali in veliki bazen. Prvi je namenjen neplavačem in je voda v njem globoka 0-90 metra, v drugem pa varira globina vode od 1-80 do 2-50 metra. Na ovinku velikega bazena so postavili skalalni stolp za skoke s 3 in 5 metrov ter skalalno desko za skoke iz 1 metra. Ob betonski ograji so lične ograje in stopnišča v vodo. Za nesreče je pripravljen reševalni čoln in dolgi drogovi.

Ves kopališki prostor je skrbno ograjen, na severozahodni strani so že lani postavili 10 kabin, na stregah je napravljeno solnčališče. Na spodnjem koncu kopališča ob zatvornicah so letos spomladaj pričeli graditi kabine in buffet. Kabin je 48, poleg njih je zgrajena tudi prha, stranišča itd. V poslopju za buffet je tudi blagajna, globoka velika klet itd.

Se v letošnjem letu so hoteli zgraditi otroški bazen in izboljšati jez. Občinski odbor pa je na zadnji seji sklenil, da se to delo preloži na prihajajoče leto. Morda bo pa vseeno še letos šlo!

Sploh pa je cela zgradba kopališča krasno delo, katerega mora vsak občudovati. Priznam, da nisem pričakoval, da bodo Kamničani kaj takega postavili.

Kopališče je Kamničanom lahko v ponos, mestu pa bo v obliki in temelju za uspešen razvoj tujkega prometa.

Kopališče je po načrtih Higijenskega zavoda zgradil kamniški stavbenik g. Franc Homar,

ostala dela pa so izvršili domači obrtniki in podjetniki gg. Seršen, Stebe, Repič, Belec, Justič, Deisinger, Bachal, Kregar & Fajdiga itd. Zatvornice so dobavile in montirale Strojne tovarne in livarne iz Ljubljane. Vsi podjetniki so izvršili svoja dela solidno in v splošno zadovoljstvo.

Za vsa dela je mestna občina morala najeti posojilo, ki se bo izplačalo v 15 letih. Občini je velikodušno priskočila na pomoč meščanska korporacija in ji dala ves les za leseno škarpo, ograje, kabine itd. zastoni.

Kopališče je sedaj že dogotovljeno in Kamničani že z nestrpnostjo pričakujejo slovesno otvoritve, ki bo danes. Pri tem važnem dogodku sodelujejo vsa kamniška društva in korporacije ter številni posamezniki. Za to največje letošnje kamniško slavnost so se osnovali številni odseki, ki so že ves teden na delu in nam jamčijo, da bo prireditve uspele.

Današnji spored otvoritve

Ob 9. uri dopoldne sprejem gostov na kolo-dvoru. Ob 10. uri dopoldne stafetni tek na 3000 metrov. Ob pol 11. uri dopoldne slovesna otvoritev kopališča. Pozdravni govor župana mesta Kamnik in pozdravi zastopnikov oblasti ter društva. Po otvoritvi Propagandne plavalne tekme in skoki. Od pol 12. do pol 1. ure promenadni koncert na kopališču. Ob 3. uri popoldne veselica na kopališču. Ob 6. uri popoldne nogometna tekma na travniku ob kopališču. Zvečer

beneška noč. — K otvoritvi vstop prost. Vstopnina k veselici: za osebo 3 Din, za družine 10 dinarjev, za dijake 1 Din.

Včeraj zvečer je bil v dvorani »Kamniškega doma« koncert kamniškega salonskega orkestra. Po tem pa so vprizorili komedijo »Kukulica« v režiji Rajka Kosa.

Sportni dan v Kamniku

ob priliki otvoritve novega kopališča

Ob priliki otvoritve novega mestnega kopališča ob Nevljici priredi Kamniški sportni klub danes velik sportni dan, združen z lahkoatletskimi, plavalnimi in nogometnimi tekmami po temle redu:

Ob 9. uri slovesen sprejem gostov in sportnikov na kamniškem kolodvoru. Nato sprejeto sportnikov po mestu z godbo. Ob 1. uri stafetni tek po mestu na progi 3x1000 m. Ta tek obeta biti krasna propaganda za lahkoatletiko. Saj se je do sedaj priglasilo 9 štafet, insicer postavi 3 SK Kamnik, 2 SK Ilirija, pa eno Primorje, SK »Virtus« Duplica, SK »Miram« Depala vas in SK Tržič. V prvi kamniški štafeti bodo tekli znani tekači Karol Kumar, Nace Vidmar in Miran Ogrin, ki se bodo udarili s štafetami Ilirije in Primorja za prvo mesto.

Ob pol 11. uri bo slovesna otvoritev kopališča. Po otvoritvenem govoru župana g. Kratnarja in pozdravih zastopnikov oblasti ter društva bodo propagandne plavalne tekme in skoki. Do pol 1. ure bo nato na kopališču promenadni koncert Domžalske godbe.

Ob 3. popoldne plavalne tekme in skoki, pri katerih nastopi močna ekipa Ilirijanskih plavačev. Na programu je tudi propagandna water-polo tekma. Nato veselica na kopališču, ki bo sijajno aranžirana. Poskrbljeno bo, da zabave ne bo zmanjkalo. Med veselico bo občinstvo lahko gledalo nogometno tekmo, ki se bo pričela ob 6. uri na travniku tik kopališča. V prijateljski borbi se bosta že v tretjič pomerili moštvi Kamnika in Tržiča. V dveh tekmah, ki sta se vršili v Tržiču, so prvič zmagali Kamničani z rezultatom 6 : 2, drugič pa Tržičani z 9 : 2! Kamničani bi se seveda radi revanžirali za hud poraz, zato bo borba brez dvoma napeta in zanimiva. Kamničani bodo to pot morali nastopiti sicer nekoliko oslabljeni in sicer brez svojih najboljših napadalcev Barbiča in V. Rozmana, upamo pa, da se bodo dobro odrezali.

Zvečer bo na kopališču med veselico beneška noč, radio-Kamnik pa bo oddajal največja senzacionalna poročila iz vseh krajev. Če bo udeležje lepo prezidano, bo prijetno zabavati, ne bo zamudil prilike, da ne bi prihitel v Kamnik.

Ivan Podlesnik -- 50letnik

Ljubljana, 11. julija.

Rodil se je 11. julija 1881, v Ljubljani. Po nižji gimnaziji je šel na trgovsko šolo. Ze v teh letih je začel pisateljati. Vse polno njegovih črtic iz tiste dobe je natisnjenih v »Slovenki«, »Edinosti«, »Dom in Svet«, »Vrtcu« in »Rdečem praporu«.

Svojo prvo službo je zaznamoval pri tedaj še mladi »Ljudski posojilnici« v Ljubljani. Izven službe se je udeleževal pri tedaj ustanovljenem trgovskem društvu »Merkur«, katerega odbornik je bil več let in je napisal za njegove glasilo »Slovenski trgovski Vestnik« več člankov, in pa pri »Ljubljanskem Sokolu«, v katerem se je začela udeleževati mladina z zahtevami po izobraževalnem delu. Napisal je za »Slovenski Narod« več člankov o sokolski ideji in se izkazal zlasti kot predavatelj pri trg. in obrt. naraščanju in pa kot navdušujoč govornik na sokolskih izletih.

Pri vsem tem pa se je strokovno v svojem poklicu nadalje izobraževal, kar ga je po nekaj letih službovanja v »Ljudski posojilnici« usposobil, da je prevzel za svoja mlada leta težko in odgovorno mesto knjigovodje v tedanji »Katoliški tiskarni«. V svoji novi službi se je seznanil med drugim z dr. J. E. Krekom, kar je bilo zanj odločilnega pomena. Dr. Krek je spoznal v Podlesniku velik organizatoričen talent ter ga je znal pridobiti za sodelovanje tako na gospodarskem kot na izobraževalnem polju.

Podlesnik se je začel zanimati zlasti za tedaj še v povojih se nahajajoče mlado slovensko združništvo. Spoznal je potrebo po gospodarsko izobraženih delavskih močeh ter je začel predavati zlasti o pomenu knjigovodstva. Vodil je tedaj tako v Ljubljani kot tudi na deželi. Uvidel je pa, da to še ni dovolj. Začel je pisati »Knjigovodstvo«, ki je izšlo v založništvu »Katoliške tiskarne« v dveh knjigah. Vsa kritika je soglašala v sodbi, da je ta izdaja prve slovenske knjige o knjigovodstvu velikanskega pomena. Obenem se je udeleževal tudi v premnogih združnih organizacijah. Svoje članke in črtice je pa priobčeval v »Slovencu«, »Dom in Svetu«, »Casu« in »Naši močie«.

Pri svojih pohodih po deželi kot predavatelj je stopil Podlesnik zlasti v stik z podeželsko kmečko mladino. Takrat je uvidel, da potrebuje ta mladina poleg duševne in telesne izobrazbe. Zato je postal eden ustanoviteljev orlovske organizacije.

Ko je sprožil dr. Krek idejo o ustanovitvi Deželne trgovske in zadržne šole, mu je Podlesnik pri tem delu pomagal. Nekaj let je Podlesnik tudi predaval na trgovski in zadržni šoli o knjigovodstvu in zadržništvu.

Potem je prišla vojna, tudi Podlesnik je moral iti. Prehodil je Tirolsko, Albanijo in Gorinjo Italijo. Med tem časom je pisal podlistke, ki jih je priobčeval v »Slovencu« pod naslovom »Odlomki iz dnevnika«. Tudi za »Cas« je napisal zanimivo razpravo o Albaniji.

V zadnjih letih po vojski je napisal mnogo zanimivih člankov o pokojnem dr. Kreku in predvojnih razmerah v nekdanji »Slovenski ljudski stranki«, ki jih je priobčeval v »Narodnem Dnevniku«. V zadnjem času je priobčeval Podlesnik več zanimivih poročil o najnovejših nemških literarnih proizvodih v »Slovencu« in »Jugoslovanu«.

Podlesnik si je znal pridobiti tudi izven naših naše domovine mnogo uglednih prijateljev. Tako je v »latni korespondenci« z angleškim pesnikom Lord Alfred Douglasom (prijateljem Oskar Wildeja) in z nemškimi romanopisci Kurtom Münzerjem, Georgom Finkom in zadnji čas tudi z E. M. Remarqueom, čigar najnovejšo delo »Pol nazaj« je pravkar prevedel v slovenščino in je izšel prevod v »Jugoslovanu«.

Podlesnik hrani tudi mnogo spominov in korespondence z dr. Krekom, Lampetom i. dr. ki jih bo brez dvoma ob priliki objavil.

Ob 50 letnici mu iskreno čestitamo z željo, da bi živel še dolgo in še mnogo delal za splošni blagor!

F. Fajdiga sin

Zaloga pohištva in papet. škrih izdelkov
Ljubljana, Sv. Petra cesta 7

Ustanovljena leta 1879

317

Maribor

m Obiski v Počitniškem domu v Smartnem. Vodstvo doma nam javlja: Dosedanje izkušnje v Počitniškem domu kraljice Marije na Pohorju nas silijo prepovedati obiske staršev tekoni bivanja njihovih otrok v domu. Razlogi so zelo tehtni in vsakdo, ki je količjak uvidel, jih bo upošteval. Otroci se brezjemenno zelo razburjajo ob priliki obiska svojih staršev, zbudijo jim močno domotožje, katerega pred obiskom niso imeli. Nadalje nastane motnja v razvoju njihove samostojnosti, discipliniranosti in volje, kar so vse izvrstne kvalitete, katere vskrvnjajo mlade duše tekoni tega meseca in ki so poleg zdravstvenega faktorja bistven namen kolonije. Končno povzročajo obiski otrokom skvarjene želodčke, ker se preobdajo sladkarij, salama i. t. d., donešenih od staršev in izročeni otrokom brez vednosti vodstva kolonije. A najhujše je to, da ti obiski povzročajo pri onih otrocih, ki takih obiskov sploh ne pričakujejo zaradi skromnih razmer svojih staršev, nekak odpor proti svojim tovarišem, občutek manjvrednosti, zapostavljenosti in še druga občutja, ki na mlado dušo gotovo ne vplivajo blagodejno.

m Vpisovanje v I. letnik državne trgovske akademije v Mariboru. V I. letnik se sprejmejo učenci in učenke, ki so dovršili najmanj štiri razrede gimnazije, realne gimnazije ali realke z nižjim tečajnim izpitom. Učenci in učenke meščanskih šol z zaključnim izpitom se lahko vpišejo v I. letnik, če opravijo prej dopolnilni izpit. Vsi, ki hočejo biti sprejeti, morajo najkasneje do začetka septembra vložiti prošnjo, kateri je priložiti izpričevalo o nižjem tečajnem izpitu oz. o končnem izpitu na meščanski šoli ter krstni list, s katerim se izkaže, da učenec v šolskem letu, v katerem se vpiše, dovrši 14 do 17 let. Učenci gimnazije (realne gimnazije ali realke) kolektujejo prošnjo s kolkom pet dinarjev, učenci meščanskih šol pa prilože še kolek za 20 Din za rešitev.

m Nova maša. Danes ob 9.15 bo v frančiškanski cerkvi pel novo mašo pater Kasijan Fariš iz Zrkovec pri Mariboru.

LUNA MARIBOR nogavice vseh vrst.

m Izletniške hišice na Pohorju. Z gradnjo vzpenjače se bodo pričeli za naše Pohorje novi časi. Kakor doznavamo, se že sedaj zanimajo mnogi meščani za male parcele, na katerih si nameravajo postaviti lesene hišice za počitnice in izlete ob prostih dneh.

m Radi kvalitete in cene — samo »Karo čevljev«!

m Kje bi se preskrbel s spiritom in kisom za vlaganje? Samo pri tvrdki Jakob Perhavec, Gosposka ulica 9.

m »Merkur«, društvo trg. in priv. nameštencev Jugoslavije, podružnica Maribor, vabi vse člane in članice ter njih svojce na družabni izlet v Falo in Ruše z ogledom elektrarne in tovarne za dušik v nedeljo, dne 19. t. m. Odhod z vlakom z gl. kolodvora ob 13.18, vrnitev zvečer, vsi, ki se nameravajo tega družabnega izleta udeležiti, naj blagovoliijo to prijavitelj poverjeniku pisмено ali osebno najkasneje do 17. t. m. V slučaju slabega vremena se izlet vrši nepreklicno prihodnjo nedeljo. Odbor. 1633

m Lekarniška služba. Nočno lekarniško službo bo imela od danes opoldne do prihodnje nedelje opoldne lekarna Vidmar »Pri sv. Arehu« na Glavnem trgu.

m Polet zrakovolva »Graf Zeppelin« preko Maribora? Na svoji vožnji preko Avstrije bo zrakovolva »Graf Zeppelin« letel danes iz Gradca v Celovec najbrže deloma tudi preko našega severnega obmejnega ozemlja in Maribora. V tem slučaju bo letel nad našim mestom krog pol dneva.

m Pijte original »CHABESOS«. 1114

m Kolesarska dirka. Podružnica Delavskega kolesarskega društva na Pobrežju priredi danes klubsko dirko na 55 kilometrov dolgi progi Pobrežje—Ptuj—Vurberk—Pobrežje. Start ob 13. uri po pokopališču, cilj istotam.

m SK Svoboda v Varaždinu. Tukajšnji SK Svoboda bo danes gostoval v Varaždinu, kjer bo odigral prijateljsko tekmo s SK Svoboda Varaždin.

m Izdelovanje vsakovrstnih košar, sit žičnih mrež ter ostale suhe robe: J. Antloga, Maribor, Trg svobode 1. 1554

m Nogometna tekma za prvenstvo Slovenije. Danes ob 17. uri bo na igrišču I. SSK Maribora nogometna tekma med prvakom Ljubljane SK Svoboda in prvakom Maribora I. SSK Mariborom za prvenstvo naše podzveze. Za tekmo je zelo veliko zanimanje.

m Prenovljenje Tappeinerjevega spomenika. Po sklepu in naročilu mestne občine je kamnosek Kocjančič te dni prenovil spomenik župana Tappeinerja v parku pred palačo Mestne hranilnice na Slomškovem trgu. Ob enem je odstranil nemški napis in napravil slovenskega.

Oblike moške, otroške, čevlji, nogavice, solidno pri JAKOBU LAHU, Maribor. 1182

m Razprava proti mesarjem. V torek, dne 14. t. m. ob 9. uri opoldne bo v bivši porotni dvorani okrognega sodišča razprava proti 43 mariborskim mesarjem radi navijanja cen.

m S sejma za prašice. Na sejmu za prašice v petek je bilo 284 živali. Prodajali so se: 5 do 9 tednov stari 90 do 140 Din, 3 do 4 mesece stari 150 do 250 Din, 5 do 7 mesece 350 do 400 Din, 8 do 10 mesecev stari 450 do 500 Din, 1 leto stari 700 do 800 Din. Po teži: kilogram žive teže 7 do 8 Din, mrtve teže 9 do 10 Din.

m S sobotnega trga. Na večerajšnji trg so pripeljali slaninariji 35 zaklanih prašičev. Cene so bile: meso s kostmi kg 13 do 15 Din, izluščeno 16—18, »ribaz« 22—25, »zajec« 16—18, salo 14 do 16, slanina 12—14, pljuča s srecem 8—10, jetra 12—15, rebra 14—16, glava z jezikom 8—12, ledvice (kos) 3—4 noge pa 2—3 Din. Na Vojniški trg sta pripeljala 2 mesarja 2 govedi in 2 teleti in sta prodajala govedino po 10—12 dinarjev, telefina pa po 10—14 Din kg. Kmetje so pripeljali 1 voz krompirja po 2—3 Din kg, »ve« čebule po 6 Din in nekaj voz sadja. Perutnine je bilo: kokoši 136 po 30—40 Din, piščancev 1320 po 25—60 Din par, rac 96 po 15—20 Din ena, gosi 42 po 25—35 Din; kunecev je bilo 86 po 7—35 Din, jagaje 1 za 100 Din. Fižol je stal 2—2.50 Din liter, v stero-

ju 1 Din, grah 8—10 Din, zelje glava 1—3 Din, kumarce 2—5 Din, ohrovti glava 1—3 Din, buče 2—3 Din, paradizniki 6—10 Din kg. — Sadje: borovnice 2 Din liter, grozdčije 3—4 Din, črešnje 2—2.50 (kg 3—4), hruške kg 8—10 Din, breskve 20 Din, marelice 20—24 Din. Ostale cene nespremenjene.

m S trga za seno in slamo. Na večerajšnjem trgu je bilo 16 voz sena po 60—85 Din 100 kg in 6 voz slame po 50—60 Din ali škop 1.50 Din.

m Veliko neurje. Včeraj okrog 15. ure je nad Mariborom divjalo hudo neurje. Med bliskom in gromom je lilo kakor iz škafa in tudi nekaj toče je bilo vmes, ki pa ni napravila nobene večje škode. Precej škode pa je napravil vihar sam, ki je ponekod pometal cele kupa srek s streh, odtrgal nekaj napisov s trgovin ter razbil nekaj oken. Razen tega je polomil nekaj dreves po parkih, vrtovih in okolici. V Stritarjevi ulici so se podrli 3 stari kostanji in padli čez ulico proti kavarni »Evropis«.

Klobuke, perilo, kravate nudi ugodno JAKOB LAH, Maribor. 1184

m Pes je ugriznil v petek zvečer v Grajski ulici v levo nogo 51letnega sodarskega mojstra Antona Hvalica. Prvo pomoč mu je nudila reševalna postaja.

m Aretacije. V petek so bili v Mariboru aretirani: Ivan R. radi splošnega suma, Rok V. radi navajanja k beračenju in Josip B. radi beračenja.

m Trčenje. Na Glavnem trgu sta pred trgovino Zinthaier trčila skupaj s kolesi pekovski vajencev Friderik Gajšnik in trgovec s cementnimi izdelki Ferdinand Rogač. Pri tem je Rogač padel in se pobil na levi rami, stegnu in nogi.

m Vlom. Na Betnavski cesti je vlomil v noči od petka na soboto neznanec v mesnico Franca Žunka in odnesel za 400 Din prekajene svinjine in brunšviških klobas, 4 mesarske nože, oslo in 100 Din drobiža. Za storilcem ni sledu.

m Huda šena. Oskrbnica javnega stranišča na Glavnem trgu je v petek okrog pol dneva na padla meščanskošolskega učenca Bogomirja K. in ga sirovo natepla. Intervenirali je moral stražnik.

VIKTOR MEDEN
velčganjarna, tvornica likerjev, ruma,
vinjaka in brezalkoholnih pijač 915
LJUBLJANA, Celovška cesta 0

Gelje

* Računi za župni zlet celjske Sokolske župe. Sokolska župa v Celju prosi, da vsi oni, ki imajo v zvezi z župnim zletom napram župi kakršnekoli terjatve, te z računom vred predložijo župi do 15. t. m. Glede onih, ki bi do 15. t. m. župi ne predložili računov, bo smatrala župa, da so se s svojimi terjatvami do župe odrekli v korist župe.

* Orglarska šola v Celju je te dni zaključila šolsko leto. V ponedeljek se je vršila javna produkcija absolventov orglarske šole. Izpit je položilo 7 kandidatov in sicer gg. Božnik, Gajšek, Kidrič, Petrin, Rizmal, Rojnik in Zemljič. Po produkciji so absolventi sprejeli sprječevala, nato pa jim je g. opat Jurak govoril o nalogah organizmov.

* Nezgode. V četrtek je v Verečah pri Šmarju padel 17-letni posestnikov sin Uršič Ivan s črešnje in si zlomil desno roko. Prepeljali so ga v celjsko javno bolnico. — Sluga na celjski realni gimnaziji Trobec Ferdinand je v petek poskusil s sekuro izveliči žebelj iz čevlja, pri tem pa tako neprevidno ravnal, da se je s sekuro hudo poškodoval na desni roki. Moral je iskati pomoč v javni bolnici.

* Sprememba posesti. Obširno zemljišče Prve jugoslovanske lesnoindustrijske družbe v Zavodni je te dni kupila na javni dražbi tvrdka Rakusch. Kaj bo tvrdka na tem zemljišču zgradila, še ni znano.

* Vojni razpored. Vsi v mesto Celje pristojni vojaški obvezniki rojstnih letnikov 1881 do 1909 ter vsi v mestu Celju bivajoči lastniki konj, mežgov, volov, vozov, osebnih in tovarnih avtomobilov ter motocičkov, neglede, kam so pristojni, se pozivljajo, da se v nedeljo 19. julija točno ob 8. uri zjutraj osebno zgledajo na Glaziji, kjer jim bo tamkaj poslujoča komisija priobčila vojni razpored. Vsak obveznik mora s seboj prinesiti vojaško izpoved, lastniki osebnih in tovarnih avtomobilov ter motocičkov pa nove evidenčne številke. Neodziv se bo strogo kaznoval. — Mestni načelnik dr. Goričan.

* Izgube in najdbe. Na poti na Stari grad je bila izgubljena zlata ovratna veržica z emajlirno podobo, vredna 400 Din. Najditelj naj jo odda na policiji. — 9. t. m. je bila pred Ljubljansko kreditno banko najdena zlata broša. Dobi se na policiji. — Našla se je svota denarja. Dobi se v Ljudski posojilnici v prvem nadstropju.

* Mestna knjižnica ostane zaprta od 15. do 31. julija. Redno poslovanje se začne zopet v soboto, 1. avgusta od 17. do 21.

* Akademsko pevsko društvo »Obilic« je bilo ustanovljeno l. 1884. V svojem skoro 50-letnem obstoju je društvo imelo velike uspehe v glasbenem in nacionalnem življenju. Zato je dolžnost vsakega Celjana, da poseti koncert, ki bo v torek 14. t. m. ob 20.30 v Celjskem domu.

* Kaj bo z Voglajno. Pred tremi tedni se je vršila komisija pri Westnovi tovarni radi naprave čistilnice. Tedaj se je razglasilo, da bo geološki izvedenec v treh dneh objavil svoje mnenje. Med tem je preteklo mnogo časa, Voglajna pa naprej smrdi.

* Kapanje v mestnih kopališčih v parku postaja neznosno. Številni avtomobili dvigajo tak prah, da kopalec kar beže. Škropilnega avtomobila pa ni nikoli videti na cesti nad kopališčem.

* Zobozdravnik dr. Stane Vrhove ne ordinira od 12. do 26. julija. 1622

* Izgube in najdbe. Na poti na stari grad je bila izgubljena zlata ovratna veržica z emajlirano podobo, vredna 400 Din. Najditelj naj jo odda na policiji. — 9. t. m. je bila pred Ljubljansko kreditno banko najdena zlata broša. Dobi se na policiji. — Našla se je svota denarja. Dobi se v Ljudski posojilnici v prvem nadstropju.

Požar na Rakeku

Blizu 13. je bila ura, ko so v soboto klici »gorile« vrgli ljudi od kosila, da so preplašeno spraševali, kje gori. Vsem je še v spominu velikanski požar, ki je pred leti uničil vso vas na Gornjem jezeru. V kratkem se je pa zvedelo, da gori pri Kornovih hiša. In res se je od tam valil gost in črn dim, skozi opeko pa so že švigali plameni.

Začelo je biti plat zvona, oglasila se je tovarniška sirena in lokomotive na kolodvoru. Vse je hoitelo skupaj na pomoč. Kaj bo, če se ogenj porine poleg stoječih gospodarskih poslopj — tam bi bilo goriva. Gasilci so takoj začeli oblativati z vodo okoli stoječa poslopja. Vodo so črpali iz starega občinskega vodnjaka. Drugi ljudje pa so hitro znosili iz goreče hiše prav vse.

Ogenj je iz neznanega vzroka nastal na podstrežju in se bliskovito širil. Ko so prišli še gasilci iz Unca in Ivanjegaseta, je ogenj začel pojemati, vendar je ostalo od prejšnje hiše skoro samo zidovje, ki žalostno štrli v zrak. Gospodar je bil v času požara v senožeti in prišel domov šele, ko je že začela streha upadati. Hiša je bila zavarovana, toda vseeno presega škoda zavarovalnico.

Zasačen divji lovec

Litija, 11. julija. Pred kratkim smo poročali, kako neumestno je bilo, vsaj pri nas, kjer je zaradi ugodne zime vsaj 99% divjačine dobro prezimilo, dveletna zaščita srn. Zaradi obilice divjačine je postal sedaj marsikdo divji lovec. Dolgo so imeli orožniki ni piki posestnika M. iz R. Večkrat so tudi naredili pri njem brezuspešno hišno preiskavo. Popolnoma umljivo, kajti imel je orožje spravljeno za vratni. Zakrito je imel z desko. Puška je šla z orožniki, dočim bo dobil posestnik primerno kazni.

Vlom v trafikino in gostilno

Gostilničar je oškodovan za 3000 Din Slovenjgradec, 10. julija.

Zadnje čase so pa pri nas v lomih res na dnevnem redu. Vlomilci so najbrž iz okolice in razmere dobro poznajo.

Te dni so se v noči, ko so vlomilci najmanj moteni, vlomili v gostilno in trafikino Karla Rotovnika v Legnu; odprli so vse predale in odnesli 2000 cigaret raznih vrst, okrog 200 zavojčkov tobaka, razne cigare, cigaretni papir in še 600 Din denarja, ki ga je pustil okradeni gostilničar v predalu. Skupno so lopovi oškodovali gostilničarja za 3000 Din.

Verjetno je, da bodo skušali vlomilci ukradeno blago spraviti v denar, zato opozarjamo na sumljive prodajalce tobaka ali potepuhe. Javite jih pristojni oblasti.

Novo mesto

Sokolska prireditve. Danes imamo na Loki veliko sokolsko prireditev. Zbirališče članov je ob 15. pred Sokolskim domom, odkoder bodo skupno odkorakali na telovadišče. Nastop pa se bo pričel točno ob 15.30. Spored je zelo obširen. Videli bomo, koliko je naše članstvo pridobilo z rednim treniranjem v zimskih mesecih. Ker je to letos prva sokolska prireditve v Novem mestu, upamo, da se je bo občinstvo udeležilo v rekordnem številu!

Na Gorjancih kar mrgoli Nad vse priljubljene Gorjanci imajo polno turistov. Dijaška srednješolska organizacija »Prosveta« tabori gori že od ponedeljka. Iz Ljubljane so prišli gojenci Nemškega viteškega reda, pa tudi bratov Hrvatov ne manjka na Gorjancih. Kakor smo zvedeli je približno 30 Zagrebčanov gori. Prav prijetno je biti v teh lepih dneh na planinah, kjer ima človek vedno dovolj svežega zraka in sveže mrzle gorske vode, ki poživijo človeka tako, da popolnoma prenovljen stopi zopet v vsakdanje mestno življenje.

Zobni atelje dentista

Filipa Ogriča, Novo mesto

ne sprejema strank do konca julija 1609

Kapanje v Krki. Ko pride človek na kopališče, se mu nudi krasen pogled: v Krki je toliko kopalcev, da je skoro glava pri glavi, a med temi glavami švigajo mali čolnčki, kot lastavice pod nebom. Škoda je le ta, da je kopališče premajhno; zato se veliko kopalcev koplje zunaj kopališča, bodisi na žagi, pri mlinu ali kje drugje. Seveda je tem kopalcem pridno za petami mestna policija. Mestna občina je kopališče pred leti precej povečala, le žal, da ga ni še bolj. Na zopetno povečanje kopališča bo morala občina čim prej misliti. Res je nerodno, če se pride izletnik s svojo družino v kopališče kopat, pa ne more dobiti svoje kabine. Zato bi moral upravitelj kopališča imeti vedno, vsaj eno kabino rezervirano za tuje. Druga stvar pa, ki je tudi za kopalce zelo neprijetna, je ta, da kopališče nima svojega stranišča. Je sicer eno, ki pa ga skoro ni vredno omeniti. Prav bi bilo, da bi se pri popravilu, oziroma povečanju kopališča postavil pod ležalnimi deskami mal oder, kjer bi se lahko ob kopalni sezoni shranjevali mali čolnčki, ki kot cvetlice krase zeleno poljanjo Krke in, ki tako zelo poživijo kopališko življenje. — Tudi oni del steze od starega mostu do Lake, bi bilo nujno potrebno urediti, da se ne bi tu zopet letos, v poletnih mesecih širil zelo neprijeten duh po kosteh, cunjah in drugih odpadkih, ki so v smeteh.

Pravična kazni. Vsi se gotovo še dobro spominjate, da je bila v noči od 30. septembra na 1. oktobra lanskega leta izvršena tatvina v samostanski cerkvi, oo. frančiškanov v Novem mestu. Tat, 26letni Gustav Ferjan, je pokradel več kelihov in drugih cerkvenih predmetov. Te predmete je cerkev po srečnem naključju in vestnem iskanju novomeškega orožništva našla v nedeljo 17. maja. Tat je izginil v Avstrijo, kjer je izvršil tudi več tatvin, v Velikovecu, v

Spitalu ob Dravi in Beljaku. V Linzu se je policiji posrečilo tatu prijeti, nakar ga je policija oddala v celovške zapore, kjer je bil obsojen te dni na 7 let zapora.

Slovenjgradec

Kresovi so zagoreli na vseh naših obmejnih hriboh, tako na Peči, Urški gori, Kernikovem vrhu, Rahtelu in drugje v čast slovanskim apostolom sv. Cirila in Metoda. Zelo lep je bil kres s 15 malimi kresovi na Gradišču, ki jih je prizgalo tukajšnja podružnica CMD, pevski zbor pa je zapel več pesmi.

V Pariz na olimpijado je odpotovalo tudi nekaj naših meščanov.

Oseba vest! Za načelnika postaje v Grobelnem je imenovan tukajšnji postajni načelnik g. Zupanič Marko. Simpatičnemu družabniku želimo mnogo, uspehov na novem službenem mestu!

Polhovgradec

Navsezadnje se je dosegel sporazum med pošto upravo in podjetnikom avtobusne poštne vožnje Ljubljana—Polhov gradec. Doslje smo imeli dnevno enkratno poštno zvezo z Ljubljano, posihmal pa bomo s slovensko prestolnico v dvakratni poštni zvezi na dan. Novi način prevažanja pošte bo stal poštno upravo letno 25.000 Din. — Za telefon je vse pripravljeno, samo pretikalniki še niso prišli. Kakor se čuje, bodo telefoni obenem otvorjeni na Dobrovi, v Polhovem gradu in Rovtahn. Kar je pri tem še posebno važno, je dejstvo, da bodo imeli vsi ti telefoni najboljše telefonske celice, da se iz njih pogovori ne bodo slišali. Izboljšana poštna zveza in telefon pomenita velik napredek naše občine.

Iz drugih banovin

Požarna katastrofa v Južni Srbiji

Pogorelo je 24 hiš.

Prebivalce v Arčevcih v Južni Srbiji je pred večerajšnjim zadela huda elementarna nesreča. Seljaki so imeli v svojih gospodarskih poslopjih pri vasi žito v snopih in slamo. Po neprevidnosti se je v nekem skednju vnela slama. V hipu je bilo poslopje v plamenih. Ker je pihal močan veter in je bila nevarnost, da se požar razširi na sosedna poslopja z žitom, so seljaki preplašeni hiteli gasiti. V vasi so pa pustili same starce in otroke. Seljakom je uspelo, da so ogenj pogasili in rešili žito. Med tem pa je nastal požar na drugi strani vasi. To je gasilce tako zmešalo, da so čisto pozabili na gorečo vas, v kateri se je ogenj naglo širil od hiše do hiše. V nekaj minutah je bila vsa vas v ognju. Matere, ki so gasile gospodarska poslopja in pustile otroke v vasi, so se onesvestile, ko so videle, da je vas z otroci in starci v plamenih. Iz gorečih hiš so se čuli obupni klici otrok in starcev na pomoč. Seljaki so hiteli gasiti toda požaru niso bili kos. Vendar so prodrli v gorečo vas, da bi rešili vsaj otroke in starce. Gost dim je zavil vso vas, ognjeni zublji so sikali do 10 metrov visoko in nastala je panika. Seljaki so bili kakor brez uma, begali so od hiše do hiše, dokler niso prišli orožniki in jih nekoliko pomirili. Med tem so prihitali na pomoč tudi iz sosednih vasi in posrečilo se je rešiti večino otrok in starih ljudi iz gorečih hiš. Požar je besnel vso noč in šele proti jutru, ko je ognjeni element uničil povsem 24 domov, je bilo strašnih prizorov konec.

Maščevanje zaradi odpustitve iz službe

V Sremski Mitrovici je bila te dni razprava proti Danilu Popoviču, ki je hotel 29. marca t. l. umoriti predstojnika v samostanu Pridina Glava Metodija Subotina. Obtoženec se je hotel na ta način maščevati nad predstojnikom, ker je odpustil iz službe njegovega brata logarja, češ da nima pravice do službe po novem zakonu o sumah. Popovič se je na skrivaj splazil v samostan, ko je vedel, kje je predstojnik. V pisarni je predstojnika zagrabil za roko in mu hotel zasadi v srce nož, predstojnik se mu je pa izmaknil in nož se mu je zasadi v roko. Napadalec je še nekajkrat zamahnil z ostrim nožem in predstojnika hudo ranil po obrazu, vratu in po roki. Zaradi poskušenega umora je bil obsojen Popovič na 6 let robije in trajno izgubo državljanških pravic. Predstojnik samostana je ostal pri življenju, vendar je izgubil levo oko.

833 novih stanovanj v Zagrebu. Letos grade v Zagrebu vsepovsod. Gradbena sezona je bolj živahna, kakor v kateremkoli letu po vojni. V prvih 6. mesecih t. l. je dala oblast v Zagrebu 462 dovoljenj za zidanje novih hiš in 231 dovoljenj za poprave in obnavljanje hiš. Največ novih hiš je prilitičnih. Petnadstropne so samo tri. S tem je dobil Zagreb letos 833 novih stanovanj, dočim je dobil leta 1930, samo 479, leta 1929, pa 275 novih stanovanj.

Čudaški milijonar je bil zadavljen. Kakor smo že obširno poročali, sta Andrija in Cilka Turk umorila v Srebrnjaku pri Zagrebu čudaškega milijonarja starca Repovečkega. Cilka je zločin priznala in izjavila, da je starca ubila s kladivom. Pri obdukciji umorjenčevega trupla so pa ugotovili, da starca ni umrl od udarcev s kladivom, temveč je bil zadavljen. Zatorej ga je prav za prav umoril Andrija Turk, ki ga je potem ko je Repovečkega Cilka udarila s kladivom, zadavil z roko.

Ne več ko 25%. Banska uprava v Splitu je izdala posebno naredbo glede cen vseh živil. Posebno strogo bodo oblasti nadzorovale cene živil v Sibeniku, Splitu, Mostaru in Hvaru, kjer prodajajo živila sedaj z velikanskimi dobičkomi. Prodajalce, ki bodo imeli pri prodajanju živil več ko 25% dobička, bodo izročili takoj sodišču.

Okradena bankirjeva žena. Med Novim Sadom in Sentu je bila pred dnevi okradena v vlaku žena brazilškega bankirja Dezize. Lopov ji je izmaknil torbico, v kateri je imela 20 funtov in za pol milijona Din nakita. Tat se je izdal sam, ko je poskusil izmenjati funte v neki banki v Sentu. Piše se Josip Grabenar in je star 26 let.

Izvoz sadja iz Slovenije

(Od našega rednega dunaj. dopisnika A. G.)

V svojih dosedanjih dopisih sem govoril vedno o sadni letini in izvozu iz Jugoslavije sploh. Danes se omejam na Slovenijo, da bomo imeli o naši ožji domačiji vsaj nekaj jasnejše slike. Morda bo to koristno, ker bi morda marsikdo mojih čitateljev krenil po drugačnih potih in začel porabljati pri svojih poslih drugačne metode.

Izvoz našega sadja v obče zavisi danes od dveh predpogojev. Prvi je ta, ali bo sploh mogoče izvažati v Avstrijo, ki je eden najboljših zunanjih trgov za naše kraje. Te dneve se to vprašanje rešuje tu na Dunaju pri konferencah za novo trgovsko pogodbo. Bili so že trenotki, ko smo sploh pričakovali, da se vse razbije in da naši delegati zopet odpotujejo brez uspeha. Danes opazujemo razvoj teh pogajanj.

Drugi predpogoj pa je ta, kakšen položaj na srednjeevropskih trgih nam ustvari naš novi pravilnik za izvoz sadja. Ako se bo ta zares strogo izvajal, potem bo izvoznikov veliko manj in bodo po večini sposobni za ta posel. Odpadejo po ogromni večini taki vsiljivi izvozniki, ki so nam doslej silno veliko škodovali ter prizadeli sebi in drugim naravnost ogromno škodo. Ako bo izvoznikarjev manj in bodo ostali vsi kos svoji nalogi, potem se položaj preobrne v tem smislu, da bodo na mnogih trgih naše pridelke zopet iskali, ker jih ne bo več v takih množinah, ko jih regularno sploh ni bilo več mogoče spravljati v promet, razen po čisto katastrofalnih cenah ali pa — v Donavo.

Ako bo tako, potem bodo tudi cene našim pridelkom stabilnejše. Ne bo več tako katastrofalnih razlik, da je bila cena v soboto 70, takoj v ponedeljek pa 35 grošev in še manj. Ob stabilnejših cenah bo tudi več kupcev, ki bodo kupovali za fiksne cene in ne samo v komisiji. Kar velja sploh za naš izvoz, bo veljalo tudi za Slovenijo.

Naš glavni sadni pridelek za izvoz so — jabolka, ki jih moremo spraviti na tuje trge od 1500 do 2500 vagonov na leto do 60 milj. vrednosti. To pa je že svota, za katero se moramo Slovenci prav živo zanimati, kajti mogoče je, da bomo dobivali še več, ali pa, ako ne gremo z duhom časa naprej, da vse vkup zapackamo. Lansko leto je bilo za nas jako ugodno, ali tega ne smemo precenjevati in misliti, da moramo biti vedno tako, kajti lani je letina kar odpovedala v raznih sadjarških deželah. Zato ste videli lani toliko tujcev poditi se po naših krajih in plačevati dobre cene. Ako pa bo drugod dobra letina, se utegne zgoditi, da ne bo k nam nobenega tistih, ki so lani bili naši res izborni

kupci. Kaj bo z našim pridelkom v takih časih? In na tako možnost se moramo pripravljati, da bomo oboroženi za slabe čase. Kako pripravljati?

Predvsem morajo že naši sarjereji gojiti svoja drevesa po naukih dosedanjih izkustev. Tisti ne vedno dovolj uvaževani šolski nauki o gleji sadnega drevja morajo priti do polne veljave. Prešli so časi, ko je kmet ali sadjerejec celo zimo posedal po pečeh in se ni prikazal v sadovnjakih, pustil, da je raslo, kakor je samo hotelo, in da je potem kmet pobiral, kar in kakor je »Bog dal«. Danes mora umen sadjar sam biti sreče kovač, sam mora določati, kakšno sadje hoče v svojem kraju pridelovati, katerim vrstam bo dajal prednost pri cepljenju. Kajti velika je prednost za gospodarski uspeh, da imamo kolikor mogoče mnogo blaga iste vrste, ki so na tujih trgih cenjene in gredo lažje v denar. Vsak pameten sadjerejec bo sam skrbel, da pridelek ne bo po večini drobiž, marveč, da bodo lepa, po možnosti debela jabolka v premeru nad 55 cm. Proti glavnemu sovražniku — črvivosti pa danes boj ni več težak. V tem oziru bi mogle naše oblasti ukreniti potrebne odredbe, da bi tudi nemarneži morali vršiti naloge, ki bodo koristile njim in vsej sosesčini. Ako se bodo vsi sadjarji ravnali po pravilih, ki so uspešno sredstvo proti škodljivcem na sadnem drevju, potem bo tudi črvivost kar izginila.

Tako pridelovanje sadja olajša silno naš izvoz in prinese blagoslov v deželo, potem izvozniki razumejo svojo nalogo.

Poleg omejitve števila izvoznikov moramo ustvariti tudi kvalitativno dobre izvoznike. — Jaz priporočam le velike izvoznikarske organizacije, najbolje zadruge ali delniške družbe, kajti taki veliki izvoznikarji so že sami na sebi pogoj za stalnost, ki je predpogoj za stalno in dobro klijentelo po tujih trgih. In veliki izvoznikarji morejo in morajo v največjem obsegu uvaževati vse moderne izkušnje po drugih naprednih krajih, tako da bo tujim reflektantom imponiralo vse, kar bi v taki organizaciji videli. Ker je vse na veliko, bodo prostori za vsako posamezno opravilo dovolj veliki in moderno opremljeni, bodo tu potrebni stroji, bo izučeno osebje, ki opravi dvakrat več in dobro kakor neuki slabo. Zato se režijski stroški zmanjšajo na minimum, kajti računati je treba, da ostane v najslabšem slučaju vsaj toliko dobička, kolikor smo pridobili na režijskih stroških.

Po teh splošnih navodilih naj preidem k praksi. (Konec pride)

godbah z Avstrijo uživajo klavzulo o največjih ugodnostih. Češkoslovaška in Madjarska se preferencialu najbrže ne bosta protivili, pač pa še ni znano kakšno stališče bo zavzela Poljska, ki uvaža v Avstrijo precejšnjo količino prašičev.

× **Tekstilno šolstvo.** Tekstilna šola v Leskovcu, ki je bila ustanovljena leta 1928, je pokazala zelo dober uspeh. Letos so izšli iz te šole prvi tekstilni strokovnjaki. Trgovinsko ministrstvo je sprito tega pričelo proučevati vprašanje o ustanovitvi večjega števila tekstilnih šol v naši državi.

× **Zetev v Zagorju.** Kakor poroča »Jugoslovenski Lloyd«, je suho vreme povzročilo, da se je pričela zetev ozimnega žita 8 dni prej, kakor bi bilo treba. Rž so že poželi. Zetev pšenice je v polnem teku. Žita bo letos manj kakor normalno. Povprečno bodo pridelali ječmena do 7q od orala, rži 6, pšenice bo pa mnogo manj ko lani. Vročina je zelo ožgala pašnike. Otave brčkone sploh ne bo. Krompir in koruza sta dobro kazala, toda suša jima v zadnjih dneh dela veliko škodo. Vinogradi in sadovnjaki pa zelo dobro uspevajo. Vina in sadja bo mnogo, pa tudi dobrega.

× **Novo pristanišče na Sušaku.** Mesto lesnega zgradil splitsko podjetje Zic novo pristanišče na Brajdici. Pristanišče bo zgrajeno v 7 mesecih. Dolgo bo 48, široko 6 metrov. Kredit za gradnjo je bil določen na 534.000 Din. Podjetje je od tega denarja prejelo 509.000 Din. Del novega pristanišča na Brajdici, ki je že zgrajen, je posebna strokovna komisija kolavdirala in izročila prometu.

Dobave

Pri Glavnem sanitetnem skladišču v Zemunu se bodo vršile naslednje ofertalne licitacije: Dne 25. julija t. l. glede dobave 10.000 kg denaturiranega špirta in 70 komadov železnih sodov; dne 28. julija t. l. glede dobave raznih kemikalij in zdravil; dne 30. julija t. l. glede dobave zamaškov in motvoza; dne 4. avgusta t. l. glede dobave kemikalij in zdravil; dne 6. avgusta t. l. glede dobave kemikalij in zdravil; dne 8. avgusta t. l. glede dobave zdravil in kalijevega mila; dne 11. avgusta t. l. glede dobave raznih dezinfekcijskih sredstev, kalijevega mila in navadnega mila; dne 13. avgusta t. l. glede dobave kemikalij in eteričnih olj; dne 18. avgusta t. l. glede dobave 10.000 kg čistega špirta; dne 20. avgusta t. l. pa glede dobave kartonskih škatljic, raznega papirja in raznih praškov. — (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoj pa pri istem skladišču.) (Predmetni oglas s natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Borzna poročila

dne 11. julija 1931.

Devizna poročila

Dunaj, 11. julij. Amsterdam 286/61, Atene 9/23, Beograd 12/571, Berlin 168/67, Bruselj 99/33, Budimpešta 123/48, Bukarešta 4/2388, London 34/615, Madrid 68/05, Newyork 711/20, Pariz 27/93, Praga 21/063, Sofija 5/15, Stockholm 190/45, Varšava 79/61, Zürich 138/06.

Curih, 11. julija. Beograd 9/1050, Pariz 20/22, London 25/0625, Newyork 515/—, Bruselj 71/975, Milan 26/97, Madrid 49/—, Amsterdam 207/40, Berlin 122/12, Dunaj 72/42, Stockholm 138/10, Oslo 138/05, Kopenhagen 138/05, Sofija 3/73, Praga 15/265, Varšava 57/70, Budimpešta 90/025, Atene 6/685, Carigrad 2/445, Bukarešta 3/0675, Helsingfors 12/97.

Vrednostni papirji

Dunaj, 11. jul. Bankverein 14/90, Dunav-Sava-Adria 13/05, Prioritete 92/85.

Notacije naših državnih papirjev v inozemstvu

London, 11. julija. 7% Bler 79/75—80.

Newyork, 11. julija. 8% Bler 88—90, 7% Bler 79—79/75, 7% pos. drž. hip. b. 76/75—79/25.

Zitno tržišče

Novi Sad, 11. julija. Oves: bački, sremski, slavonski 165—170. Vse oslalo brez izpremembe. Tendenca: slabša. Promet: pšenica 38 vagonov, koruza 7, moka 16, otrobi 6, oves 1 vagon.

Budimpešta, 11. julija. Tendenca: prijazna, promet: omejen. Koruza: julij 13/60—13/65 (13/61—13/65), avg. 13/58—13/68 (13/67—13/69), maj 12/24—12/35 (12/33—12/35).

Konkurzi in prisilne poravnave

Društvo industrijcev in veletrgovcev v Ljubljani objavlja za mesec junij 1931 sledečo statistiko (števila) v oklepaju se nanašajo na isto dobo lanskega leta): Otvorjeni konkurzi: v Dravski banovini 9 (6), v Savski 4 (0), Vrbaski 0 (0), Primorski 0 (3), Drinski 3 (3), Zetski 1 (1), Dunavski 7 (12), Moravski 2 (6), Vardarski 2 (1), v Beogradu, Zemunu in Pančevu 2 (6); otvorene prisilne poravnave izven konkursa: v Dravski banovini 2 (2), v Savski 9 (5), Vrbaski 0 (0), Primorski 4 (1), Drinski 3 (2), Zetski 1 (0), Dunavski 27 (6), Moravski 0 (0), Vardarski 1 (0), v Beogradu, Zemunu in Pančevu 1 (2); odpravljani konkurzi: v Dravski banovini 7 (11), v Savski 4 (7), Vrbaski 0 (0), Primorski 1 (4), Drinski 4 (7), Zetski 1 (0), Dunavski 13 (7), Moravski 4 (19), Vardarski 3 (4), v Beogradu, Zemunu in Pančevu 1 (4); odpravljene prisilne poravnave izven konkursa: v Dravski banovini 7 (4), Savski 3, Vrbaski 0, Primorski 1, Drinski 0, Zetski 0, Dunavski 2, Moravski 0, Vardarski 1, v Beogradu, Zemunu in Pančevu 0.

Sport

NA CILJU...

Letošnje nogometno prvenstvo se približava svoji najbolj napeti fazi. Štiri močni predstavniki reflektirajo z velikimi nadami na ugoden placement. Današnja tekma lahko pokvari in uniči mnogokatero lepe in velike nade in baš v tem je njena največja privlačnost.

Hajduk nastopi po dvodnevnem odmoru v Ljubljani svež in spočit s svojim paradnim moštvom: Čulić, Mitutin, Mikačić, Marušić, Poduje, Veljko, Gužina, Benčić, Bakotić, Bončić, Kragić ter je pripravljen, da v Ljubljani — in to ravno v prvem srečanju s Primorjem — manifestira tak nogomet, ki bo v stanu, da opravi višji renome Hajduka. Poleg tega ve »mojste« z morja, da bi danes pomenil tudi najmanj debakel za njega neprecenljivo izgubo.

Primorje se je vestno pripravljalo. V igri proti Iliriji je nastopilo po skoro enomesečnem odmoru, vendar se je pokazalo v odlični kondiciji. Danes ima mnogo težje nalogo. Pripravljeno mora biti na še težje žrtve, ako želi izvojevati slovenskemu nogometu eno izmed največjih dosedanjih zmag.

V predtekmi se srečata kombinirano moštvo juniorjev in rezerve Primorja ter trboveljski Amater. Glavno tekmo sodi Zagrebčan gosp. Fabris.

JUGOSLOVANSKI REKORDI V PLOVANJU

Plavalna sezona se bliža visku. Stojimo tik pred podsveznim in saveznim prvenstvom. Seznaniti hočemo naše čitatelje z največjo oficiozno tabelo jugoslovenskih rekordov. Pri pregledu tabele bo vsakdo opazil, da so skoro vsi rekordi postavljeni v Ljubljani in da niti eden ni starejši kot dve leti. Savez je namreč glasom sklepa skupščine razveljavil vse rekordne rezultate, ki niso bili doseženi v predpisanem bazenu in je prišlo v poštev torej edino kopalnišče Ilirije v Ljubljani. Istotako ne obstajajo več ločeni juniorski in seniorski rekordi — ako doseže junior boljši čas od obstoječega državnega rekorda, velja njegov čas kot novi rekord.

Gospodje:

50 m prosto: Wilfan Draško (Primorje) 28/8, 8. avg. 1930 v Ljubljani.
100 m prosto: Senjanović Ante (Jadran) 1:05/9, 18. avgusta 1929 v Varšavi.
400 m prosto: Bulat Gajo (Beograd) 5:44, 11. avgusta 1929 v Ljubljani.
1500 m prosto: Senjanović Ante 23:14, 10. avgusta 1930 v Ljubljani.
4 × 50 m prosto: Jadran (Split) 2:03/2, 10. avgusta 1930 v Ljubljani.
5 × 50 m prosto: Ilirija (Ljubljana) 5:35, 6. junija 1931 v Ljubljani.
4 × 100 m prosto: Victoria (Sušak) 4:43/9, 11. avgusta 1930 v Ljubljani.
4 × 200 m prosto: Jadran 10:50, 11. avgusta 1930 v Ljubljani.
100 m prsno: Birimiša Vjeran (Jadran) 1:27/2, 10. avgusta 1930 v Ljubljani.
200 m prsno: Birimiša Vjeran 3:13, 10. avgusta 1929 v Ljubljani.
100 m hrbtno: Wilfan Draško 1:18/2, 10. avgusta 1930 v Ljubljani.
200 m hrbtno: Wilfan Draško 3:06, 14. septembra 1930 v Ljubljani.
3 × 100 m mešano: Jadran 4:04, 9. avgusta 1930 v Ljubljani.

Dame:

50 m prosto: Medanić Zdenka (Victoria) 34/9, 9. avgusta 1930 v Ljubljani.
100 m prosto: Roje Olga (Jadran) 1:22, 18. avgusta 1929 v Varšavi.
200 m prosto: Lampret Nada (Ilirija) 2:59/4, 6. junija 1931 v Ljubljani.
400 m prosto: Roje Olga 6:38/4, 17. avgusta 1929 v Varšavi.
4 × 50 m prosto: Victoria (Sušak) 2:33, 14. septembra 1930 v Ljubljani.
4 × 100 m prosto: Jadran 6:07/2, 11. avgusta 1929 v Ljubljani.
100 m prosto: Wimmer Zlata (Victoria) 1:34/2, 14. septembra 1930 v Ljubljani.
200 m prsno: Wohlfart Iva (Ilirija) 3:39, 10. avgusta 1929 v Ljubljani.
100 m hrbtno: Wimmer Zlata 1:37, 14. avgusta 1930 v Ljubljani.
3 × 50 m mešano: Victoria 2:08/2, 10. avgusta 1930 v Ljubljani.
3 × 100 m mešano: Victoria 4:42/3, 14. septembra 1930 v Ljubljani.

Nova uredba o mlinih

Na podlagi zakona o pooblastilu za izdajanje naknadnih uredb in predpisov o izvajanju zakona o izvozu in uvozu pšenice, rži in pšenične moke ter kontrolnih ukrepov o izvršitvi z dne 4. julija 1931 je minister za trgovino in industrijo izdal tole naredbo:

Čl. 1. Mlini v srezih Stari Bečej, Novi Bečej, Veliki Bečkerek, Velika Kikinda, Zabalj, Jaša Tomić, Nova Kaniža, Senta, Titelj, Alibunar, Novi Sad, Odžaci, Bačka Palanka, Pančevo, Sombor in Subotica morajo najpozneje do 17. julija t. l. izjaviti Privilegirane, izvoznemu društvu, ali želijo mleti za mlinsko pristojbino (ušur, njem) ali pa moko prodajati.

1. Ušurski mlin je oni, ki pšenico dobi izključno od proizvajalca, jo zmelje ter moko iz te pšenice proizvajalcu vrne, kolikor mu je za domačo rabo potrebno. Ne smatrajo se za ušurske mlinske mline, ki meljejo pšenico onega, ki ni proizvajalec. Pšenice, dobljene kot ušur, ne sme zmlati in prodajati kot moko, temveč samo kot pšenico po obstoječih predpisih. Na podlagi tega morejo mlini ušur, ki ga dobijo v naravi kot pšenico prodajati samo Privilegirane, izvoznemu društvu preko zadrug ali trgovcev. Ušurski mlini ne smejo niti kupovati, niti prodajati moke.

2. Trgovski mlini so oni, ki pšenico kupujejo in moko prodajajo.

Čl. 2. Noben trgovski mlin v srezih Stari Bečej, Novi Bečej, Veliki Bečkerek, Velika Kikinda, Zabalj, Jaša Tomić, Nova Kaniža, Senta, Titelj, Alibunar, Novi Sad, Odžaci, Bačka Palanka, Pančevo, Sombor in Subotica ne sme do nadaljne naredbi mleti več kot 40% pšenice iz omenjenih srezov. Ostalih 60% mora biti iz drugih krajev države. Trgovski mlini v ostalih krajih države, ne smejo mleti več kot 25% pšenice iz zgoraj omenjenih srezov, ostalih 75% mora biti iz drugih krajev države. Teh 40 oziroma 25% iz omenjenih srezov morajo trgovski mlini kupovati od Privilegirane, izvozniskega društva, ki jim bo blago prodajalo po cenah, ki bodo določene od časa do časa.

Čl. 3. Trgovski in ušurski mlini so dolžni voditi točno evidenco o količinah pšenice, ki jo prevzamejo v mletje z oznako od koga in v koliki količini so jo v to svrhu dobili. Ušurski mlini morajo točno zabeležiti količine pšenice, ki jo zadržijo kot ušur.

Čl. 4. Upravne oblasti 1. stopnje v čl. 1. in 2. navedenih srezov morajo po svojih organih vršiti strogo kontrolo nad izvršenjem te naredbi in o vseh prekršitvah takoj javiti ministrstvu za trgovino in industrijo ter proti krivcem uporabiti zakonske sankcije na osnovi § 7 zakona o pooblastilu ministra trgovine in industrije za donaganje naknadnih uredb in predpisov za izvršitev zakona o izvozu in uvozu pšenice, rži in pšenične moke in o kontrolnih ukrepih o njihovi izvršitvi z dne 4. julija 1931.

Gospodarske vesti

× **Vladni delegat pri Narodni banki.** Trgovinski minister je imenoval šefa oddelka za kreditne ustanove in zavarovanja dr. Milutina Boškovića za svojega delegata pri Narodni banki.

× **Avstrijsko-jugoslovenska trgovinska pogodba.** Kakor napoveduje »Politika«, bo jugoslovensko-avstrijska trgovinska pogodba sklenjena do 15. julija, kakor je to bilo določeno. Avstrija bo priznala s to pogodbo Jugoslaviji preferenco za izvoz njenih pridelkov v Avstrijo. Vendar pa bodo morali preferencial priznati vse one druge države, ki po dosedanjih po-

Tvrda Lozić & Padovan

Veletrgovina dalmatinskih vin v Ljubljani

naznanja cenjenim odjemalcem, da ima svoje skladišče odprto dnevno od 8. do 12. ure in v zalogi najboljša dalmatinska in domača vina po najnižjih cenah. Obenem naznanja, da g. Lozić Marko in njegova sestra Manda (Lenka) nista bila ter tudi danes nista družabnika tvrde Lozić & Padovan. Vsled tega imenovana nista upravičena sklepati kupčij in sprejemati denar za tvrdo ter ista nepriznava nikakih kupčij odnosno obveznosti brez podpisa svojega družabnika g. Padovan Franka.

Naznanja tudi, da ni plačnica za nobene dolgove gostilne »Operna klet« v Gledališki ulici št. 2.

Za tt. Lozić & Padovan
poslovodja-družabnik
Padovan Franko

Trajna ondulacija

po najnovšem načinu potom aparata »Adolf 1931«

po najnižji ceni in z garancijo izvršuje **damski brivski salon Matko Šijaković Ljubljana** Prečna ulica 4 1565

Karol More

sodavinar **Ljubljana** Korunova ulica 1 **Izdelovatelj »Triglavskega bisera«** »Oranžade«

†

Upravni odbor in ravnateljstvo Mestnega pogrebnega zavoda
naznanjata, da je preminul njih dolgoletni zvesti nameščeneec gospod

Ivan Bajda

I. aranžer mestnega pogrebnega zavoda

dne 11. t. m. po kratki mučni bolezni.
Pogreb bo v ponedeljek, dne 13. t. m. ob 3. uri pop. iz Prečne ul. 2.
Zvestemu uslužbencu ohranimo trajen časten spomin.
Ljubljana, dne 11. julija 1931.

Poslužujte se za oglašanje »Jugoslovana«!

Newyork ponoči

Newyork (to se pravi: newyorški bogatini) se zabavajo ponoči večinoma v raznih ponočnih klubih. O teh klubih ve svet precej malo, čeprav so nekateri tako rafinirano urejeni, da se jih res izplača pogledati.

Znamenit je n. pr. klub »Neptune-grill«. Tu je vse tako urejeno, da misli obiskovalec, da se nahaja na dnu morja. Na stenah vidi slike strašnih morskih pošasti in vsakovrstne ribe in polipe in podobno živali. Imajo pa v klubu tudi žive morske živali, ki plavajo v steklenih posodah in bazenih. Plesišče sredi dvorane je narajeno iz debele, močne steklene plošče, pod to ploščo pa plavajo prave ribe. Celo v male restavracijske mizice so vdelane male kadi, kjer se leskečejo v bajni svetlobi dvorane zlate ribice. In če prinese kdo s seboj še kaj prida alkohola, je svet kmalu dobre volje, kakor se to tudi spodobi »ob mokrotici«.

Mnogo bolj razposajeno življenje kakor pri »Neptunuc« pa vlada v »klubu Argonavtovic«. Ta klub je last neke bivše gledališke igralke, nastopaj pa v klubu v vsaki programski točki najlepše »girls« (deklince), ki plešejo navadno kar cel onož do 7. ure zjutraj pred številnimi gosti. Deklice so oblečene bolj po modi matere Eve, zato pa se blagajna lastnice vedno bolj polni. Ta klub posebno radi obiskujejo bogati newyorški starci.

Zelo mešana družba se shaja v klubu »pri srebrnem čevlčku« (silver slipper). Tu vidiš najimennitnejše ljudi Newyorka, učenjake, politike, umetnike, pa tudi ljudi, ki se odlično spoznajo na — revolver! Toda tukaj to nič ne de — zabava družji vse!

Posebnost svoje vrste je klub morskih razbojnikov. Ze sam vhod je zanimiv. Pot v klub pelje namreč najprej po raznih zvitih in temnih hodnikih, po katerih prideš najprej v neko umazano beznico. To je dom »morskih razbojnikov«. Natakariji, ki tukaj strežejo, so oblečeni v umazane mornariške obleke in gledajo vsakega novodošleca tako grozeče kakor pravi roparji. Mize v tem klubu niso pokrite in tudi klopi okoli miz so iz surovo tesanega lesa. Na steklenicah je naslikana mrtvaška glava nad prekrizanimi kostmi, znak gospodarstva morskih razbojnikov. Umazano je vse tako, da je strah, po vseh kotih pa vise od zidovja goste pajčevine. Cene v tem klubu so pa razmeroma nizke in že za poldrug dolar dobiš sijajno večerjo.

So pa še drugi klubi, ki služijo tudi le zabavi, ampak ne vprašajte, kakšni. Glavna stvar je prepovedana pijača, kjer pa je pijača, tudi ne — sme manjkati žensk. To so pa stvari, ki jih ne pozna samo Newyork, ampak tudi druga mesta, ne samo v Ameriki, ampak tudi v Evropi.

Spiritisti na Češkem

V premogovnem revirju okoli Moravske Ostvave leži tudi mala občina Radvanice. Cela občina je ena sama rudarska naselbina, kakor je tam že navada: hišica se vrsti za hišico, pri vsaki hišici pa je košček zemlje, ki jo rudarji obdelujejo v svojem prostem času. Pogled na celo naselbino pa je zelo enoličen, otožen in dolgočasen. Kljub temu pa uživa ime te občine silen sloves med spiritisti po celi češkoslovaški republiki in pred nekaj dnevi se je zbralo tam na tisoče spiritistov ki so prišli k posvetitvi novega spiritističnega »Doma«.

Radvanice so bile že dolgo pred vojno središče spiritističnega pokreta in člani spiritističnega pokreta in člani spiritistične organizacije so imenovali svojo organizacijo s ponosom »bratovščino«. Člani te organizacije so se zbirali v skromnih prostorih, kjer so se borili z upravverskim fanatizmom za svojo spiritistično idejo.

Med vojno in še bolj po vojni pa je zanimanje za spiritizem in za »klicanje duhov« silno narastlo in »apostoli« spiritistov trdijo, da živi danes v češki-slovaški republiki nad 300.000 spiritistov, ki se z velikim zanimanjem udeležujejo spiritističnih prireditev.

Spiritisti pa se ne shajajo samo zato v svojem domu, »da kličejo duhove« in da »premikajo mize«, ampak so zelo čvrsto organizirani v druge namene. V svojem domu se zbirajo in tam se zamikajo v čisto drug svet. Igrajo tudi gledališke igre in prirejajo glasbene večere; tudi svoje pevsko društvo imajo in svoje slikarje in risarje. Stene doma so vse poslikane s slikami, ki so jih slikali posamezni spiritisti v svoji »zakmaknjenosti« (v »trans-u«).

Tajnik spiritistične organizacije opisuje program čeških spiritistov tako-le:

»O našem delovanju imajo ljudje popolnoma napačno mnenje. Gotovo so stvari na svetu, o katerih naša materialistična doba nič ne ve. Mi pa stojimo na popolnoma znanstvenem stališču in ravno znanost odpira človeku globlje spoznanje o vrednosti in o pomenu človeškega življenja. Resnica je, da drže »bratje« res po bratovsko skupaj. Skupne seje in vzajemna pomoč — to je njihovo geslo. Kar pa je glavno, je to, da spiritisti ne poznajo nobenega narodnostnega sovraštva, ampak hočejo biti na tem svetu samo bratje. Vsak mesec izhaja tudi poseben spiritističen list, kjer poročajo o dogodkih med spiritisti iz celega sveta, ob koncu leta pa izide vsako leto knjiga o izgledih za bodočnost z raznimi prerokovanji.«

Novi spiritistični dom, ki so ga sezidali spiritisti čisto iz svojih sredstev, je lepa in moderna stavba, ki naj ne bo cerkev, ampak društveni dom, kjer bodo imeli spiritisti svoja poučna predavanja.

Vojna poročila iz leta 1000. pred Kristusom

Najboljši poznavalec notranje Azije je danes brez dvoma Swen Hedin, ki pa prebiva danes zopet doma v Stockholmu. Njegovo delo pa vsled tega ne počiva, kajti posamezni člani njegove ekspedicije še vedno delajo. Pa tudi Swen Hedin sam bo odpotoval menda še ta mesec nazaj v Mongolijo, da nadaljuje svoje raziskavanje.

Posebna pozornost posveča Swen Hedin študiju vremenskih prilik v notranji Aziji. Kako težavna pa je ta zadeva, vidimo iz praktičnega primera. Na neko vremensko opazovalnico je namreč postavil Swen Hedin mladega Kitajca, ki ga je pa začel dolga moriti tako na njegovem samotnem mestu, da si je Kitajec sam vzel življenje.

Velik uspeh pa so dosegli pri Swen Hedinovi znanstveni ekspediciji zgodovinarji. Nemški učenjak dr. Bergmann je namreč našel knjižnico, ki obsega nad 6200 rokopisov iz dobe »Henčdinastije«. Ti rokopisi so pisani na tanke deščice, črke pa so tako sveže in čiste, da so bili učenjaki mnenja, da so pisani rokopisi šele v najnovejši dobi. Ko so pa rokopise raztolmačili, so videli, da gre tu za vojaška poročila iz bojev z Mongoli okoli l. 1000 pred Kristusom.

Nevesta 73 — ženin 43 let

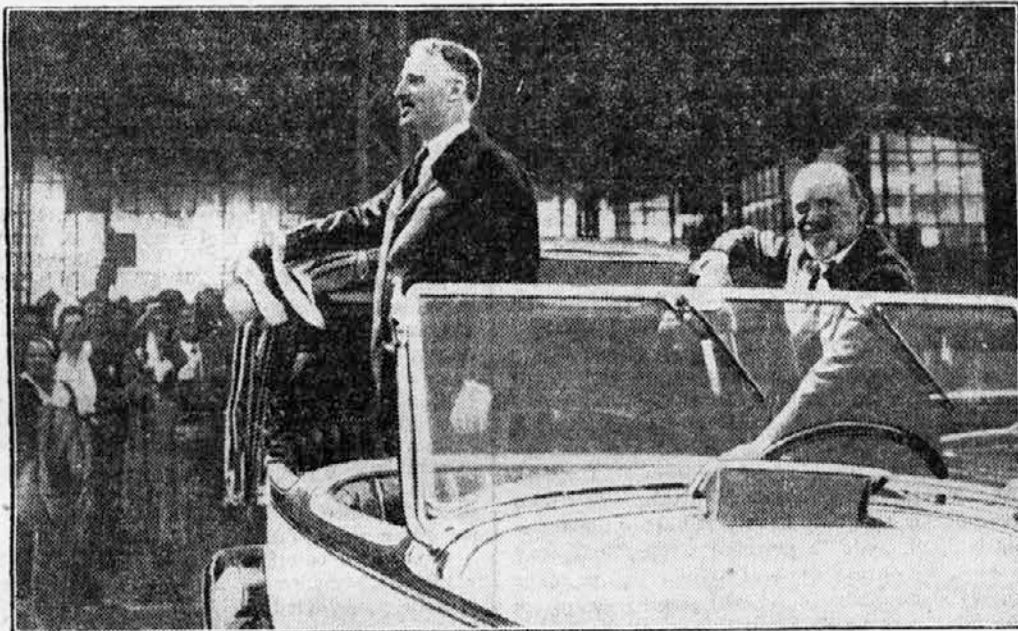
Te dni se je končala v Parizu pravda med »starešino« prastare plemenitaške rodbine de Broglie, vojvodom Casse-Brissonom, in pa med 73-letno princezino Amadejo de Broglie zaradi princezinjine moštivte.

Princezinja se je bila namreč nenadoma odločila, da se bo poročila kljub svojim 73-letom s 43-letnim vojvodom Ludvikom Ferdinandom, ki je bratranec bivšega španskega kralja Alfonza XIII. Rodbina de Broglie je bila vsa iz sebe, ko je zvedela za to namero princezinje in »starešina« rodbine je vložil tožbo proti princezinji z zahtevo, naj ji sodišče moštivte prepove.

Pri razpravi pa se je pokazalo, da se gre bogati rodbini de Broglie predvsem za denar in zastopnik rodbine je izrečno naglašal, kakšno škodo bi trpeli sorodniki princezinje vsled poroke na svojih pričakovanih dedščinah.

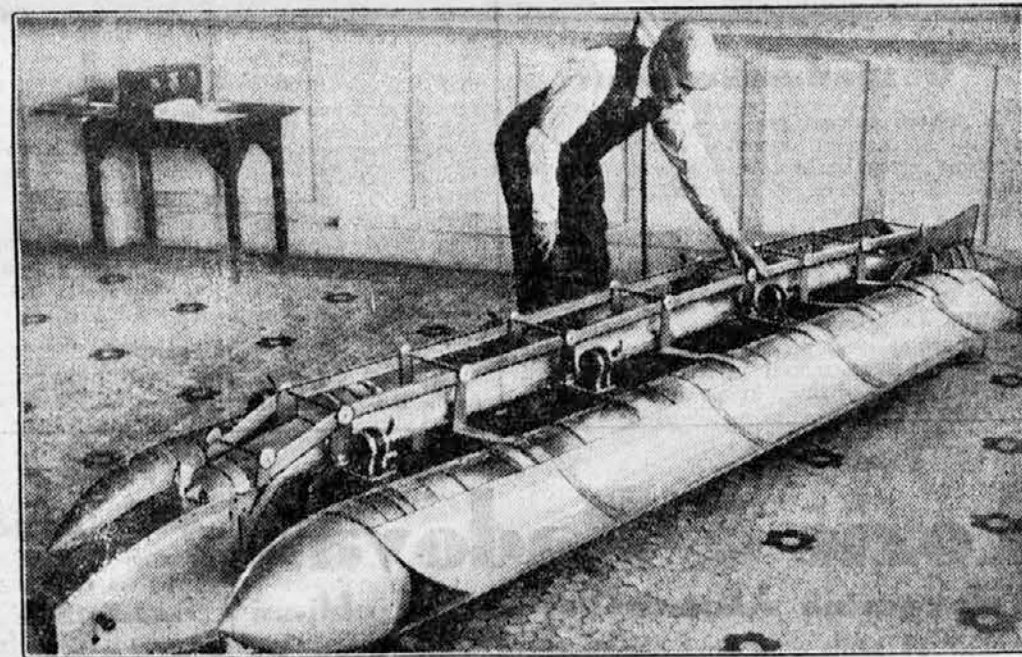
Sodišče pa je tožbo zavrnilo z utemeljitvijo, da se lahko vsak (vsaka) oženi (omoži), kadar se hoče. To je privatna zadeva vsakogar. Poročba bo baje v kratkem, če se ženin in nevesta še zadnji hip ne premislita.

Zahtevajte »Jugoslovana«

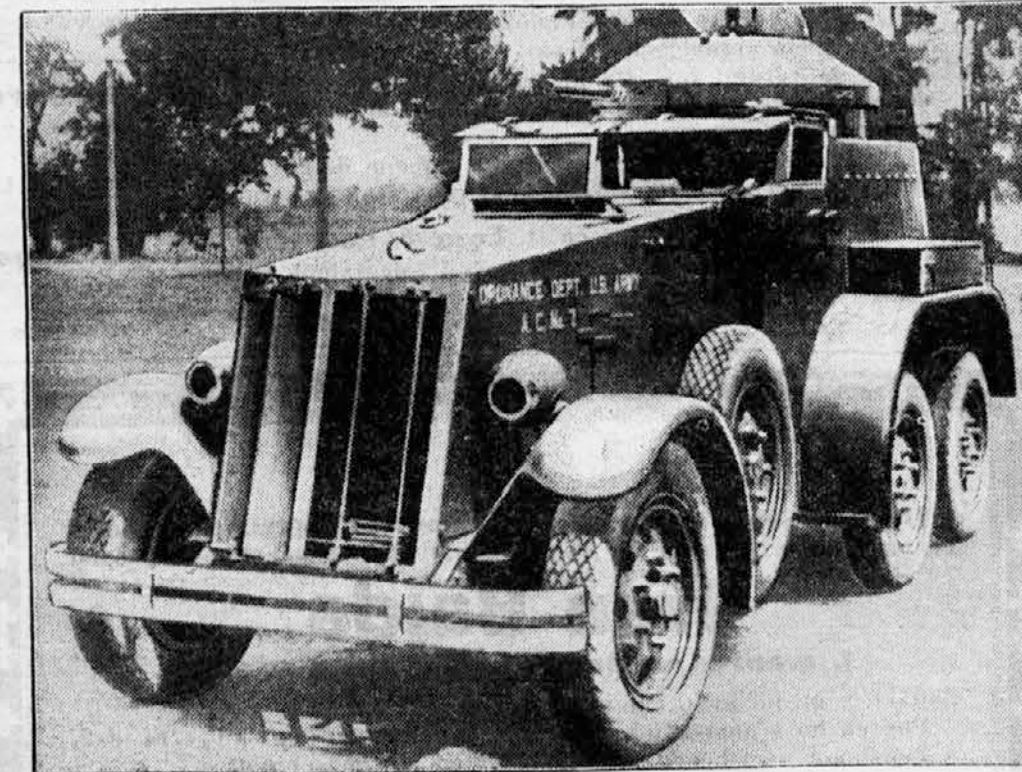
Ameriški državni tajnik za vnanje zadeve Stimson v Italiji.

Na sliki vidimo v avtomobilu (stoječega) državnega tajnika za vnanje zadeve Stimsona, poleg njega pa ameriškega poslanika v Rimu g. Garretta. — Iz Italije bo Stimson odpotoval v Nemčijo.

Orjaški »Zeppelin« bodočnosti.

Neki ameriški inženjer je izdelal načrte za gradnjo orjaškega zrakoplova, kjer bi bilo prostora za 500 potnikov. Zrakoplov bi bil nad 300 metrov dolg.

Najhitrejši oklopní voz Zedinjenih držav.

Ta oklopní voz ima dve strojni puški, vsako na eno stran, in pa top za obrambo proti letalskim napadom. Voz so izdelali na račun ameriškega vojnega ministrstva.

Popotni paberki iz Italije

I.

Genova, v začetku julija.

Trst. V nedeljo 27. junija zjutraj. Pohajam s tržaškimi prijateljem po pristanišču, kjer se gospodarska kriza najjače odseva. Med branjevskimi prevladuje naš domači jezik, in te prihajajo baš s svojimi tovori na trg. Nezadovoljstvo odseva z lic, v skritem pogovoru še več. Ali domačini obeh narodnosti so se naučili molčanja. Naseljenci iz kraljevine zavzemajo povsod prva mesta, brezposelnost domačinov je velika, kar gotovo tihi odpor domačinov samo jača.

Gospodarska depresija, diktat cen, ogromne državne dajatve, pri vsem tem pa sistematično odmontiranje tržaškega pristanišča v korist drugih italijanskih pristanišč vpliva porazno na eksistenčno možnost avtohtonega prebivalstva. Vse to ustvarja atmosfero podzemlja, atmosfero tajnih sil, ki se izraža v dokaj nepremišljenih dejanjih, katerih pa novinarstvo ne sme omenjati.

Fašizem prireja stalno in povsod vsemogoče »akcije«, da nudi svojim ljudem bodisi zabave, bodisi cerimonije, ustvarjajoč pri tem neko izvestno psihozo — duhovno ventilacijo. — Danes prihajajo — vlak za vlakom — fašistični bataljoni v Trst, da obiščejo grobove padlih vojakov in kraška bojišča. Bataljoni korakajo s kolodvorov na pristanišče, brez godb, v civilnih oblekah, z parolnimi napismi »Bataljon Cesare Battisti«, »Trento«, »Verona«, »Milano«. Može in fantje, nekateri z ženami. Ponajveč so to mali ljudje, delavci, ki v svoji skupnosti res ne nudijo izraza blagostanja. Tudi ni več onega navdušenja, zastav in godb, ki je prva leta po vojski spremljala take in slične akcije. Izlet traja nedeljo in ponedeljek, voznja iz Milana v Trst in nazaj, prenočišče, prehrana, prevoz na kraška bojišča, sploh vse skupaj stane za osebo 55.— lir ali 162.— Din.

Trg je primeroma dobro založen, vendar dražji kot v Ljubljani. Česnje stanejo tu od 3-50 pa tudi do 5.— lir za kg.

Paroplovne družbe so svoje vožnje do skrajnosti reducirale, trdi se, da so močno pasivne in bodo polagoma — v kolikor že niso — prešle v Benetke. Sploh se čuti prebivalstvo Julijske krajine močno zapostavljeno in gospodarsko propada.

*

Približno enako sliko nudijo Benetke. Mesto, ki živi predvsem od tujkega prometa, nudi kljub visoki tujsko-prometni sezoni bolj žalostno sliko. Hoteli so prazni, tujci redki. Vse znižanje cen ne pomaga in za novodošle poselnike je prava borba. Danes nudi celo Lido že celodnevno preskrbo za 33 do 50 lir, in to v hišah, ki so bile prej izpod 90 lir nepristopne. Krivdo na teh težkih prilikah nosi seveda predvsem strogi policijski režim. Človek, ki potuje za oddih ali luksuz, pa ne trpi povsod špiclja, ampak se hoče svobodno kretati. To kretanje pa je lahko le premaglo — neprijetno.

Tudi takozvani pridobitni krogi povsem neprikrito označujejo sedanjo krizo kot najstrašnejši pojav, ki ga je kdaj doživljala Italija. Res je, da je svetovna kriza vsesplošen svetovni pojav, res pa je, da je sedanji režim, kateremu do zmage so največ pridoneli veletrgovina, zlasti pa italijanska industrija, to krizo povečal s tem, da je ves svoj državni budžet stavil v službo režima, povečal itak pasivno bilanco z ogromnimi direktnimi izdatki za fašistično milico, istočasno pa ogromno obremenil vse italijanske občine ter industrijo in trgovino z indirektnimi dajatvami za fašiste, ki jih morajo navstavljeni avtonomni uradi, pošta, železnica, občine in pa tudi privatno gospodarstvo.

Fašizem zmanjšuje brezposelnost z dekreti, katerim se ima vsakdo pokoravati, na drugi strani pa izvršuje ogromna javna dela, ceste, kolodvorov etc., za kar potrebuje seveda ogromnih sredstev. Vse to iz zgolj bojazni, da bi se ljudstvo, ki ima itak malo smisla za ta pokret — sploh ne odvrnilo od njega.

Benetke same pa, ki so bojevale do zadnjega prikrit boj s Trstom v pristaniškem vprašanju, danes zelo trpe vsled neizprosne konkurence svoje posestrime Genove, ki v organizatornem kakor tehničnem oziru daleč nadkriljujejo Benetke. Pristaniška uprava se stalno z velikimi investicijami trudi vzdržati genovsko premoč nad ostalimi pristanišči Italije in po možnosti ustvariti močnejšo konkurenco francoskemu Marseillu z ustvaritvijo carine prostih skladišč za južnoevropske države in Rusijo.

Benetčija čaka torej lepših dni, predvsem pa dosti dosti tujcev, za kar trenutno še nima izgleda.

*

Med italijanska mesta, ki so progresivno po vojni najbolj napredovala, spada v prvi vrsti Milan. Vlada se mnogo trudi, da bi dala temu mestu vseh mogočih koncesij, v prvi vrsti, da pridobi Milaneže za svojo vprego. Mnogo se gradi in mesto v številnem oziru presega Rim.

Baš te dni se je z velikim pompom izvršila otvoritev novega milanskega centralnega kolodvorov, stavbe, ki je gotovo v ponos temu lepemu mestu. Novi kolodvor, z desetimi dvojnimi koloseki, kolosalno predgradbo, je dvojnemu največjemu kolodvoru Srednje Evrope, in v svoji impozantnosti prekaša celo dosedanji največji kolodvor Evrope v Lipskem. Na pročelju nosi liktorski znak in napis, da je bil zgrajen v IX. letu fašizma.

*

Približno isto sliko kot Benetke nudijo tudi vsa letovišča genoveške Riviere. Kakor sicer ni za ta letovišča julij velika sezona, vendar pa so ta letovišča tako prazna, kakor to domačini dolgo ne pominijo. Ni denarja, in tudi tujci, ki so radi in redno potovali in posejali ta prekrasna letovišča ostajajo doma in obiskujejo predvsem svoja domača letovišča. Zlasti so odpadli prej redni obiski Angležev, ki so sedaj le redki.

Vlada pa organizira veliko akcijo za letovanja svoje šolske mladine. Iz notranjosti krajine prihajajo na rivijero velike skupine šolske mladine, ki se porazdeljujejo na posamezne kraje, to za male novce in ob izdatni podpori vlade. To dobroto uživa predvsem fašistična mladinska organizacija »Ballia«, in ta mladina tvori danes prav za prav glavni kader letoviščarjev.

K problemu naše ljudske povesti

Tako čudovito blizu smo si danes vsi ljudje, enaki in podobni, kot da je v nas ena sama misel; en sam velik in silen utrip srca in tam zunaj na cesti življenja se prelijemo vsi v eno samo celoto. In vendar smo vsak zase s svojim življenjem: majhnimi in dobrimi, velikimi in grenkimi rečmi. Vsi glasniki in priče naše dobe, časa in razmer. Čisto tako se je moralo zgoditi; pot bo šla še dalje. Le težko je zajeti ta silni in veliki utrip srca, vse poti, vsa križpotja in vso problematiko razmerij in odnosov med ljudmi v eno samo resnično podobo. Komaj da v slutnji uzmemo ogledalo in v njem podoba naših dni in našega časa. Kot da živimo v času, ki zanj še nismo dozoreli. Drug čez drugega so se razlili tokovi življenja po svetovni vojni; še tiste zadnje skrite in pozabljene vase so se jele dramiti in grabiti v življenje. Nekaj starega, trhljega in prežvelega se je sesulo in umrlo, iz prej spečih in komaj slutenih sil pa so jele rasti nove tvorbe. Tudi naše življenje doma se je razlilo v nove struge, od nas in od drugih skopane in usmerjene. Naravnost in križem so tekle te struge — temu smo dejali po vojni kaos. Nas pa je malo in tudi majhni smo, odgovornost za življenje pa je silno velika. Včasih pa se radi naslonimo ob to in drugo stvar in v tujo shemo hočemo utesniti naše lastno življenje. Zato pa je človek še danes tako sam s seboj in še zmeraj ni segel z roko v tiste majhne in skrite kamrice našega srca in iz njih prinesel luč in pravo podobo naših dni.

Prijatelj je nekje zapisal, »da je dandanes tako žalostno za slovensko pesem in človeka ob nji«. Tudi za slovensko povest je žalostno. Doisti imamo povesti, a v nobeni človek ne najde vsega in čiste ogledala in podobe našega življenja. Samo koščki in drobci življenja so ponekod vidni, resnične podobe pa še nimamo, tiste podobe, ki bi objela vse ljudi in njih življenja ter nam bila verno in živo ogledalo naših dni, našega življenja, nas samih, nas vseh delavca in kmeti, velikega in majhnega meščana, slovenskega človeka. Da, ravno za podobo tistega majhnega slovenskega človeka gre. Saj ga poznate: bajto ima in njivo ob nji in vsak dan hodi v fabriko. Še ni dolgo, odkar ga poznamo; naš čas ga je rodil. In danes je ta-

kih majhnih ljudi največ. Samo pogledajte zjutraj in videli boste, koliko jih pride v mesto, v fabriko, in se zvečer spet vračajo domov. Doma pa je žena in deca in njiva in bajta ob nji. Pred našim časom so taki majhni ljudje hodili v tujino; dandanes so vsi doma in vsi se pehajo in vsi grabijo za koščkom kruha. Povsod, kamorkoli pogledate, najdete na tisoče teh malih naših ljudi. Zdaj pa vzemite v roke našo ljudsko povest. Pa je res napisana še v čisto prejšnjem stilu in njeni ljudje niso ljudje današnjega časa. Rekel sem že, da se življenje ne da utesniti v shemo, kajti življenje gre svojo pot, sicer gre čez nas in nas prehiti. In v naši ljudski povesti najdeš vasico in vas in učitelja in župnika in velikega kmeta in zametnim telovnikom in debelo srebrno verižico in težko uro na njej in vdovo Rošinko in bajtarja Luko in Valentina, pa še trgovca in dacarja in kramarja. Ne najdeš pa tistega našega majhnega človeka, ki danes predstavlja sociološko osnovo naše družbe, človeka, ki je najštevilnejši, ki je delavec in kmet obnem, ki iz njega raste nova generacija, ki fizično in duhovno pomladije ves narod. Nič ne vprašujem, kakšno in katero svetovno naziranje boji v naši ljudski povesti prikazano; samo za podobo in mesto tistega našega majhnega človeka mi gre. Zakaj dobro vem za načelo tega našega majhnega človeka: ohranjati svoj narod in svoj rod in si z ljubeznijo do domače zemlje in delavno roko v fabriki priboriti možnost življenja. Tisto resnično podobo našega slovenskega človeka bi rad nekje videl začetno in zapisano. In besedo, ki jo ta človek govori, bi rad videl zapisano. Saj je vendar ta naš človek tudi vreden upoštevanja; posredno vrši velik del kulturnega dela in med nami živi svoje majhno življenje in spada v našo življenjsko sredo. Naša dolžnost je, da narišemo resnično podobo našega življenja in naših dni, saj gre samo za našo kulturno zgodovino in njeno organsko sliko. Sebe in svoj čas in svoj narod moramo globoko doživeti in soodgovornost na lastni zgradbi nam ne sme biti prazna stvar.

O tistem našem majhnem človeku pa bom še kaj zapisal. France Gerželj.

Trije Nastasijevići

Imena bratov Nastasijević, književnika Momčila, slikarja Zivorada in skladatelja Svitomira, zelo pogosto srečujemo v srbskem kulturnem življenju. Vsi trije so še sorazmerno mladi in še niso prišli do svoje ustaljene umetniške linije, vendar so že z desedaj objavljene deli dokazali razumevanje in pravilno poglavitje v umetnosti. Morda ne bi bilo odveč, če bi se danes malo dalj zamudil pri njih, posebej še, ker pri nas niso poznani, kolikor zaslužijo. Poizkušal bom registrirati osnovni ton njihovega umetniškega ustvarjanja, ki je čudno soroden pri vseh treh bratih umetnikih. Po mojem tu nimamo samo slučaj telesnega, ampak na drugi strani tudi duhovnega, impulzivno umetniškega sorodstva. Je nekaj v umetnosti vseh treh bratov Nastasijević, kar koreniti globoko v srbski narodni duši, v pesmi in dehtenju njihovega rojstnega kraja, nekaj je čudno iz globokega zajeto in bi lahko primitivno na eni in rasno tipično na drugi strani imenovali. Do danes je to podtalno, rasno karakteristično najostreje podčrtal pisatelj Momčilo v noveli Vilajeta. Iz tamnog vilajeta. Ta knjiga bi lahko veljala kot programatična za umetnost bratov Nastasijević. Ne po izjavah in filozofiranju o umetnosti, ker tega v nji ni, ampak po oni notranji lucidni moči in po načinu svojevrstne obdelave čudno zamegljenih dogajanj, ki so manj zunanje svetske in življenjske vsakdanja ko namenoma v to luč in dihi postavljena, prepogosto v nimbus pravilnosti zavita in dana v nalašč stopnjevani kondenziranosti podzavestno erotičnega, ki je ena glavnih tipičnosti in osnova ter fiziološko razumljiva karakteristika srbske rase. Da preidemo na fiziognomije in dela vseh treh po vrsti.

Momčilo se je močno zasedal v književnosti. On ni visoko produktiven umetnik. Dela sorazmerno malo in počasi. Objavlja le ono, kar se mu zdi vredno in potrebno. Do danes se je produciral v pesmi, noveli in dram. Zanimivo in karakteristično je, da zamislil svojih del dolgo nosi v sebi, jih študira in popravlja in radi tega pridejo nekatere njegove stvari v javnost šele po letu in več od svejega stvarnega postanka. Tak način dela čisto logično odgovarja njegovi umetnosti. Momčilo Nastasijević je na mene po notranjem nastojanju nasprotno svojih dobrih generacij idealistično in amaterjalistično usmerjen. Celotno nekaj preprosto filozofskega in kontemplativnega elementa je v njem. Zato je najdirektniji dokaz že zgoraj omenjena njegova novelistična zbirka: *Iz tamnog vilajeta*, ki je izšla leta 1927. In ki jo po vsej pravici štejem med deset boljših del mlade srbske književnosti po svetovnem polomu, a je istočasno najvišji domet Momčilove umetnosti. Je že tako, da je pesem, če je preveč ali celo nasilno poglobljena, zelo nedostopna in z druge strani tudi nepriljubljena. Drugače je s prozo. In v nji je Momčilo pravi mojster. Skoraj vse njegove novele po vrsti so nad povprečnostjo, pa naj bo to: Zapis o darovima moje rodjake Marije, ali pa: Reč o zlom udesu Marte devojke i momka Denadija; najbolj zamegljeni, a obenem iskreno intimni ciklus: Lagarije po noči (s tremi podnaslovi, ki kažejo izrazito pisateljevo naklonjenost v narodno in rasno balkansko: Marijano, Marijano, cvete ubavi! U popove Stojane ruse kose pažu, Ej, zar da umrem kad mi vreme nije!), je specialiteta v celi srbohrvaški književnosti in me je najbolj presenetil. Tu je Momčilo dal esenco svojega umetniškega talenta in obsežen kos lastne avtobiografije. Odkljuje se po iskrenosti in simpatični preprostosti. Motivno me je večkrat spomnil Bore Stankovića.

Zadnja leta se poizkuša tudi v dram, ki se je po embrionalno oblikovala v njem že pred leti. Tako je štiričlupno dramo: *Nedozvani*, ki je pred nekaj tedni bila vprizorjena na beograjskem odru (ali ne po poklicnih igralcih?),

skiciral že v letu 1924. V dokončni obliki jo je objavil lani v četinskih Zapisih, sedaj je pa izšla ponatisnjena v knjigi. Je zelo kratka drama iz na zunaj umetniških krogov, ali s posebno filozofijo in okoljem, ki pa na premijeri (ponavljala se sploh ni) ni uspela in jo je beograjska kritika precej raztrgala. Motiv je dramatičen in bi se dal razviti, ali Momčilo ga ni široko in odrsko obdelal, ampak ga je le nakazal v grobi skici. Prav ko v prvem je mnogo erotično — seksualnega tudi v drugem pisateljevem dramskem delu: *Gospodar Mladena* kći, ki pa doslej še ni prišla na oder.

Omeniti moram še Momčilovo glasbeno dramo: *Medjuluško blago*, kateri je on dal tekst, njegov brat Svitomir pa muzikalno obdelavo. Slišati je bilo, da bo prišlo do njenega izvajanja v Beogradu. Vendar do danes še ni šla čez deske beograjske odra.

Ono, kar odlikuje in loči Momčila Nastasijevića od ostalih beograjskih in sploh srbskih književnikov, je njegov originalni jezik in svojevrsten stil. V tem oziru je n. pr. ravno zbirka: *Iz tamnog vilajeta* za one, ki žele samo zunanje užitek od literature, neužitna, za one pa, ki ne poznajo dovolj srbskega jezika in njegovih načinov, naravnost nerazumljiva. Momčilo Nastasijević ima čisto svoj slovar in poseben (če bi hotel analogijo, bi lahko dejal predjerski) stil. Njegove stavke mora človek študirati, če hoče prodreti v smisel in lepoto njegove proze. Lahko pa rečem, da se trud izplača. Ni to neki fiktivni izumetničen in subjektivno zamišljen jezik? Tako pregnantno in bistro govori srbski kmet, ki ima oster okus za kratkost in logiko. In v tem danes, lahko rečem, med srbskimi pisatelji Momčilo Nastasijevića niče ni dorasel.

Danes reprezentativna srbska slikarska razstava ni mogoča brez Zivorada Nastasijevića. Njegova platna so redka, prav ko bratovi literarni produkti, zato pa v detajle izdelana, študirana in stlino svojevrstna. Natančno isto, kar je Momčilo v književnosti, to je Zivorad v slikarstvu. Neplodnost ni slabost, ampak je v tem slučaju le znak močne avtokritičnosti. V tem, pa deloma tudi v obdelavi, je Zivorad soroden našima bratoma Kraljema. Najraje obdeluje pokrajino. Portret goji manj. Skoraj klasične so postale nekatere njegove slike iz Sumadije in Beograda. Samostojno ne razstavlja. Posamezna platna je mogoče videti na pomladanskih in jesenskih razstavah jugoslovanskih upodabljajočih umetnikov v beograjskem Umetniškem paviljonu. Zivorad Nastasijević je pripadal beograjski skupini z imenom: Zograf. On je danes poleg Južnosrbijanca Ličenovskega menda edini med srbskimi slikarji, ki je študiral in dobro pozna tehnično stran fresko-slikarstva. Najlaže dostopna njegova dela v tej smeri so zanimive freske v vhodni veži Umetniškega paviljona na Kalmegdanu. Osnova Zivoradovega slikarstva je linija, v kateri je pravi mojster. Nasprotno pa je barva čisto postranskega pomena in bi jo včasih lahko sploh zavrgel, pa kljub temu dela ne bi trpela. Velik mojster je tudi v razdelitvi prostora. Dekorativnih elementov v njegovi umetnosti ni. Pač pa je zelo individualno usmerjen in svoje šole nikoli ne bo imel. Po letih je starejši od Momčila.

Tretji in najmlajši med brati Nastasijević, Svitomir, deluje na glasbenem polju. Je čudno samostojen in ne priznava nobene šole. Kot skladatelj je čist avtodidakt in skuša empiričnim potom in iz svoje pomoči priti do srčike glasbenega izraza. Hvalevredna je njegova ljubezen do narodnih melodij, ki se z našo civilizacijo naglo izgubljajo. Kot oba brata ima posebno ostro razvit čut za primitivizem. Ker se ni sistematično šolal, je tehnično enostaven in kompliciranjših skladb skoraj nima. Je pa kljub svoji mladosti najproduktivnejši med

brati. Najobširnejše njegovo delo je glasbena drama: *Medjuluško blago*. Do danes je priredil v Beogradu že nekaj pestrih samostojnih koncertov in ga je kritika sorazmerno zelo oduslavljen sprejela. Zdi se mi, da je Svetomir Nastasijević danes med vsemi našimi mlajšimi komponisti najbolj izviren in res odločno balkanski. Priljubljena je njegova klavirska suita z naslovom: *U dolini Morave* (posebej dvoje del iz nje: *Porušeni grad* in *Leptir* (Metulj)). Od ostalih del omenjam še: *Plandovanje* (četrti del zgoraj omenjene suite) in pa obsežnejši: *Gudački kvartet*.

Svetomir Nastasijević je v vseh svojih dosedanjih kompozicijah v večjem delu naturalističen in še nedognan umetnik. Talent mu pa vsi po vrsti priznavajo in mnogo pričakujejo od njega. Zelo verjetno je, da nas bo ta tihi propagator najsubtilnejših načinov narodnega melosa prej ali slej presenečil s svojevrstnim zelo subjektivno zamišljenim, a umetniško vsestransko dognanim delom večjih dimenzij.

Take so zelo površno podane fizionomije treh bratov Nastasijević, ki se pa v bitli za eno boré: za rasno, izvorno in čisto umetnost. Beograd, 8. julija 1931. Tone Potokar.

Kulturne vesti

Poljska gledališča ne morejo iz krize. Pred kratkim se je v Varšavi vršil kongres ravnateljev poljskih gledališč. Arnold Szyfman, ravnatelj Teatra poljskega, je v svojem otvoritvenem govoru poudarjal, da se vsa poljska gledališča, varšavska in provincajna nahajajo pred katastrofo, ki je v vzročni zvezi s splošno gospodarsko krizo. Obisk predstav pada na minimum, subvencij nihče več ne plačuje. Zborujoči ravnatelji so bili enodušno mnenja, da je edin izhod — znižanje plač umetniškemu in tehničnemu osebju. Nato so stopili v pogajanja z Zvezo umetnikov poljskih odrov in so tudi dosegli sporazum.

Ruske režiserje vabijo v Hollywood. Kakor je bilo svoj čas neko veliko filmsko podjetje v Hollywoodu povabilo znanega filmskega režiserja Eisensteina, naj pride režirat par filmov, tako je pred kratkim prejel podobno, pa baje še ugodnejšo ponudbo Pudovkin, ki velja za Eisensteinom za največjega tvorca sovjetskega filma. Pudovkin pa je ponudbo energično odklonil, češ, »buržoazne filmske produkcije ne bom podpiral«.

Radio

Ljubljana, nedelja, 12. julija. 9.00 Kmetsko predavanje, 9.30 Prenos cerkvene glasbe, 10.30 Versko predavanje: pater prior V. Učak, 11.00 Salonski kvintet, 12.00 Cas. Napoved in dnevné vesti, 12.15 Plošče, 13.00 Vremenska napoved, 15.30 Prof. F. Pengov: O reji plemenitih kozuharjev, 16.00 Salonski kvintet, 17.00 Kratz & Neal: Veleturist I. del, veseloigra (Lj. oder), 20.00 Radio koncert pevškega kvarteta »Glasbene Matice« s predavanjem v proslavo Davorina Jenka. Predava o Dav. Jenku g. nadsvetnik Skalar. 20.45 Cello koncert g. Bogi Leskovića, pri klavirju g. Marjan Lipovšek, 21.30 Harmonika solo, g. Pristovec, 22.15 Salonski kvintet, 23.00 Napoved programa za naslednji dan.

Zagreb, nedelja, 12. julija. 11.30 Orkestralni koncert, 12.30 Kuhinja, 16.00 Sportni prenos, 18. Komorna glasba, 20.15 Poročila, 20.30 Radio orkester, 21.50 Poročila, 22.00 Lahka glasba.

Beograd, nedelja, 12. julija. 9.00 Prenos iz saborne cerkve, 10.30 Poljedelstvo, 11.00 Plošče, 12.30 Opoldanski koncert Radio orkestra, 13.30 Novice, 16.00 Delavska ura, 17.00 Zdravstvo, 17.30 Narodne pesmi, 18.00 Narodne pesmi na dudo, 20.00 Vokalni koncert, 21.00 Komedijski, 21.30 Novice 21.50 Večerni koncert, 22.40 Ciganska glasba.

Praga, nedelja, 12. julija. 7.00 Koncert, 8.30 Cerkevna glasba (orgle), 10.00 Plošče, 10.30 Bratislava, 12.30 Poljudna glasba, 19.00 Vokalni koncert, 19.30 Igra, 19.55 Poljudna glasba, 21.00 Operne arije, 22.15 Plošče.

Ljubljana, ponedeljek, 13. julija. 12.15 Plošče, 12.45 Dnevne vesti, 13.00 Cas, plošče, borza, 18.30 Salonski kvintet, 19.30 Dr. Belja: Klima in človek, 20.00 Salonski kvintet, 22.15 Napoved programa za naslednji dan.

Zagreb, ponedeljek, 13. julija. 12.20 Kuhinja, 12.30 Plošče, 13.30 Novice, 20.00 Književna ura, 20.15 Poročila, 20.30 Vokalni koncert, 21.50 Novice in vreme, 22.00 Po tujih postajah.

Beograd, ponedeljek, 13. julija. 11.30 Plošče, 12.45 Radio orkester, 13.30 Novice, 19.00 Narod-

ne pesmi, 19.30 Vokalni koncert, 20.00 Predavanje, 21.00 Večerni koncert Radio orkestra, 22.00 Novice, 22.20 Plošče, 23.00 Po Evropi.

Praga, ponedeljek, 13. julija. 11.30 Plošče, 12.30 Plošče, 14.32 Bratislava, 17.20 Plošče, 20.30 Ljudska glasba, 21.00 Kvintet, 21.30 Violinski koncert.

Ljubljana, torek, 13. julija. 12.15 Plošče, 12.45 Dnevne vesti, 13.00 Casovna napoved, plošče, vremenska napoved, 13.30 Borzne vesti, 18.30 Salonski kvintet, 19.30 Prof. F. Pengov: Beljakovine, 20.00 Vremenska napoved, 22.00 Casovna napoved, dnevne vesti, šport, vreme, 22.15 Prenos iz Zagreba, 23.00 Napoved programa za naslednji dan.

Zagreb, torek, 14. julija. 12.20 Kuhinja, 12.30 Plesna glasba, 13.30 Novice, 20.15 Poročila, 20.30 Instrumentalni koncert, 21.50 Vokalni koncert, 22.30 Novice in vreme, 22.40 Plesna glasba.

Novosti državne biblioteke v Ljubljani

Priobčuje dr. Joža Glonar.

(Zvezdica označuje naslove knjig, ki so natisnjene v cirilici.)

- Am Webstuhl der Zeit. Stuttgart, 1901. II 48.163.
Bauer W.: Einführung in das Studium der Geschichte. Tübingen, 1928. 48.017.
Brockhaus, Der grosse, Leipzig, 1928. II 48.173.
Copernicus, An International Journal of Astronomy. Dublin, 1880. II 48.099.
Decreta authentica sacrae congregationis indulgentiarum, sive reliquiarum praeposita. Ratisbonae, 1883. II 48.177.
Geschichte der österreichischen Land- und Forstwirtschaft und ihrer Industrien 1848—98. Wien, 1899—1901. II 48.105.
Griess A.: Geschichte des Seckaner Diözesanpriesterhauses. Graz, 1906. 47.949.
Jahrbuch des k. k. hydrographischen Central-Bureaus. Wien, 1895. III 48.050.
Journal de psychologie normale et pathologique. Paris, 1904. II 48.077.
Kosch W.: Deutsches Literatur-Lexikon, Halle, 1927—30. II 48.154.
Kunst, Junge slovenische, Berlin, 1929. II 48.176.
List, Gospodarski, V Gorici, 1922. III 48.068.
Mann und Weib. Ihre Beziehungen zu einander. Stuttgart, 1908. II 48.168.
Misao, Književno-politički časopis, Beograd, 1919. 48.028.
Premrou M.: Jermenska kolonija u Beogradu. Zemun, 1926. II 48.122.
Prády, Bratislava, 1910. 48.000.
Reinach S.: Apolo, Opšta istorija plastičnih umetnosti, Beograd, 1930. 48.504.
Ruge A.: System und Geschichte der Philosophie. Tübingen, 1912. 48.079—2.
Sammlung methodischer Handbücher im Sinne der schaffenden Arbeit und Kunsterziehung. Prag, 1913. 48.016.
Schneider H.: Die Kulturleistungen der Menschheit. Leipzig, 1927. II 48.163.
Siegel K.: Methodik des Unterrichts in der philosophischen Propädeutik. — Wien, 1913. 47.956.
Simmel G.: Soziologie. Untersuchungen über die Formen der Vergesellschaftung. Leipzig, 1908. II 48.248.
Sommerfeld M.: Deutsche Baraklyrik. Nach Motiven ausgewählt und geordnet. Berlin, 1929. 48.452.
Spomen-knjiga proslave 60-godišnjice Vj. Spinčića. Kastav, 1909. II 48.094.
Stern W.: Die Psychologie und der Personalismus. Leipzig, 1917. 48.003.
Sturzenegger K.: Die Wiederauferstehung Serbiens, seine glorreichsten und seine dunkelsten Tage. Bern, 1920. 48.410.
Teichl R.: Die Wiener Bibliotheken. Wien, 1929. II 48.136.
Tolstoj, L. N.: Briefwechsel mit der Gräfin A. A. Tolstoj. Zürich, 1926. 47.792.
Ured, Središnji, za usuguranje radnika u Zagrebu 1922—26. Zagreb, 1928. II 48.074.
Variseo B.: Das Subjekt und die Wirklichkeit. Tübingen, 1911. 48.079—1.
Volkschulunterricht, Der, in zeitgemässer Gestaltung. Wien, 1912. II 48.161.
Wege zur Philosophie. Göttingen, 1911. 47.637.
Wendel G.: Über das Genie. Strassburg, 1909. 47.759.
Wittenbauer F.: Aufgaben aus der technischen Mechanik. Berlin, 1914. 48.446.
Zora, Mlada, Narodne pripovedne pesmi. Izbral Fr. Bevk. Gorica, 1924. 48.463.

Ivan Rob:

Noči

Vedno bom ljubil noči, tiste noči, ki se od bogvekod spuste k tebi, ki se ti prvič prav zaupno k srcu in ti šepetajo sanje vsemirja. To so blage noči, nikdar ne butnejo iznenada vate, ne spajo se ti, če jim pogledaš v oči. Take noči imama rad. To so pomladne noči.

Ko se ta noč spusti k človeku, odpre prav naravno duri njegovega srca, sprva plaho, kakor mati, ki gre buditi svoje dete, potem pa urno šine v srce, zapre duri za seboj in ostane v njem vso noč. In takrat je človeku dobro. Tako mu je, kakor bi se po dolgih letih vrnil domov, kakor da bi ga mati obiskala v tujini. Takrat je človek sam s seboj in blažene so njegove ure. Vse pozabljene in že zavrnjene misli mladih let se vračajo druga za drugo, in človek se sam sebi čudi, odkod so se vzele. Pa še druge misli pridejo, take, ki bi se ob belem dnevu ne upale prikazati, take, ki po dnevi niso smele in niso mogle govoriti tvojemu srcu. Vse lepše so zdaj ponoči, vse bolj verjetne se ti zdijo. Podnevi bi se jim smejal: »Neumnost, to so neizpolnjive želje!« Ponoči pa imaš prav prirčno veselje z njimi: »Kako, da se ne bi moglo izpolniti to? Tisočem se je, pa se meni ne bi?« Te noči so tolažilnice. Kolikokrat sem se zvečer vrnil obupan domov, drugo jutro pa sem sešel poln upanja obupu naproti.

A te noči so prešle. Daleč so že za menoj, Bog ž njimi! Še sanj mi niso zapustile.

Zdaj so se zagrizle vame druge noči, pred katerimi ves trepetam. To so tiste noči ki te zagrabijo za prsi in duše. To so rabeljske noči, vedno butnejo vate iznenada, spajo se ti, če jim pogledaš v oči. Teh noči se bojim. To so jesenske noči.

Kako nasilne so te noči! Prideš domov z lepo mislijo, ki si jo utrgal bogvekje, ležeš na posteljo, da bi bila samá, pa se zareži vate rabeljska noč s svojimi mislimi. Iztrga ti lastno misel in jo vrže v kot, da bolešno zajehi. Nato pa se izvijo iz mlake spominov najgrše misli in se s svojo gnusobo vržejo vate. Če bi po dnevi kaj takega mislil, bi pred največjo vlačugo zardel in nič bi se ne čutil, če bi te na mestu ubili. Zdaj se pa valjaš v njih in nasičuješ z njimi svojo živalsko slo.

Tudi te noči so že prešle. Izmučile so me do onemoglosti, toda ubile me niso.

So še tretje noči. Tudi teh noči se bojim, a še bolj jih sovražim. To so noči brez misli, brez veselja in žalosti, brez želja in brez groze. To so najhujše noči.

Ko ti je duša najbolj žejna, so zate take noči peščena puščava. Ko bi rad svignil k zvezdam, se poveznejo te noči nate, kakor pokrov črne rakve. Ni kesanja, ni tolažbe. Takrat bi si pognal kroglo v glavo, pa mi ne pride na misel, grozo gnusnih noči bi si želel, če bi le mogel želeli kaj.

Te noči še niso prešle. Pred menoj jih je več kot za menoj. Sovražim te noči brez sanj in groza me je pred njimi; v njih me čaka smrt,

O delu jugoslovanskih žen

Posnetek člankov ge. Alojzije Štebijeve, priobčenih v Ženskem Pokretu. — Konec.

L. 1923 se je vršil v Rimu kongres Inter-nacionalne zveze za žensko volilno pravo, ki se ga je prvič udeležila tudi jugoslovanska delegacija. Sad naše udeležbe na tem kongresu je bila ustanovitev Feministične Alijanse v Jugoslaviji, predhodnice sedanje Alijanse Z. P. Feministična Alijanca je bila ustanovljena v Ljubljani leta 1923. Pristopila so razna feministična in tudi strokovna društva, toda nova organizacija se ni mogla pravilno razviti, ker so bila v njej zastopana društva z različno tendenco. Zato se je organizacija leta 1926 reformirala in se pretvorila v Alijanso Ženskih Pokretov, katere člani so sami Ženski Pokreti. To se je storilo na predlog gospe dr. Mire Vodvarka, predsednice Z. P. v Zagrebu. Upravni odbor Alijanse Z. P. obstoji iz petih članic, ki se izvolijo na ob-čnem zboru izmed predsednic Z. P., s čimer je zajamčena sloga v delu. Od l. 1926. je mesečnik »Ženski Pokret« postal glasilo Alijanse Z. P.

Okrog Z. P. se zbirajo najzavednejše in najbolj prosvitljene jugoslovanske žene. One stopajo šele v borbo, toda stopajo si-gurno in samozavestno, ker so v srečnem položaju, da sprejmejo že prečiščeni feminizem, ki so ga zgradile žene kulturnih narodov po težkih borbah. V tem pogledu smo mi mnogo na boljem, nego so bile prve generacije feministk. Nam je dovolj, da prilagodimo svoje delo, svoje zahteve posebnim razmeram, iz katerih smo izšli in v katerih živimo.

Naše žene so zastopane skoro v vseh poklicih; mi uživamo v polni meri uspehe borbe, ki so jo vodile feministke velikih narodov za svobodo šolanja in izbiranja poklica. Odprte so nam vse šole in skoro vsi poklici. Že pred vojno je bilo v Srbiji večje število akademsko izobraženih žen. Male Srbkinje so že l. 1874 zahajale v moške gimnazije: prva je maturirala l. 1887, ko v ostalih krajih naše države se niti še niso mislili na srednješolsko izobrazbo žene. Ta prva Srbkinja, gospa Leposava Bošković, je dovršila filozofsko fakulteto tedanje Velike šole v Beogradu leta 1891 skupno z g. Ačimović, katere je dovršila gimnazijo v Rusiji.

Zagreb je dobil šele 1892. svojo prvo

žensko srednjo šolo, ženski licej, in je s tem prednjačil vsej Avstro-Ogrski monar-hiji, ker so na Dunaju imeli tedaj še samo privaten licej in so šele 15 let pozneje dobili državni licej. Najslabše je bilo v pogledu srednješolskega študija za Sloven-ke, ki so dobile svojo prvo žensko realno gimnazijo šele po osvoboditvi, l. 1918. Avstrija je najdlje zapirala ženam vrata viso-kih šol. Zato imamo Slovenke najmanjše število žen z akademsko izobrazbo. Tista, ki je pred vojno dovršila univerzo, je študirala v inozemstvu.

Rimski kongres ni samo dal našim ženam pobudo za usatnovitev Feministične Alijanse, nego jih je tudi privedel v stike z mnogimi osebami mednarodnega feminističnega gibanja. Naša delegacija je stopila posebno v stike z zastopnicami bal-kanskih narodov ter s Čehoslovakinjami in Poljakinjami. To srečanje je dalo in-icijativo za ustvaritev Male Antante Zen. Ta organizacija je dala zelo lep program, čim tesneje sodelovanje na političnem, so-cijalnem in ekonomskem polju balkanskih dežel, Češkoslovaške in Poljske. Bolgarske ženske organizacije niso pristopile k Mali Antanti žen. Prvi kongres M. A. Z. je bil leta 1923. v Bukarešti, naslednji v Beogradu, potem v Atenah, Pragi in Varšavi.

Naša delegacija se je udeležila tudi kon-gresov Internacijalne Alijanse v Parizu in v Berlinu; v Parizu je bila izbrana v upravni odbor ga. Milena Atanacković in v Berlinu zopet. Naša udeležba na medna-rodnih kongresih je za nas zelo važna, še važnejša je pa, da prihajajo odlične osebnosti iz mednarodnega ženskega gibanja k nam. S tem se ustvarja čvrsta vez preko celega sveta.

Letošnji obisk upravnega odbora Inter-nac. Alijanse, njene Komisije za mir in Društvo narodov ter konference za mir v Beogradu je bil najvažnejši dogodek v razvitku našega ženskega gibanja. Njen vtis ni bil učinkovit samo za naše žene, ki so prišle iz vseh krajev naše domovine, mar-več za vso našo javnost, ker je bila konfe-renca za mir dokaz, kako resno jemljejo žene svojo nalogo v mednarodnem poli-tičnem življenju.

Vestralke iz Peruja

Ako smemo verjeti starim španskim kro-nikam, ki poročajo o šegah v kraljestvu Inkov, so bile nekatere navade zelo po-dobne rimljanskim. Tudi južno ameriški oboževalci solnca so imeli vestralke, ki so imele nalogo varovati sveti ogenj, kot predpodo solnca. Ogenj so prvotno zane-tili s srebrnim ogledalom, ob solčnih žarkih in je moral neprestano goreti. Kakor v Rimu so zapadle vestralke, ki so se spu-stile v ljubavno razmerje, smrtni kazni, toda glasom poročil, je bila ta kazen še vse bolj kruta nego pri Rimljanih in se je raztezala tudi na vso možovo družino. Krivca so sežgali skupno z vestalko. Nje-govi starši, njegovi otroci in vsi sorodniki so bili obsojeni na smrt. Celo živino, ki se je nahajala v bližini kraja, kjer se je iz-vršil zločin, so zaklali v daritev. Domačija zločinca je bila uničena do tal, po zemlji so potresli soli in celo drevesa so posekali. Neki španski kronist poroča, da so za časa Inka Viracocha sežgali štiri vestalke z njihovimi ljubimci vred, za časa Inka Tupac Yupanki je delilo njihovo usodo celo par

cesarjevih nečakov. V celem cesarstvu In-kov je bilo 300 deviških svečenic, v glav-nem mestu Cuzco samem jih je bilo 150. Peruanske vestalke so izbirali med najlepšimi dekletji. Živele so v prekrasni, bo-gato opremljeni palači solčnih devic, kjer so jih matrone vzgajale in učile presti in tkati posebne tkanine za tempelj. Pred-vsem so jih posvečale v misterije njihove vere. Obiskati sta jih smela samo cesar in cesarica. Cesar je tvoril izjemo in si je smel izbrati med vestalkami najlepše za svoj harem. Religija je cesarju dovolje-vala, da je kršil nedotakljivost svetih de-vic, ker je cesar zastopal božanstvo. V ostalem so bili zakoni, ki so ščitili javno moralno in družinske razmere, v Peruju zelo strogi. Vdova z otroci se ni smela več omožiti. Mož, ki je zapeljal dekle, je bil obsojen na smrt ter je bil oproščeno te kaz-ni le, ako je dekle poročil. S smrtjo je bila tudi kaznovana vsaka žena, ki se je pre-grešila proti materinstvu. Tudi verolom-stvo moža in žene se je kaznovalo s smrtjo.

Tudi vsi natakariji, vratarji, sprevedniki pro-metnih sredstev, kretniki, pismonoše se bodo rekrutirali iz ženskih vrst.

Svica.

Znana rumunska ženska voditeljica princesa Cantacuzena je razpisala nagrado 2000 fr. za najboljšo brošuro, ki bi obdelala ukrepe za izboljšanje položaja kmetice. Ob prvi nagradi sta dobili Svicarki, Mme A. Gillabert-Randin v Clos d'Avrillu pri Lausanni in ga. Walkmeister, Platenhof, Graubünden.

Moda

Šolska mladina v narodnih nošah

Pri zadnjih svečanostih v Zagrebu je nasto-pila vsa šolska mladina v krasnih narodnih no-šah in sicer v zagorski, slavonski, dalmatinski itd. Zagrebški listi so z zadovoljstvom zabele-žili ta vse hvale vredni dogodek. Velike važ-nosti je, da naučimo našo mladino že v zgodnji mladosti ceniti in ljubiti našo narodno umet-nost, s čemur bomo dosegli tudi praktično ko-rist: pospeševanje domače industrije.

Ne smemo tudi prezreti dejstva, da narodna noša mladino medsebojno izenači: nikake raz-like ni med siromašnim in imovitim otrokom, kar je gotovo velike vzgojne važnosti in veli-kega pomena posebno za mesta.

Za potovanje

Jasno je, da potovanje za potovanje pred-vsem take obleke, ki se dajo lepo spraviti in se ne mečkajo in nam s tem ne grenijo pri-hoda na vsako novo mesto. Ker se je spoznala prednost pletenih in tkanih blagov na tem pol-ju, so se začeli izdelovati blagovi, ki se v bi-

stvu približujejo vsem modnim klanisem ter jih včasih celo prekašajo v svoji originalnosti. Za potovalne kostime si izberemo samo mirne barve, raznovrstne jerseyje, ki so za sportne obleke lahko malo bolj živih barv; dobe se naravnost očarljivi vzorci.

Ker se za potovanje ne maramo preoblačiti z velikimi popoldanskimi toaletami, je naj-bolje, da si izberemo obleko iz »jersey-den-telle«, finega, tkanega čipkastega blaga, iz ka-terega se izdeluje obleke, ki tvorijo ravno sre-dino med elegantno popoldansko toaleto in obleko sportnega tipa, ki jo, seveda, marsi-katera senkcijonira za obleko celega dne.

Nogavice iz bruseljskih čipk

Čeravno se tudi v Ameriki uveljavlja nova moda podaljšanih kril, se Američanke vendar nočejo odreči dragocinim nogavicam. Zene in hčerke ameriških Nabobov se danes ne zado-voljujejo več z nogavicami po 25 dolarjev par, temveč nosijo najraje nogavice iz najfinejših čipk, katere stanejo najmanj po 250 dolarjev par! Te nogavice se izdelujejo v Belgiji, so čudovite umetnine čipkarske umetnosti; izdelu-jejo se po raznih fantastičnih vzorcih. Najbolj priljubljeni so vzorci iz lilij. Te vrste nogavic se prodajajo samo po nekaterih trgovinah v Newyorku ter stanejo do 500 dolarjev par.

Modni drobiž

Trakovi so zopet moderni. V barvi so vedno enakaj z obleko, svileni ali tudi iz istega pasu, v sredini ovratnika ali zadaj. Največji uspeh imajo momentalno trakovi dveh različnih barv, ki frtajo izpod enostavnega okroglega ovrat-nička.

Na popoldanskih čevljih vidimo sedaj svilene trakove, kateri imajo na kraju male, posilka-ne lesene kroglice. To je dražestna novost, ki prinaša nekoliko izpremembe v večne zaponke kot okrasek čevljev.

Med fantazijskim nakitom imajo prednost dolge ogrlice, ki tvorijo obenem nakit obleke, ker se izberejo vedno v harmoniji z obleko. Ogrlice morajo biti precej dolge, miso več zve-zane z veliko pentljo, kakor lansko leto, marveč imajo enostavno zapiralo. Biseri in kroglice teh ogrlic so zelo veliki.

»Lakirana« moda. Vsaka sezona nam prine-se nekaj, kar si momentalno izvojuje splošno oblast. Trenutno gospoduje — lakirano povo-ščeno platno. Lakirani trak na klobuku, laki-rano platno za torbice, lakirani pas pri obleki in plašču in belj ali barvani zastori iz povodčnega platna doma v oblačilnici in v kopalnici.

Gospodinjstvo

Elektrificirani dom

V britanski ženski elektrificirski zvezi izva-jajo članice z velikim uspehom dvojni nalogo gospodinj in pionirk za nov ženski poklic, nam-reč za elektroinženere. Zveza je imela pred kratkim svojo drugo mednarodno konferenco v Glasgowu. Ravno Glasgow je storil že zelo veliko, da izrazi vse možnosti in ugodnosti elektricitete v prilog čim večjemu številu svojih prebivalcev. Mestni načelnik je v svojem nagovor poudarjal, da ni več daleč dan, ko bo v vsakem glasgowskem gospodinjstvu elektri-ka nadomestila premog, s čimer bo tudi re-šeno vprašanje dima, ki je zdravju meščanov tako škodljiv. Lady Moir, predsednica Zveze, je izrekla željo, da bi škotske šolske oblasti čim prej uresničile svojo namero ter naj bi učne-mu načrtu za ljudskošolsko učiteljstvo priklju-žile še osnovni pouk o elektriciteti. Na kon-ferenci so govorili delegati iz Danske, Šved-ske in Francije. Od 35.000 francoskih občin jih ima že 26.000 električno strujo za uporabo v gospodinjstvu. V Kopenhagenu ima 92% sta-novanj zvezo z električno centralo.

Amerikanska tekma

Amerikanske gospodinjje so bile povabljene k tekmi za pognjanje postelj. Miss Blanche Scott je odnesla prvo nagrado s tem, da je uredila posteljo v treh minutah in petih sek.

Kako osvežimo ovelo zelenjavo

Ovenelo špinačo, salato, zelje, zelenjavo za ju-ho osvežimo na ta način, da namočimo za ka-kih 15 min. v mlačni vodi, nato pa pustimo, da se moči kakih 20 min. v mrzli vodi, nakar po-stane zelenjava zopet sveža.

Da nam jed ne prekupi

Brez skrbi lahko pustimo lonce na št. til-niku ako smo prej namazale gorenji rob em-koмерно z mastjo. Vsebinsa lonca se dvigne samo do masnega roba, preko ne gre.

Čebula je zdrava

Znano je, da je čebula zelo zdrava, toda največkrat se napačno pripravlja. Ako čebulo preveč pečemo ali cvremo, ji odvzamemo nje-ne najboljše snovi. Pravilno je, ako čebulo na masti samo zarumenimo, potem ji dodamo malo vode, da se počasi duši. Vsled vode postane čebula temnejša.

Krompir kot čistilno sredstvo

Krompir se da uporabiti v gospodinjstvu tudi kot izvrstno sredstvo za čiščenje raznih predmetov. Odpadke in olupke surovega krom-pirja zrežemo na koščke ter jih denemo v vo-do, s katero peremo kozarce steklenice ter drugo stekleno posodo, ki postane na ta način prav čista. Na ta način očistimo tudi pločevi-nasto posodo in kuhinjsko orodje. Z razrezanim krompirjem lahko tudi očistimo nože in vilice. Tudi volneno oblek, vezene in št. lahko ope-

remo s krompirjem. Čist, neolupljen krompir nastrgamo, nastrgano maso damo v mlačno vodo, v kateri potem operemo brez mila ime-novane predmete, nakar jih oplaknemo v li-sti vodi, kateri smo dodali malo kisa.

Neuporabne pletenine

Neuporabnih pletenin ne zavrzemo, ker je volna še vedno uporabna. Poderemo previdno pletenino, namočimo volno na deščico ter jo vlaknemo nato v toplo vodo, dokler se popol-noma namoči. Ko se volna posuši, je zopet lepa in sveža ter se lahko ponovno porabi.

Razno

Akademija pisateljic

Nedavno je v Parizu ustanovila pisateljica Marie de Wailly neko »akademijo«, žensko društvo, ki si je nadelo nalogo v Franciji, ka-kor tudi v inozemstvu živče talentirane pisa-teljice spoznati in opozoriti nanje ter obnoviti literaturo za mlada dekleta, katere se od 19. veka dalje ni več razvijala, čeravno se dana-šnja mladina po svoji neodvisnosti, svoji po-vsem drugačni vzgoji zelo razlikuje od prej-šnje generacije. Mme de Wailly, avtorica mnogih v Franciji zelo čitanih romanov, je izja-vila, da bi želela, da bi mladinski romanj ven-dar enkrat nehali opisovati samo mlada, siro-mašna dekleta, ki srečajo milijonarja, kateri jih neizbežno v zadnjem odstavku poroči. Ne zahteva, da bi se dajali mladini strogo samo naturalistični romani, brez izjeme, kot duševna hrana, toda želela bi manj konvencionalnih povesti, kakor so tiste, ki se navadno nudijo mladini. Zato je ustanovila v Parizu nagrado za roman, ki se da lahko v vsake roke, ki se pa po svoji literarni vrednosti in resničnosti razlikuje od drugih. Ne mara navdušenih za-četnic, ker se literarni poklic zdi že dovolj prenapolnjen in bi ne bilo nič hvalevrednega pritegovati še novih začetnic, katere bi žele večinoma samo brivko razočaranje. »Akademija« bi želela odlikovati talentirane pisateljice, ki še niso toliko znane, kolikor bi zaslužile, ter tudi opozoriti nanje v inozemstvu. Momen-talno je Francija zastopana v inozemstvu po pisateljicah, ki niso vedno priporočljivi, kateri so se pa znali uveljaviti potom reklame. Tuje članice, ki se priključijo tej grupi, imajo na-лого opozoriti v svoji domovini na pisateljice, ki jih »Akademija« označi kot dobre in po-membne. Predsednica te zveze je Mme Denise Leblond-Zola. Zveza ima 16 aktivnih članic ter bo imenovala nove le, ko se katero mesto iz-prazni. Mme Wailly pravi, da živi sama od svojega peresa in ve, kaj to znači za ženo. Zeli, da bi se njene kolegice okoristile z nje-nimi izkušnjami; tako bodo n. pr. lahko izve-dele, kakšna dela pridejo v poštev za kak list, kako kateri list plačuje svoje sotrudnike, kakšna dela izdaja kaka založba, kakšne poge-je stavi itd., tako da se pisateljicam prihrani nepotrebno pisarjenje in pota. Odločila se je za ustanovitev ženskega društva, ker moška literarna društva sicer sprejemajo tudi ženske, katere ob strani teh gospodov igrajo samo vlogo, ubožnih sorodnikov, ki se samo trpe. Francoski tisk je sprejel novo društvo z vso simpatijo.

Zapuščina Ane Pavlove

Zapuščina slavne, pred kratkim umrle ruske pesalke Ane Pavlove je končno urejena. Od-lična umetnica je zapustila v Ameriki in v Evropi premoženje, ki znaša okrog 2 mil. nem-ških mark, t. j. okrog 26 milijonov dinarjev.

Revijska zvezda — častni doktor

Mistinguette, slavno pariško revijsko zve-zdo je odlikovala univerza v Dijonu z naslovom častnega doktorja. Mistinguette je danes 64 let stara, pa še ne misli zapustiti odra.

Nova kraljica iz Sabe

Kakor znano, se izdajajo člani abesinske kraljeve hiše za neposredne potomce kralja Salomona in kraljice iz Sabe s tem, da identi-ficirajo v starem testamentu omenjeno arab-sko kraljestvo Saba z Etiopijo, današnje Abe-sinijo. Kraljica iz Sabe je baje po vrnlivi s svojega slavnega potovanja v Jeruzalem, ki je dala snov marsikateri orientalski bajki, rodila sina, ki mu je bil baje oče sam kralj Salomon. In od tu se baje pričinja nepretrgani rodovnik sedanje abesinske vladarske dinastije. Kakor poročajo, se je sedaj posrečilo neki poljski Zi-dinji, Raheli Mayer, zasesti prestol kraljice iz Sabe. Rahela ima za seboj zelo burno življe-nje. Po vojni je tavalala po svetu z ostanki Wranglove armade, kjer je svojčas služil njen mož kot stotnik. Ločila se je od moža, nasto-pala na raznih evropskih odrih ter končno dospela nekega dne v abesinsko prestolico, kjer si je takoj podjarmila vladarjevo srce. Nedavno je doživela nepričakovano srečo, da jo je Salo-monov naslednik po vseh pravih poročil.

Originalne določbe

V državi Massachusetts ne smejo žene nositi obleke brez rokavov niti v najhujšem poletju. V Buffalu je prepovedano kvartati v nedeljah. V Concutitu ne smeta sedeti po klopeh v javnih parkih in alejah ženska in moški sku-paj ako nimata pri sebi poročnega lista. Toda ne le v Ameriki imajo take žudne določbe. Na Kitajskem so pred kratkim prepovedali prazno-vati rojstni dan. Narodna vlada utemeljuje ta ukrep s tem, da je treba vsestransko štediti. Šele od 60. leta naprej smejo Kitajci prazno-vati svoj rojstni dan.

Mladi Jugoslovan

Danilo Gorinšek:

Mlada pesem

Pojde fantič v zalo jutro,
solnce vabi ga iz dalj,
poje, vriska na vse grlo,
bolj bogat je ko vsak kralj.

Pojte ž njim vsi, kj ste mladi!
Jutro v srcih naj žari;
vsikdar le iz vedrih juter
dan najlepši zablesti...

Pesmi o kraljeviču Marku

Prevaja Radivoj Rehar

KRALJEVIČ MARKO UKINE SVATBARINO

(Dalje)

>Gospodar naš slavni prekomorec,
čuden jezdek jezdi k nam po polju
na prečudnem lisastem konjiču;
goni naglo ga ko strelo živo,
da gore mu iskre pod kopiti,
moder plamen iz nozdrvi sika,
prav gotovo nas napasti hoče.
Odgovarja temni Arabčanec:
>Deca moja, zvesti vi vojščaki,
le kako bi nas napasti mogel?
Najbrže si deklico je našel,
pa nam nosi davek svatbarinski;
žal mu je za svetle srebrnike
in zato ga grenka jeza tare.
Pojdite le pred dvorišna vrata
in junaka sprejmite prijazno
ter pred njim se vdano priklonite.
konja lisca v hleve odvedite,
odvezmite bridko mu orožje,
privedite v moj ga šotor beli!
Nočem davka, glavno mu odsekam
in mu vzamem lisastega konja.
Zapode se temni Arabčani,
da za uzde Sarca bi prijeli,
a ko sluge razpoznajo Marka,
niče k njemu bližje si ne upa,
vsi zbežijo v poglavarjev šotor,
skrijejo za pleča se njegova,
vse od sebe vržejo orožje,
da junaka razjezili ne bi...
Sam prijezdi v taborišče Marko,
pred šotorom uren s konja stopi

in poreče lisastemu Sarcu:
>Izprehajaj sam se po dvorišču,
jaz grem v goste k črnemu Arabcu;
ti lepo pred vrata se postavi,
da zamoreš v silo mi pomočil!
Pa gre Marko v šotor poglavarjev,
kjer Arabec hladno vino pije —
strežeta mu deklica in svasa —
dobro srečo vošči mu prijazno:
>Dobro srečo, gospodar predragi!

Odgovarja sladko mu Arabec:
>Zdrav popotnik, vitez moj neznanik!
Stopi bližje in napij se vina
ter povej mi, kaj te k meni nosi?
Pa mu reče Marko iz Prilepa:
>Nimam časa s tabo piti vina,
a privedli posli so me dobri,
da me nikdar boljši ne bi mogli;
našel lepo mlado sem nevesto,
pusil svate na široki cesti
in prinesel davek svatbarinski,
da ti plačam in da se oženim,
da me s četo svojo ne napadeš.
Vedel rad bi, koliko naj plačam?
Odgovarja brž Arabec Marku?
>Kaj vprašuješ, ko ti je že znano:
kdor moži se — trideset zlatnikov,
kdor se ženi — trideset in štiri
Zate pa, ki si junak neustrašen,
tudi sto bi jih preveč ne bilo!
Seže Marko z roko v žepu svoje,
pred Arabca tri zlatnike vrže:
>To, glej vse je, kar sedaj premorem,
ali ako čakati bi hotel,
da se vrnem z mlado ženo svojo
ter z darovi, z balo vso veliko,
vse rad tebi, dragi bi poklonil.
Tebi bala, meni žena mladat!
Krikne črnc kakor besna kača:
>Jaz nikdar na up pravice ne dajem!
Plačš ne — in norce z mano briješ?
Pa pograbi težko topuzino
ter udari kraljeviča Marka;
mahne trikrat, štirikrat zamahne —
smeje se mu Marko iz Prilepa:
>Oj junak moj, temni moj Arabec,
se ti šališ ali resno misliš?

Gustav Strniša:

Črešnje

Na vrtu gospoda Filipa so rastle krasne črešnje. Sad je bil lepo rdeč in okusen. Vsak, kdor je črešnje pokusil, je rekel, da tako dobrih še ni nikoli jedel.

Filipove črešnje je pa malokdo dobil med zobe. On sicer ni bil skop, toda za nikogar ni maral. Vedno je sameval v svoji hišici.

Nekaj je bil mož drugačen. Bil je vesel in zadovoljen. Vsakemu je rad postregel in mu podaril pest črešenj. V njegovi hiši je vladala radost. Njegova dobra in mila ženica je pevala okoli. Na vrtu je pa skakljala njegova prijazna edinka Milica.

Pa je prišla mimo hiše smrt. Ujezilo jo je, ko je videla veselje, ki vlada pri Filipovih. Stegnila je svojo dolgo koso. Njena koščena roka je segla prav v sobo prvega nadstropja, kjer je pela gospa lepo pesem in igrala na klavir. Zagledala je smrtno koso. Tako se je prestrašila, da se je takoj mrtva zgrudila. Zadel jo je mrtvoud.

Zlobna smrt je s Filipovo gospo vzela tudi vse veselje s seboj, ki je doslej vladalo v hiši. Odslej je bil gospod Filip zelo žalosten. Le samo hčerka ga je še včasih razvedrila.

Smrt pa ni pozabila Filipove hiše. Ko je šla spet mimo, se je zarežala. Nisi upala kar hipoma pokositi mladega življenja drobne Milice. Preveč mladostne sile je videla v nji. Zato je poklicala sesetro bolezen, da ji je pomagala.

Ko se je deklica igrala na vrtu, je spehana sela na travo. Tedaj je pristopila bolezen. Šepnila ji je, naj izpije kozarec mrzle vode. De-

tajna sila ga je zadržala, da je obstal. Na bukvi sta sedeli dve sovi.
>Uhu-hu,« je zavpila ena, »Kresna noč je tu. Kje pa letos cveto zakladi?«

In druga je prav tako zategnjeno odgovorila:
>Uhu-hu, ne vem, botra, kje. Tam pod starim gabrom, ob volčjem studencu leži srna, ta, bo brzkone vedela. — »Mislite, botra? Zletim in jo povprašam. Uhu-hu!« In sova je odletela z drevesa v notranjost goščave. Cene ni mogel verjeti svojim ušesom, kar je bil slišal. Nepremično je stal ob debeli smreki in strmel na drevo. Ko pa se je premalnil, je počilo suho dračje pod njegovimi nogami. Sovi, ki je sedela na bukovi veji, je po šumu preplašena odletela za svojo tovarišico.

»Oh, kakšna škoda.« je izpregovoril sam pri sebi Cene. »Počakal bi bil, da bi se prva sova vrnila in bi bil gotovo izvedel skrivnost o zakladu. Zdaj ne bo nič.« Spomnil se je na revšči-

klia je ni videla. Le njeno željo je razumela. Že je hitela k vodnjaku in se vroča napila mrzle vode. Še isti dan je zbolela. Čez teden dni je bila že mrtiček.

Ubog gospod Filip je bil zdaj popolnoma obupan. Zaprl se je v svojo sobo. Za nikogar se ni več brigal. Samo stara služkinja Mreta je še smela k njemu. Po prstih je hodila starica po hiši, prav ko bi se bala, da bi ne pregnala žalosti, ki je bila zdaj tod.

Pa so pričele zoreti črešnje. Gospod Filip jih je rad imel. Spet je šel enkrat na svoj vrt. Njegova hiša je stala osamljena, streljaj od mesta. Ko je zdaj hodil po vrtu, se je zagledal v svoje zoreče črešnje.

Tedaj je prišla po cesti mimo hiše mlada, lepa gospodična učiteljica z otroci. Vračali so se z izleta. Vsi so bili zelo trudni. Na poti so zašli. Zdaj so komaj premikali noge in se v vročini počasi vračali v mesto.

Ko jih je gospod Filip zagledal, so se mu zasmejali.

Dospeli so do njegovega vrta. Za vrtovi je rasla mogočna lipa. Okoli nje je poganjala gosta trava.

»Otroci, kar semkaj v travo! Vsi smo trudni in žejni. Toda vode še ne smemo piti! Ohladimo se! Potem pa prosimo kar v tej hiši za malo vode!« je rekla gospodična.

Ze so vsi sedeli okoli nje.

Gospod Filip jo je poslušal. »Kako dobra in skrbna je!« si je priznal. Spomnil se je, da bi bila njegova hčerka rešena, če bi bila pri nji taka varuhinja. Ko mu je umrla žena, bi moral za Milico preskrbeti nekoga, da bi jo varoval! Zdaj si je Filip očitil, da je on sam kriv njene smrti, ker ji ni poskusal nekoga, ki bi pazil njo, saj je on — oče bogat človek.

Nekaj je Filipa kar sililo k vrtovi ograji. Gospodična učiteljica je otrokom pripovedovala pravljico o zlati črešnji. Svetnika Peter in Pavel sta jo darovala skromni kmetici, ker jima je dovolila, da sta obrala njeno edino črešnjevo drevo in si potolažila žejo.

Gospod Filip je poslušal dobro učiteljico. Mahoma se mu je obraz razjasnil. Povabil jo je: »Pridite vendar na moj vrt! Zdi se mi da ste žejni. Pri meni je dovolj črešenj. Pokrepačite se z njimi vi in deca!«

Gospodična in otroci so se razveselili. Ze so bili na vrtu, kjer so se nazobali sladkega sadu. Učiteljica je bila zelo vesela, ko je videla, kako srečni so otroci. Zahvalila se je gospodu Filipu in se tudi sama nasitila.

»Katera deklica je najbolj pridna?« je vprašal Filip.

Učiteljica mu je pokazala drobno, ljubko deklico Francko, ki je bila zelo podobna njegovemu umrli Milici.

Takoj je vprašal, čigava je. Zvedel je, da je sirota. Naložil ji je košarico črešenj. Prosil je gospodično, naj se z njo čez nekaj dni oglasi pri njem.

Res sta prišli.

In tedaj je samotarski gospod Filip spet oživel. Bil je vesel, kakor že zdavnaj ne. Sirota Francko je pohčeral. Dobro gospodično učiteljico je pa vprašal, če boče postati krušna mamica male sirote.

In gospodična je bila zadovoljna. Danes je srečna žena gospoda Filipa. Po njegovih sobah prepeva in izganja žalost, ki je tako dolgo bila v njih.

Na vrtu pa skače in se igra mala Francka.

Danilo Gorinšek:

Majda

Majčkona je naša Majda,
še ne hodi sama;
rada šla bi že na sprehod,
pa jo pelje mama.

Da bo taka kot velika,
čepico ji kupi,
kupi jabolko, pomarančo —
kupi jabolko, pomarančo —
pa jo kar olup.

Vgriznila bi mala Majda,
pa nič zobkov nima
in zato — kaj hočemo —
žalostno le kima.

Solnce sije, naša Majda
se v pramenčkih greje,
mama ji poljubček dahne —
Majda spet se smeje...

Uganke

Črn sem možic,
urnih sem nožic,
če me obezaš —
hitro me spoznaš...

Rešitev prejšnje uganke: **gnezdo**. — Pravilne rešitve smo tokrat prejeli samo tri. Nagrado dobi Vilko Belčnik, učenc osnovne šole v Trbovljah. Rešitve današnje uganke bo sprejemalo uredništvo »Mladega Jugoslavana« v Mariboru, Aleksandrova cesta 24, do srede, dne 15. t. m. polodne.

Vinko Bitenc:

Pravljica o kresni noči

V davnih časih ljudje niso poznali toliko zlobe in zavisti kakor dandanes, zato so se tudi boljše razumeli med seboj. Na kresni večer so celo živali dobile dar govora in srečen je bil tisti, ki je razumel, njih govoric, kajti mnogokrat je pri tem izvedel skrivnost o svoji sreči in bogastvu.

V tistih časih je živel Blažonov Cene.

Na kresni večer so vaški otroci zažgali koncem vasi velik kres. Tudi Blažonov Cene je bil prišel z njimi, toda ni bil vesel in razposajen kakor njegovi tovariši, ki so se podili po travniku in skakali čez ogenj, nego je sedel zamišljen na deblu posekanega drevesa, mrko zroč v orasketajoč ogenj.

»Cene, zdaj si ti na vrstič!« so kričali otroci.

»Alo, skoči čez ogenj!«

»Pustite me, ne ljubi se mi!« In Cene se je dvignil in odšel preko travnika proti samotni goščavi, ki se je razprostirala sredi polja. Med zvezdami na nebu se je vozil mesec, murni so širikal za mejo, vse ozračje je duhtelo po čudovitih rožah.

»Saj strah me ni,« je pomislil Cene, ko se je približal goščavi. In se je spomnil na pripovedovanje svoje babice, ki mu je bila pravila o čudežni kresni noči. Kdorkoli nosi ta večer praprotove liste pri sebi, sliši pogovor živali. Živali pa vedo marsikaj, kar ostane človeku na vekomej prikrito.

Cene se je oziral naokoli. Visoko resje, rumenkasto bele kresnice in praprot so prepevale tla med drevesi. Cene je utrgal praprotov list in si ga položil pod rajsco. Mahoma je zagledal na kosati bukvi četrto žarečih oči, ki so ga zvedavo ogledovale. Cene se je sprva prestrašil, hotel je že zbežati nazaj, toda neka

no v domači koči, na svojo bolešno mater. Očeta mu je požrl rudnik, za vse je morala skrbeti mati. Kakšno veselje, če bi prinesel domov zaklad in bi ji mogel pomagati! Potem pa bi mu več ne oponašali nekateri objestni sošolci njegove revščine.

Iz te zamišljenosti ga je zdajci predramil rezek klic. »Desno, desno!« mu je zavrsalo pred ušesi. Bil je netopir, ki je bliskovito švignil mimo Cene in ravna tako hitro spet utonil v noč. Vseposvodi po zraku so migljale svetle lučke, kresnice. »Desno?« To pomeni, naj zavijem v goščavi na desno. In Cene se ni prav nič obotavljal. Brez bojzani je krenil na desno, proti notranjosti goščave.

»Saj imam praprotove liste pri sebi, kaj bi se bal,« si je dejal poguma desetletni Cene. Kresnice-lučke so mu kazale pot.

Ko je tako nekaj časa hodil med drevjem, je mahoma zagledal pred seboj odprt prostor. Na sredi je stal orjaški gaber, njegove veje so se raztegale daleč naokrog. Spodaj ob deblu pa se žuborel bister studenček. Ob njem je ležala vitka srna, s pohlevnim pogledom motreč okoliko. Ves prostor so razsvetljevale kresnice s svojimi lučkami.

Blažonov Cene je ves zadivljen obstal.

»Zdaj bom pa menda le zvedel, kje so skriti zakladi, si je zašepetal in se stisnil med grmovje.

Sovi sta čepeli na veji orjaškega gabra

»Uhu-hu,« se je oglašila prva. »Strina srnica, kje pa so letos kresni zakladi?«

Srni se je ozrla na drevo in odgovorila: »Tukaj ob studencu je voltina, v njej leži vreča, polna samega čistega zlata. Ljudje ne vedo zanj! O, ko bi vedeli, bi se takoj polakomnil bogastva. Kraljica Noč, ki slavi noč svoj god, mi je naročila, naj čuvam ob zakladu. Pravkar jo pričakujem.«

Službene objave

Razglasi kraljevske banske uprave

VI. No. 45/25.

Pregled nalezljivih bolezni v Dravski banovini od 22. junija do 30. junija 1931.

Srez	Ostali	Na novo oboleli	Ozdraveli	Umrli	Ostanjo v oskrbi
Skupina tifuznih bolezni.					
Celje	1	—	—	—	1
Cabar	2	—	—	—	2
Kranj	3	—	—	—	3
Konjice	1	—	—	—	1
Krško	1	1	1	—	1
Litija	1	—	—	—	1
Ljubljana (mesto)	—	1	—	—	1
Maribor (mesto)	1	—	—	—	1
Murska Sobota	—	1	—	—	1
Novo mesto	—	1	—	—	1
Radovljica	1	—	—	—	1
Slovenjgradec	4	—	1	—	3
Skupaj	15	4	2	—	17
Griza. — Dysenteria.					
Kranj	—	1	—	—	1
Skupaj	—	1	—	—	1
Skrlatinka. — Scarletina.					
Brežice	2	1	—	—	3
Celje	1	—	—	—	1
Kamnik	5	—	—	—	5
Kranj	2	1	—	—	3
Kočevje	1	—	—	—	1
Konjice	3	—	—	—	3
Litija	—	2	—	—	2
Logatec	2	—	—	—	2
Ljubljana (srez)	1	—	—	—	1
Ljubljana (mesto)	10	—	1	1	8
Maribor desni breg	1	1	1	—	1
Murska Sobota	1	1	—	—	2
Ptuj	5	—	1	—	4
Ptuj (mesto)	1	—	1	—	—
Radovljica	14	19	—	—	33
Skupaj	49	25	4	1	69
Ošpice. — Morbilli.					
Brežice	5	1	—	—	6
Celje (mesto)	—	5	—	—	5
Dolnja Lendava	3	—	—	—	3
Kočevje	9	—	9	—	—
Krško	3	—	—	—	3
Ljutomer	5	60	5	—	60
Murska Sobota	6	3	7	—	2
Skupaj	31	69	21	—	79
Davica. — Diphteria et Croup.					
Brežice	2	2	1	—	3
Celje	2	2	1	—	3
Dolnja Lendava	1	—	—	—	1
Kamnik	1	—	1	—	—
Kranj	2	1	—	—	3
Kočevje	1	—	—	—	1
Krško	3	5	1	—	7
Ljubljana (srez)	2	1	—	—	3
Ljubljana (mesto)	3	1	1	—	3
Ljutomer	2	1	2	—	1
Maribor desni breg	1	—	1	—	—
Maribor levji breg	9	4	1	—	12
Maribor (mesto)	1	—	1	—	—
Murska Sobota	—	4	—	—	4
Novo mesto	2	1	—	—	3
Prevalje	1	—	—	—	1
Radovljica	1	—	—	—	1
Slovenjgradec	2	—	—	—	2
Šmarje pri Jelšah	3	3	5	—	1
Skupaj	39	25	14	1	49
Nalezljivo vnetje možganov. — Meningitis cerebrosppinalis epidemica.					
Kamnik	2	—	—	—	2
Ljubljana (mesto)	—	1	—	—	1
Novo mesto	1	—	1	—	—
Skupaj	3	1	1	—	3
Dušljivi kašelj. — Pertussis.					
Ljutomer	2	8	—	—	10
Skupaj	2	8	—	—	10
Šen. — Erysipelas.					
Celje	2	—	1	—	1
Celje (mesto)	—	1	—	—	1
Dolnja Lendava	—	1	—	—	1
Kranj	1	—	—	—	1
Ljubljana (mesto)	1	1	2	—	—
Maribor desni breg	1	1	1	—	1
Maribor (mesto)	—	1	—	—	1
Prevalje	1	—	1	—	—
Ptuj	2	—	1	—	1
Slovenjgradec	1	—	1	—	—
Šmarje pri Jelšah	3	1	1	—	3
Skupaj	12	6	8	—	10
Krčevita odrevenelost. — Tetanus.					
Brežice	1	—	—	—	1
Kranj	—	1	—	—	1
Ljutomer	1	—	1	—	—
Murska Sobota	1	1	—	—	1
Skupaj	3	2	1	—	3
Otročniška vročica. — Sepsis puerperalis.					
Prevalje	1	—	—	—	1
Skupaj	1	—	—	—	1

Razglas o licitaciji.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani razpisuje za gradnjo novega mostu preko Krke v Žužemberku I. javno pisмено ponudbeno licitacijo na dan 14. avgusta 1931. ob enajstih v sobi št. 17. tehničnega oddelka v Ljubljani. Pojasnila in ponudbeni pismoiški se proti plačilu napravni stroškov dobivajo med uradnimi urami pri odseku 1. tehničnega oddelka.

Ponudbe naj se glase v obliki popusta v odstotkih (tudi z besedami) na vsote odobrenega proračuna, ki znaša 822.671,50 Din.

Podrobnosti razpisa so razvidne iz razglasa o licitaciji v »Službenih novinah« in na razglasi deski tehničnega oddelka.

Kralj. banska uprava Dravske banovine, v Ljubljani, dne 6. julija 1931.

Razglasi sodišč in sodnih oblastev

U 7/31-5. 1928
V imenu Njeg. Vel. kralja!

Ermenc Marija, trgovka s klobuki v Ljubnem, je kriva, da je dne 3. maja 1931 v Solčavi na stojnici prodajala klobuke, torej življenske potrebščine, ne da bi imela cene teh predmetov sumarno ali podrobno tako označene, da bi jih lahko vsakdo razločno videl. Zakrivila je prekršek po čl. 6. zakona o pobljanju draginje življenskih potrebščin in je bila obsojena po § 3. cit. zakona v zvezi s čl. 6. na eden dan zapora in 50 Din denarne kazni.

Okrajno sodišče v Gornjemgradu, odd. II., dne 5. julija 1931.

C 809/31-1 1940

Oklic
 Majcen Štefan, posestnik v Melincih, ki ga zastopa dr. Černe Ferdo, odv. v Dolnji Lendavi, je vložil zoper Zver Josipa, pos. v Lipi, tožbo zaradi 1.954 Din s prip.

Ustna sporna razprava se določa na 26. avgusta 1931 ob devetih pri podpisnem sodišču v sobi št. 21.

Ker je bivališče tožene stranke neznano, se ji postavlja za skrbnika dr. Pikuš Janjo, odv. v Dolnji Lendavi.

Okrajno sodišče v Dolnji Lendavi, odd. II., dne 1. julija 1931.

C 810/31-1 1941

Oklic.
 Ozmeč Franc, pos. v Melincih, ki ga zastopa dr. Černe Ferdo, odv. v Dolnji Lendavi, je vložil zoper Zver Josipa, pos. v Lipi, tožbo zaradi 5.688,20 Din s prip.

Ustna sporna razprava se določa na 26. avgusta 1931 ob devetih pri tem sodišču v sobi št. 21.

Ker je bivališče tožene stranke neznano, se ji postavlja za skrbnika dr. Pikuš Janjo, odv. v Dolnji Lendavi.

Okrajno sodišče v Dolnji Lendavi, odd. II., dne 1. julija 1931.

Ne V 1324/31-3 1938

Amortizacija.

Na prošnjo Čanko Elize, zasebnice v Mariboru, Tattenbachova ulica št. 19, se uvede postopanje v svrhu amortizacije sledečih vrednostnih papirjev, ki jih prosilka baje izgubila, ter se njih imejitelj pozivlja, da uveljavi tekom šestih mesecev od dne, ko se objavi ta sklep v »Službenih objavah«, svoje pravice; sicer bi se po poteku tega roka proglasilo, da so vrednostni papirji brez moči.

Oznamenilo vrednostnih papirjev: hranilna knjižica št. 3002 Ljubljanske kreditne banke, podružnica v Mariboru, na ime Čanko Elize, v vrednosti 62.164 Din.

Okrajno sodišče v Mariboru, odd. V., dne 7. julija 1931.

E 201/31-4. 1933

Dražbeni oklic.

Dne 5. avgusta 1931. ob devetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 19 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Lemberg trg, vl. št. 128 in 205.

Cenilna vrednost: 6.668,40 Din; vrednost pritlikline: 79 Din; najmanjši ponudek: 4.496,94 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče Šmarje pri Jelšah, dne 26. maja 1931.

E 194/31-9. 1934

Dražbeni oklic.

Dne 18. avgusta 1931. ob desetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 5 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Kozje, vl. št. 134 in 251; zemljiška knjiga Zdole, vl. št. 303; zemljiška knjiga Lastnič, vl. št. 401.

Cenilna vrednost: Din 95.753,30; vrednost pritlikline: Din 3.090,50; najmanjši ponudek: Din 6.396.—

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Kozjem, dne 28. junija 1931.

E 146/31-19. 1909

Poprava dražbenega oklica.

Dražbeni oklic tus. izvršilni stvari E 146/31, objavljen dne 7. junija 1931. pod št. 1567 tega lista, tus. posl. št. E 146/31-11 z dne 30. julija 1931. ob devetih pri podpisnem sodišču v sobi št. 20 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga k. o. Pribišje, vl. št. 373, in zemljiška knjiga k. o. Semič, vl. št. 1067.

Okrajno sodišče v Metliki, odd. II., dne 6. julija 1931.

E 801/31-9. 1932

Dražbeni oklic in poziv k napovedi.

Na predlog zahtevajoče stranke Ljudske posojilnice, r. z. z. n. z. v Celju bo dne 18. avgusta 1931. ob devetih pri tem sodišču, v sobi št. 4, na podstavi obenem odobrenih pogojev dražba sledečih nepremičnin: zemljiška knjiga: d. o. Petrovče, vl. št. 2; označa nepremičnin in cenilna vrednost: hiša s hlevom 20.000 Din, svinjak z uto 2000 Din, zemljišča (njive, travniki in vrt) 21.431 Din, pritlikline 3047 Din, skupaj 46.478 Din; najmanjši ponudek 30.990 Din.

K nepremičnini zemljiška knjiga d. o. Petrovče, vl. št. 2, spadajo sledeče pritlikline: 1 konj, 1 voz, 700 hmeljskih drogov, 1 konjska oprema in običajno poljedelsko orodje v cenilni vrednosti 3.047 Din. Vadij znaša 4.650 Din.

Pod najmanjšim ponudkom se ne prodaja.

Okrajno sodišče Celje, odd. III., dne 20. junija 1930.

Vpisi v trgovinski register.

Vpisale so se nastopne firme:

748 Sedež: Stara vas pri Velenju.
 Dan vpisa: 24. junija 1931.
 Besedilo: Kvartič Josip, trgovec z lesom v Stari vasi.
 Obratni predmet: Trgovina z lesom.
 Imetnik: Kvartič Josip, trgovec z lesom in posestnik v Stari vasi.

Okrožno kot trgovsko sodišče v Celju, odd. I., dne 24. junija 1931.
 (Firm. 316/31 Rg. A III. 121/1.)

749 Sedež: Maribor.

Dan vpisa: 2. julija 1931.
 Besedilo: Romanca Škof, »Jugoektac«, tovarna pletenin, komanditna družba.
 Obratni predmet: izdelovanje pletenin in njih razpečevanje engros.
 Družbena oblika: komanditna družba.
 Osebn jamčujoča družabnica: Škof Romanca, trgovka v Mariboru.
 Za namestovanje upravičena: osebn jamčujoča družabnica Škof Romanca.
 Podpis firme se vrši na ta način, da pristavi družabnica Škof Romanca pod s štampiljko odtisnjeno besedilo tvrdke svoj lastnoročni podpis.

Okrožno sodišče v Mariboru, odd. III., dne 2. julija 1931.
 Firm. 571/31 — Reg. A III. 171/1.

Vpisale so se izpremembe in dodatki pri nastopnih firmah:

750 Sedež: Nazarje.
 Dan vpisa: 24. junija 1931.
 Besedilo: Parna žaga Nazarje, družba z omejeno zavezo.
 Izbršje se poslovodja: Jošt Branko.
 Vpše se kot poslovodja: Skaza Josip, ravnatelj Ljubljanske kreditne banke, podružnica v Celju.

Okrožno kot trgovsko sodišče v Celju, odd. I., dne 24. junija 1931.
 (Firm. 895/31 Reg. C II. 26/11.)

751 Sedež: Celje.
 Dan vpisa: 24. junija 1931.
 Besedilo: M. Rauch, trgovina s steklom, porcelanom in barvami.
 Obratni predmet: Trgovina s steklom, porcelanom in barvami.
 Besedilo firme je odslej: Rajnhold Rauch.
 Obratni predmet je odslej: Trgovina s steklom, porcelanom in z vsem v prostem prometu dovoljenim blagom.

Okrožno kot trgovsko sodišče v Celju, odd. I., dne 24. junija 1931.
 (Firm. 296/31 Pos. II. 171/13.)

752 Sedež: Maribor.

Dan vpisa: 25. junija 1931.
 Besedilo: Viljem Freund.
 Obratni predmet: Tovarna usnja.
 Kolektivna prokura se je podelila Freund Karlu, tvorničarju, Maribor, Klavniška ul. 4, in Gintz Hinku, ravnatelju tvrdke Viljem Freund v Mariboru.
 Prokurista podpisujeta firmo na ta način, da podpisje vsak lastnoročno pod od kogarkoli pisano, odtisnjeno ali tiskano besedilo tvrdke kolektivno z drugim prokuristom svoje ime s pristavkom »ppc«.

Okrožno kot trgovsko sodišče v Mariboru, dne 25. junija 1931.
 Firm. 547/31 — Rg. A I 182/ 23.

753 Sedež: Maribor.

Dan vpisa: 25. junija 1931.
 Besedilo: Vincenc Kūhar.
 Obratni predmet: Trgovina z mešanin blagom.
 Izbršje se dosedanja edina imetnica Kūhar Eliza vsled smrti.
 Vstopila sta kot družabnika Kūhar Oton, trgovec v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 1, in Franz Gizela roj. Kūhar, zasebnica v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 1 — vsled česar odslej javna trgovska družba.
 Družbo zastopata in firmo podpisujeta kolektivno oba družabnika.

Okrožno kot trgovsko sodišče v Mariboru, dne 25. junija 1931.
 Firm. 560/31 — Rg. A III. 170/7
 (Einz. I. 293/7)

Vpisi v zadružni register.

Vpisala se je nastopna zadruga:

754 Sedež: Spodnje Pobrežje.
 Dan vpisa: 1. julija 1931.
 Besedilo: Zadruga elektrarna v Spod. Pobrežju, registrovana zadruga s omejeno zavezo.

Obratni predmet: Zadruga ima namen pospeševati gospodarske koristi svojih članov s tem, da:
 1) dobavlja svojim članom električni tok (silo) na skupen račun in nevarnost; tok dobavlja iz lastne ali tuje elektrarne;
 2) izvršuje za svoje člane potrebne in malacije;
 3) dobavlja svojim članom za razsvetljavo in obrat potrebne stroje, svetiljke in druge v to svrhu spadajoče predmete.

Zadruga pogodba (statut) z dne 16. marca 1931.
 Vsak zadržnik jamči s svojim opravičnim deležem in pa z njega dvakratnim znekom.

Oznanila se izvršujejo z nabitjem na zadržni deski ali pa s pisмено okrožnico na vse člane.
 Načelstvo obstoji iz načelnika, njega namestnika in 4 zadržnikov; člani načelstva so:

1. Jeraj Ivan, pos. v Sp. Pobrežju št. 5, načelnik,
 2. Fürst Jože, pos. v Sp. Pobrežju št. 6, tajnik in blagajnik,
 3. Jeraj Franc, pos. v Nizki št. 1,
 4. Petrin Matija, pos. v Sp. Pobrežju št. 1,
 5. Blekač Jože, pos. v Sp. Pobrežju št. 7, in
 6. Jeraj Ivan, posestnika sin v Nizki št. 5.
- Pravico zastopati zadrugo ima: načelstvo. Podpis firme: Besedilo firme podpisujeta skupno dva člana načelstva.

Okrožno kot trgovsko sodišče v Celju, odd. I., dne 1. julija 1931.
 Firm 149/31 — Zadr. III. 246/2.

Vpisale so se izpremembe in dodatki pri nastopnih zadrugah:

755 Sedež: Šmarje pri Jelšah.
 Dan vpisa: 24. junija 1931.
 Besedilo: Gospodarska zadruga v Šmarju pri Jelšah, registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Izstopil je iz načelstva: Golčman Jurij. Vstopil je v načelstvo: Turk Ivan, posestnik v Lešju, in sicer kot načelnikov namestnik.

Zaznamuje se, da je načelnikom izvoljen dosedanja član načelstva Bač Mihael.
 Okrožno kot trgovsko sodišče v Celju, odd. I., dne 24. junija 1931.
 (Firm. 814/31 Zadr. III. 160/12.)

756 Sedež: Vransko.
Dan vpisa: 24. junija 1931.
Besedilo: Posojilnica na Vranskem, registrirana zadruga z neomejeno zavezo. Izstopil je iz načelstva: Dediček Jurij. Vstopil je v načelstvo: Kolar Josip, posestnik in mizarški mojster na Vranskem. Spremenila so se pravila: v §§ 3., 6., 14., 16., 31., 33. in 37.

Okrožno kot trgovsko sodišče v Celju,
odd. I., dne 24. junija 1931.
(Firm. 287/31 Zadr. I. 135/45.)

757 Sedež: Konjice.
Dan vpisa: 24. junija 1931.
Besedilo: Zivnorojska selekcijska zadruga v Konjicah, registrirana zadruga z omejeno zavezo. Izstopil iz načelstva: Šturm Rado. Vstopil je v načelstvo: Napotnik Matija, posestnik na Tepanjskem vrhu št. 23. Načelnikom je izvoljen dosedanj član načelstva Selih Ivan.

Okrožno kot trgovsko sodišče v Celju,
odd. I., dne 24. junija 1931.
(Firm. 312/31 Zadr. III. 218/11.)

Konkurzni razglasi
Sa 16/31-4. 1929
758 **Poravnalni oklic.**
Uvedba poravnalnega postopanja o imovini Knechtl Ivana, krznarskega mojstra v Celju, Slomškov trg 1.
Poravnalni sodnik Tiller Franc, sodnik okrožnega sodišča v Celju; poravnalni upravnik dr. Riebl Walter, odvetnik v Celju.
Narok za sklepanje poravnave pri imenovanem sodišču dne 3. avgusta 1931 ob pol 10. uri.
Rok za oglasitev do 27. julija 1931.
Okrožno sodišče v Celju,
odd. I., dne 24. junija 1931.

759 Sa 21/31-2. 1939
Poravnalni oklic.
Uvedba poravnalnega postopanja o imovini Müller Richarda, trgovca v Slovenski Bistrici.
Poravnalni sodnik Vodušek Stefan, sta-rešina okrajnega sodišča v Slovenski Bistrici.
Poravnalni upravitelj dr. Lemež Josip, odvetnik v Slovenski Bistrici.
Narok za sklepanje poravnave pri imenovanem sodišču dne 19. avgusta 1931 ob devetih. Rok za oglasitev do 12. avgusta 1931 pri okrajnem sodišču v Slovenski Bistrici.
Okrožno sodišče v Mariboru,
odd. III., dne 7. julija 1931.

760 Sa 15/30-10. 1937
Potrditev poravnave.
Med dolžnikom Pollak Josipom, trgovcem v Dolnji Lendavi, in njegovimi upniki pri naroku dne 2. marca 1931. sklenjena poravnava se potrdi.
Po tej poravnavi plača dolžnik upnikom, ki jim ne gre pravica do prvenstvenega poplavlja, 40% kvoto njihovih terjatev plačljivo in sicer 10% delež od kvote v 15 dneh, 30% delež od kvote v 3 mesecih, 30% delež od kvote v 6 mesecih in ostali 30% delež od kvote v 9 mesecih po pravomočnosti poravnalnega sklepa.
Okrožno sodišče v Mariboru,
odd. III., dne 30. junija 1931.

Sa 4/31-61. 1936
761 **Sklep.**
V poravnalni stvari Osredkar Josipa, trgovca z lesom v Ljubljani, Bleiweisova cesta 13, je sklep tega sodišča z dne 19. maja 1931, Sa 4/31-53, s katerim se je odobrila prisilna poravnava, postal pravomočen, vsled česar se proglasi poravnalno postopanje za končano.
Deželno sodišče v Ljubljani,
odd. III., dne 30. junija 1931.

Popravek.
V potrditvi poravnave izven konkurza, izdani od okr. sodišča v Celju naj se pravilno glasi: Poravnalna zadeva Golič Franjo, trgovec v Bučah in ne Celič.

Razglasi raznih uradov in oblastev
T. No. 271/14. 1915a 2-1
Razglas o licitaciji.

Sresko načelstvo v Celju razpisuje po nalogu kr. banske uprave Dravske banovine v Ljubljani, V. No. 688/8 z dne 16. junija 1931., na podstavi členov 86. do 98. zakona o državnem računovodstvu z dne 6. marca 1910 in njegovih izprememb oziroma dopolnitev,
I. javno pismeno ofertalno licitacijo za oddajo steklarskih, pleskarskih, slikarskih, pečarskih del, vodovodne instalacije in elektroinstalacijskih del pri gradnji kmetijsko-gospodinske šole v Sv. Juriju ob j. ž. v skrajšanem roku na dan 27. julija 1931. ob enajstih pri sreskem načelstvu v Celju.
Podrobnosti o licitaciji so razvidne iz popolnega razglasa v »Službenih objavah dnevnika »Jugoslovan«.
Vsi potrebni podatki in pojasnila se dobijo med uradnimi urami pri tehničnem razdelku sreskega načelstva v Celju.
Sresko načelstvo v Celju,
dne 7. julija 1931.

762 Stev. 6752/II. 1944
Razpis.
Direkcija rudnika Velenje razpisuje za na dan 15. julija 1931. ob 11. nabavo: ca 50 m² plovov.
Pogoji se dobe pri podpisani.
Direkcija drž. rudnika Velenje,
dne 10. julija 1931.

763 Stev. 6628/II. 1927
Razpis.
Direkcija rudnika Velenje razpisuje za dan 20. julija 1931. ob 11. uri nabavo: 10.000 komadov krajnikov
Pogoji se dobe pri podpisani direkciji.
Direkcija drž. rudnika Velenje,
dne 9. julija 1931.

764 St. Prs. 235/1931. 1942
Natečaj.
Na podlagi sklepa gospoda komisarja Osrednjega urada za zavarovanje delavcev z dne 6. julija 1931. pod točko 1. sejnega zapisnika se tem potom razpisuje natečaj za izpopolnitev:
dveh mest ravnateljev kategorije A, položaja II. z letno sistematsko plačo Din 12.000, z letno položajno plačo Din 36.000 in z ostalimi pripadajočimi dokladami.
Pogoji namestitve so sledeči:
1. da so prosilci državljani kraljevine

Jugoslavije in da znajo srbsko-hrvatski ali slovenski jezik;
2. da so telesno, umsko in moralno sposobni za službo pri Osrednjem uradu za zavarovanje delavcev.
3. da so dovršili 18. leto in da niso starejši od 40 let, izvzemši slučaj, da so pred tem bili v službi pri Osrednjem uradu za zavarovanje delavcev ali pri kakšnem drugem zavodu za socialno zavarovanje, v državni ali kakšni drugi javni službi.
4. da niso pod kuratelo ali v konkurzu, da niso preganjani zaradi zločina ali prestopka iz koristoljubja in da niso obsojeni na izgubo službe oziroma političnih pravic za čas, določen po obsodbi;
5. da ji mslužba pri Osrednjem uradu ali pri kakem drugem zavodu za socialno zavarovanje v državi ali kakšni drugi javni službi ni prenehala iz vzrokov, omenjenih v § 112 in v točki 5. in 7. § 118 Službenega pravilnika za nameščenca Osrednjega urada za zavarovanje delavcev;
6. da imajo za razpisano mesto popolno fakultetno izobrazbo, odnosno, v kolikor nimajo te izobrazbe, da dokažejo popolno sposobnost za samostalno vršitev konceptualnih poslov, popolno znanje zakonskih predpisov o zavarovanju delavcev, kakor tudi, da so vobče orijentirani o socialni zakonodaji, da imajo splošno znanje o organizaciji in upravi ter knjigovodstvu in računovodstvu Osrednjega urada za zavarovanje delavcev odnosno Okrožnega urada za zavarovanje delavcev in potrebno inteligenco za uradno občevanje z občinstvom in nameščenici.

Ce bo na zgoraj razpisano mesto izbran kateri izmed nameščenec urada, se s tem obenem razpisujejo tudi mesta načelnikov in vseh nižjih uradniških položajev.
Prošnji mora vsak prosilec priložiti rojstni list, domovinski list, izpričevala o zakoniti zakonski zvezi in o letih otrok, šolska izpričevala, izpričevala o dosedanjem službovanju, o zdravju in o opravljeni vojaški obveznosti. Zdravje se mora dokazati z izpričevalom zdravnika Osrednjega urada za zavarovanje delavcev ali njegovih krajevnih organov ali zdravnika državnih ali samoupravnih oblasti ter še z enim izpričevalom, izdanim po državnem ali kakšnem drugem javnem dispanzerju ozir. zdravniku specialistu za tuberkulozo.

Vse ostale pravice in dolžnosti so določene po Službenem pravilniku za nameščenca Osrednjega urada za zavarovanje delavcev.
Lastnoročno pisane in s potrebnimi dokazili opremljene prošnje morajo prosilci predložiti podpisnemu uradu vključno do 27. julija 1931. do 12. ure popoldne.
Na zakasnele prošnje se urad ne bo mogel ozirati.
Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu,
dne 10. julija 1931.

765 St. 14.732/1931. 1943
Razglas o licitaciji.
Predmet: Dobava koksa za Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu.
Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu razpisuje za dan 12. avgusta 1931. ob desetih dop. v svojih uradnih prostorih v Mihanovičevi ulici št. 3, soba št. 315, javno pismeno licitacijo za dobavo koksa za centralno kurjavo v svoji zgradbi v Zagrebu.
Ponudbe se morajo glasiti na celokupno dobavo 100 vagonov koksa za centralno kurjavo.
Ponudbe morajo biti kolkovane z Din

100.— in se morajo v zgoraj navedenem roku v zapečatenem ovitku oddati v vložni register Osrednjega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu.
Na ovitku je treba zapisati: »Ponudba za dobavo koksa na razglas o licitaciji št. 14.732/1931«.
Kavcijo v znesku 5% ponudene vsote za domače državljane in 10% za tuje, mora vsak ponudnik položiti pri blagajni Osrednjega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu in potrdilo o tem izročiti komisiji, preden se prične ponudbe odpirati.
Kot kavcija lahko služi: 1. nevinikulirana vložna knjižica, kakšne velebanke ali gotov denar, 2. državni vrednostni papirji, računani po nominali, 3. nakaznice Državne hipotekarne banke, obligacije in komunalne obveznice, ki jih je finančni minister razglasil kot primerne za kavcije in jim priznal pupilarno vrednost, vse po borznem tečaju, toda ne nad nominalo, in končno 4. garancijsko pismo denarnega zavoda prvega reda, registrirano pri generalnem inšpektorju finančnega ministrstva, samo kotčasna kavcija, ki jo mora v roku 8 dni zamenjati ena izmed ostalih navedenih kavcij.

Prevzemnik dobave mora to kavcijo ob podpisu pogodbe povišati na 10% (tuji državljani na 20%) ponudene vsote.
Ponudbi morajo intereseenti priložiti izjavo, da so jim pogoji licitacije znani in da pristajajo nanje.
Vsak prosilec mora predložiti pismeno potrdilo svoje pristojne zbornice za trgovino in obrt, zadruga ali sindikata, da ima pravico, udeleževati se javnih licitacij.
Izplačilo zasluzka se bo vršilo s pobotnicami, opremljenimi s kolki v znesku 5% od dvigane vsote.
Ponudbe, ki ne bi odgovarjale predpisanim pogojem, se ne bodo jemale v obzir, kakor tudi ne naknadne ter brzajavno prijavljene ponudbe.
Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu ni obvezan, sprejeti nobene ponudbe, tudi ne najcenejše, in mu izbora ni treba obrazlagati.
Podrobni in licitacijski pogoji intereseentom na razpolago pri Osrednjem uradu za zavarovanje delavcev za ceno Din 15.—, prav tako tudi eventualna potrebna pojasnila.

Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu,
dne 7. julija 1931.
A. A.

Razne objave
Razid društva.
1926

Društvo prometnih poštinih uradnikov v Ljubljani se je v smislu sklepa rednega občnega zbora z dne 31. januarja 1931 ter odborove seje z dne 26. junija 1931 fuzijenoiralo z Oblastno pošto organizacijo v Ljubljani ter že tudi izvršilo likvidacijo in premoženje društva je prevzela OPO.
V Ljubljani, dne 2. julija 1931.
Salehar Franc s. r.,
bivši predsednik.
Razid društva.
1935
»Društvo nastavnikov državnih trgovskih šol v ljubljanski in mariborski oblasti se prostovoljno razide, ker nima več članov in ne premoženja ter že dalje časa ne deluje.
Dr. K. Pirjevec s. r.,
predsednik.

P. Ripson: 12
Marsove skrivnosti
(Roman.)
Ni pa sedel dve minuti, ko je začul mrmranje pod svojim sedežem. Oskočil je ter se za nekaj korakov umaknil. Srce mu je hotelo zastati, ko se je počasi izza naslonjača pokazal tiger ter začel počasi proti njemu korakati. Oči so se mu divje blestele in počenil je, kot bi se hotel vreči na tujca.
Robert je bil takoj, ko je zapazil zver, prijel svoj revolver ter bil pripravljen, da začne streljati, če bi se mu tiger preveč približal. Hladokrvno je čakal in tigru ostro gledal v oči. Preteklo so tri sekunde, ki so se mu zdele dolge kot leta.
Naenkrat so se za njegovim hrbtom odprla vrata in glas, ki je prihajal na videz iz velike daljine, je zaklical: Maudi, Maudi.
Tiger je spoznal svojega gospodarja. Spet je zamrmral, obrnil se je ter legel na divan v kotu sobe.
Robert se je obrnil proti novemu prišlecu ter mu ozlovoljen dejal:
— Sir, po mojem mnenju so vaše šale zelo neokusne. Vaše orientalsko našemljenje je zamé samo smešno in nima na človeka, kot sem jaz, nikakega vpliva. Ne vem, s kakšnim namenom ste me zvabili v ta zapuščeni konec metropole, toda če mislite, da me boste oropali, vam kar naprej povem, da ste na napačnem potu, kajti revež se in nosim v žepu seboj le nekoliko dolarjev in razen tega izborn revolver.
Robert je obmolknil. Cutil je, da je gospodar nekaj izrednega in da mora biti silno energična osebnost.

Bil je majhen in suh stavec. Oblečen je bil samo v tenko svilen obleko, skozi katero so se videle vse potankosti njegovega okostnjaka. Mišice so bile izsušene in so izgledale kot vrvice, roke so bile suhe, kot roke mumije. Samo njegovo lice je bilo nekaj posebnega. Predstavljajte si ogromno mrtvaško glavo z majhnimi, modrimi otroškimi očmi, ki so žarele od mladosti, da jih je bilo kar veselje gledati. Majhna ušesa so bila prozorna, kot bi bila iz voska. In vendar vsa osebnost ni imela prav nič mrtvaškega na sebi, nasprotno, iz ponnosnega obraza je izžarevala taka mogočnost in energija, da je Robert takoj spoznal, da je ta človek nekaj izrednega. Premikal se je živahno, bil je visoko vzravnán in dobrodušno se je smehljál.
— Prosim, sedite, je dejal vljudno in zelo prijazno.
Robert je ponovno sedel. Cutil je neko neizbežno silo, ki ga je obdajala. Zdelo se mu je, kot bi bil v električnem vrtincu, ki ga vedno bolj privlačuje.
Čudni gospodar ga je skušal pomiriti in je slednjič to tudi dosegel, čeprav je njegov globoki glas bil slaboten, kot bi prihajal iz velike daljave.
— Predvsem, je dejal prijazno, vas prosim, da se popolnoma pomirite. Razumem, da ste bili nezadovoljni radi tigra. Žal mi je, da sem pozabil, da se nahaja v salonu. Moj uhogi Maudi je čisto nedolžna žival. Ujel sem ga bil v džungli, ko je bil še čisto majhen in ves čas sem ga imel pri sebi. Mojim prijateljem ne stori ničesar hudega.
— In vašim sovražnikom?
— Nimam sovražnikov. Toda dovolj o tem.
— Ljube, je dejal Robert s težavo, kaj hočete od mene? In pred vsem, kdo ste?
— Ah ste že kdaj kaj čuli o brahmi Trinavatu?

— Oprostite, je dejal Robert, to je ime, ki ste ga stavili pod svoje pismo, toda jaz se nikakor ne morem spomniti, da bi ga bil kdaj prej čul.
— To ni važno. Jaz sem predstojnik samostana Selambroma, ki je pravo mesto svetišč in palač. V njem prebiva stalno desetstisoč brahm.
— Ne razumem, v čem vam bi mogel biti koristen.
— Potrpitè malo. Gotovo vam je znano, da mi, indijski svečeniki, lahko delamo čudeže, ki jih evropski znanstveniki nikoli niso mogli razložiti. Nasprotno pa ste vi evropski znanstveniki tako daleč prodrli v materialno kulturo in dosegli višek tehnike, kar je vsekar bolj praktično, kot naša veda.
— Rad bi videl enega onih čudežev, o katerih trdite, da jih lahko napravite.
— Prav rad vam ustrezem, je dejal brahman ter se prijazno nasmehnil. Poskusite vstati.
— Pri teh besedah je stegnil proti Robertu svojo roko in ga ostro gledal s svojimi očmi, ki so žarele, kot bi se v njih kresale iskre.
Mladi mož je zaman poskušal vstati. Zdelo se mu je, da je vse njegovo telo postalo težko kot svinec in pri svojih poskusih, da se dvigne, je čutil bolečine po vsem telesu. Niti roke ni mogel dvigniti.
— Sedaj ste spoznali, je dejal Trinavat, da vas vaše orožje ne bi moglo braniti, ako bi imel slabe namene z vami. Toda sedaj vam dam spet vašo svobodo.
Robert se je mehanično dvignil in razburjeno korakal po sobi semtertja. Vse njegove ideje o realnosti in možnosti so bile preobrnjene. Bil je pred tem Indijcem popolnoma panižan.
— Močnejši ste kot jaz, je jezno vzkliknil. Toda povejte mi že vendar enkrat, kaj hočete od mene.

Kam naj grem, kje naj kupim... da bom dobro postrežen...?

L. Ornik
manufaktura
Maribor
Koroška cesta 9
Plačilne olajšave! 697

Kavana
Restavracija
Klet
„Zvezda“
Dnevno koncert
Istak Fr. in Roza
Krapeš, vulgo „Ziveli“
Ljubljana 762

Najnovejša brzolikalnica. — Prvo vrstni modni atelje
JOSIP BOC
LJUBLJANA
Kolodvorska 6
1207

Ivan Molk
umetna knjigovoznica,
praj Jakopič
Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 13
se priporoča za vsa knjigovozna dela, trpežna, okusna in po zmernih cenah. 1598

Harmonike
izdeluje najbolje po naročilu popravila in uglašuje izdelovatel harmonik
Anton Zeleznik
Vrhnika 1503

Zakon o uradnikih
(U. Z.) Nujno potreben vsakemu državnemu uradniku, dobite v upravi „Jugoslovana“, Ljubljana, Gradišče 4. Knjižica obsega 194 strani, od katerih odpade 17 na stvarno kazalo. Cena 18 Din. Za poštino 1 Din v znamkah. Naročite ga še danes, ker je zagona majhna.

Prvo vrstno zidno in strešno 1618
OPEKO
dobavlja v vsaki množini po najugodnejših cenah z 10letno garancijo opekarna „ILOVAC“, Karlovac. Generalno zastopstvo za Dravsko banovino „EKONOM“
Ljubljana, Kolodvorska ul. 7. Interesenti, zahtevajte cenik!

ZALOGA 1609
KOLES
pnevmatike in rezervnih delov. Vsa popravila koles, šivalnih strojev, gramofonov izvršuje točno in solidno tvrdka

Stane Rakoš
mehanična delavnica
LJUBLJANA-MOSTE
Društvena ulica št. 2

KROGLE
(lignum santum)
keglje za kegljišče, krogle za ballnanje, vsakovrstne lesene igrače, razne šatulje v luksuzni izdelavi in vse predmete v lesostrugarski stroki, nudi vam najceneje 1603
LOVRENIČ VIKTOR
strugar, LJUBLJANA
Zalokarjeva ulica 13

GORNJE DFLE ČEVLJEV
razno kombinirane, po najnižji ceni, vam nudi
SKODIČ ANTON
čevljarška delavnica
VIČ-GLINCE
Tržaška cesta št. 15
Zaloga čevljev izgotavljam po meri Popravila se sprejemajo 1597

Ivan Javornik
mesar, prekajevalec in izdelovalec vsakovrstnih mesnih izdelkov iz svežega in subega mesa
Ljubljana, Domo-branska c. 7
Stojnica Šolski drevo-red (poleg Zmajevga mostu)
Telefon št. 3157
Prodajalna:
Wolfova ulica 12

Sobno slikarstvo
najmodernejše izdelave — garantirano v trajnosti izvršuje solidno po najnižji ceni
Majhenič Joško
sobni slikar
Ljubljana
Karlovška - Vožarska 1558 pot št. 1

Splošno kleparstvo
instalacije strojevodov, kritje lesocementnih streh izvršuje točno, solidno in po najnižji ceni ter garantira za delo
Hrastnik Konrad
kleparski mojster
Ljubljana, Zaloška c. 7

Novo otvorjeno zalogo
čevljev domačega izdelka
najfinejše vsakovrstne izdelave nudi vam po najnižjih cenah
Janko Dolenc
čevljar
Ljubljana, Bavarska steza 6
1548 Podružnica Kongresni trg 3

Zastopniki
na deželi za prodajo vsakemu kmetovalcu potrebni predmetov se iščejo
Diabalo, Ljubljana
Marmontova 23.
1592

Splošno kleparstvo, vodovodna instalacija in kritje lesno-cement. streh
J. Košar nasl. D. Cotič
Ljubljana, Hrenova 7
se cenjenemu občinstvu toplo priporoča. Sodeč po uspehih naših naročnikov upam, da boste tudi Vi zadovoljni. 1476

Elektrotehnična delavnica
E. Medvešek, Ljubljana VIII, Celovška 42
Specialna delavnica za provijanje ter popravila vseh vrst elektromotorjev, električnih aparatov, transformatorjev in avto-dinam. 1590

Viktor Klešnik
sedlar in jermenar
Ljubljana, Poljanska cesta 49. Zaloga vsakovrstnih konjskih oprem. Priporoča se za vsa v to stroko spadajoča sedlarska dela tudi po naročilu. Prejemajo se vsa popravila. Konkurenčne cene. Točna postrežba. 1596

Mreže za postelje
dobite najceneje in solidno izdelane pri tvrdki
Pavel Strgulec
Gospodarska c. 13 (Kolizej) — Ljubljana
Sprejemam tudi v popravilo vloge v lesenih in železnih okvirjih ter železne zložljive postelje. — Zahtevajte brezplačni cenik 1551

»Autobus«
Ljubljana VII
Zg. Šiška 50
kakovost domačega izdelka uspešno tekmuje s tujim blagom. Strojna delavnica vseh vrst karoserij 1507

ANTON KOZINA
matematična mehanična 1602 delavnica
LJUBLJANA
Šmartinska cesta 8 (Martinova c.)
SPECIALIST za popravilo GEODETSKIH FOTO-APARATOV in precizno mehaniko

izdelava vsakovrstnih železnih konstrukcij (ostrešje, podpore, nosilce) ter popravila strojnih delov po najnovejših in najcenejših metodah
Unger & Ko.
elektrovarilnica
LJUBLJANA VII
Lepodvorska ul. 21
Popravila in proračune brezplačno

Ferdo Primožič
mizarstvo in parketarstvo
Trnovski pristan 4 Ljubljana
se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela. Dobava in polaganje parketov, popravila, struženje starih parketov
Delo solidno! 1544 Cene zmerne

Ustanovljeno t. 1852
Teodor Korn
Ljubljana
Poljanska cesta št. 8 (prej Henrik Korn)
krovec, stavbni, galanterijski in okrasni klepar. — Instalacija vodovodov in central. kurjav. — Naprava strelodvodov: kopalske in klosetne naprave 792

Tudi Vas se to tiče!
Deset let je že minulo, kar obstoja moje podjetje, pa še nisem imel časti, da bi Vas poslužil z najmanjšim delom. Vendar sem prepričan, da ste v tem času gotovo naročili kako tapetniško delo ali pohištvo. Zato Vas kot vodja higijeničnega zavoda za parno čiščenje perja, tapetniške delavnice in trgovine s pohištvo vabim, da se prepričate o zmernih cenah in solidnem delu. Največja čast mi je bila izkazana že z osebnim naročilom Nj. Veličanstva kralja Aleksandra I. Obiščite me! Oddaljen sem od Glavnega trga v Mariboru samo eno minuto na: Vojašniškem trgu 1 (Dravska vojašnica). Vdani B. Jagodič, Maribor

Klavirje, pianine
svetovnih znamk najceneje kupite: Musica Sv. Petra cesta 40. 1269

Damske, moške
ter vse vrste športne in gorske čevlje
najfinejše izdelave in vsa popravila solidno izvršena, nizke cene nudi vam
Ivan Kostanjšek
Ljubljana
Krakovski nasip 10

Pralnica likalnica
Ljubljana
Mestni trg št. 8
Telefon 3493
1290

Barvamo
in čistimo blago vsake vrste. Poizkusite i Vi pri nas
A. Kollaš, Kranj
1154

Fotomeyer
Maribor, Gosposka ul. 39. - Vse foto-potrebščine kakor aparati se dajejo na obroke. Izdelava amaterskih slik v 4 urah. 984

150 do 300 dinarjev dnevno
zaslužijo oni, ki imajo mnogo poznanstval! Za odgovor znamko! Kosmos, Ljubljana Poštni predal 307 889

Najnovejša kontrola!
Elektropodjetje A. Arhar
Celovška cesta 80 1517 Sp. Šiška
prevzema vsa električna dela in instalacije pod ugodnimi pogoji Jamči se za solidno delo in nizke cene. Račun pošt. hranilnice v Ljubljani 15.410

Strojno kolarstvo Josip Jenič
Ljubljana 1463
Hrenova ulica 19
izdeluje splošna kolarska dela, avtomobilske, samokolnice in vse potrebščine za stavbnike. Cene solidne!

Ivan Štefančič
Št. Vid nad Ljubljano
Specialno izdelovanje tehtnic v predvojni kvaliteti. Sprejemam tehtnice in uteže v precizno in trpežno dovršena popravila; od lekarniških do vagonških vseh sistemov; ter se cenj. občinstvu s priznano solidnimi izdelki najvljudneje priporočam. Postrežba točna. Cene zmerne.

Autogenično varjenje
aluminija, železa in vseh kovinskih predmetov. Ključavničarstvo. Najfinejša izdelava. Solidne cene.
Mirko Kosirnik
Frankopanska c. 26 Sp. Šiška
Ljubljana VII. 1515

Modno krojaštvo
za dame in gospode najmodernejši kroj. Solidno delo! Zmerne cene!

Virnik Ludovik
Ljubljana
Hrenova ulica 17

Pred nakupom žimnic
otoman, modernih spalnih divanov Couché (ali postelj moderne dobe) itd. se blagovite potruditi k tapetniku

Av gust Kobilica
na Dunajski c. 25
vhod Dvořakova ul. 3 dvorišče, ki Vas s svojimi izdelki in praktičnimi nasveti gotovo zadovolji v vseh Vaših željah.

Ivan Zakotnik
Mes ni tesarski mojster in zaprišeženi izvedenece kr. sodišča Parna žaga in tovarna furnirja
LJUBLJANA
Kobaridska ulica št. 45
Telefon Interurb. 2879
Ustanovljeno leta 1880 1488

Ferdo Ferenz
stavbno in galanterijsko kleparstvo, napeljava strelodvodov podjetje za izvrševanje lesnocementnih streh ter kritje z lepljenim papirjem
Ljubljana
Mirje 2
Račun pošt. hr. 13.439
Telefon 32-68

Duko ličanje
in tapeciranje avtomobilov
Martin Mali
Domžale 1240

Turisti! Izletniki!
Prvo vrstni turistovski provijant samo pri
»TURISTU«
K. J A R C
1380 delikatesa
Ljubljana
Dunajska cesta št. 9

Vrtne zaklopne stole
1579
prodaja pisarna Tribuč na Glincah — tel. 2605

Kolesa, šivalni stroji, gramofoni
Av gust Pečnik
Stožice 47, p. Ježice pri Ljubljani 1401

Modni atelje
Prvo vrstni kroj Točna postrežba Solidne nizke cene
Kossi Franjo
Ljubljana
Streliška ulica št. 24 1361

Občine! Gasilna društva
predno si nabavite motorne brizgalne ne pozabite si ogledati naš domač izdelek

Matija Supan in sin
LJUBLJANA
Stari trg št. 2
Delavnica: Sv. Petra c. 83 1423

Lepo sobo
oddam pri „Evropi“. Naslov v upravnistvu. 1606

Ivan Seliškar
urar
Ljubljana
Gradišče št. 3
Sprejemam vsa v to stroko spadajoča popravila. Ista izvršujem točno in solidno. Cene nizke. 1225

Stavbne nasvete
daje tehnični biro „Tehna“, Ljubljana, Mestni trg 25-1. 507

Lovro Rozman
Specialna delavnica tehtnic uteži in drugih meril
Ljubljana
Pred Prulami 5
Tel. št. 29-97 1363

Nogavice, rokavice, volna in bombaž
najceneje in v veliki izbiri pri
KARL PRELOG
Ljubljana, Židovska ulica in Stari trg

Kneginja Zurova
je knjiga, ki pripoveduje o trpljenju zaradi požrtvovalne in idealne ljubezni. To je knjiga, ki Vas bo globoko ganila. Zopet in zopet jo boste vzeli v roke. Knjiga velja Din 30.— broširana, Din 35.— v polplatno vezana, s poštino Din 1.— več. Naroča se pri upravi »Jugoslovana«, Ljubljana, Gradišče št. 4.

Za soboslikarska, plesarska in črkoslikarska dela se priporoča
Tone Malgaj
419
družba z o. z., LJUBLJANA, Kolodvorska ul. 6

Ivan Mihelčič
konces. elektrotehnično podjetje
Ljubljana
Borštnikov trg 1
ima na zalogi vsakovrstni el. material in svetila
Prevzema v izvršitev el. instalacije. Jamči za solidnost in zmerne cene. 1518

Priporoča se
Josip Bajde
Gospodarska cesta 12
Specialna delavnica za generalna popravila klavirjev, politiranje, uglaševanje priznana najboljša. 1435

Modni damski in moški atelje
Najnovejši kroj! Cene nizke
Točna postrežba
Otmár Bukovnik
Ljubljana
Krakovski nasip 10 1457

Inteligentna gospodična
z znanjem nemščine gre k otrokom od 2. do 6. ure popoldne. — Naslov v upravi pod šifro „Vzgojiteljica“. 1625

AUTO GARAŽE MOTOR
benzin, olje, pnevmatika
IVAN KOPAC
mehanična delavnica
Ljubljana
Bleivsova 52
Telefon 2775 1626

Gojzerji
čevlji za turiste in čevlji za razni sport
Josip Polenšek
izdelovanje in eksport čevljev ročnega izdelka
Ljubljana
Kolizejska 20
Popravila točna in solidne cene! 1627

Oglašujte v Jugoslovani!

Beli zobje: Chlorodont prijetno osvežujoča zobna pasta s poprovo meto tuba Din 8.— in Din 13.—

PRVOVRSTNA PUCH KOLESA

IGN. VOK, Ljubljana, Tavčarjeva ul. 7

PO ZNIZANIH CENAH IN TUDI NA OBROKE Podružnice: Kranj, Glavni trg št. 104, Novo mesto

LUZ-ove PEČI

po izdatno znižanih cenah stalno na zalogi

Ing. Guzelj
Ljubljana
Beljska ulica št. 4
Lastna tovarna „EMAJL“

za galvanizirano poniklanje in izdelavo emajliranih predmetov kakor: hišne številke, občinske in uradne napise i. t. d.

Sprejmejo se zastopniki!
Tel. 3252 Lutzove peči

Čas vkuhanja se je pričel!

 Dobra gospodinja uporablja najpopolnejše WECKOVE priprave za vkuhanje. Pri nakupu pazite na znamko. Tovarniška zaloga za Jugoslavijo:

FRUCTUS, Ljubljana, Krekov trg 10
Krajni prodajalci: Celje: I. Jagodič, Maribor: Carl Lotz in Pater & Lenard, Ptuj: F. Vogel, Brežice: V. Peten, Kranj: „Merkur“, Kočevje: F. Huber, Sevnica: A. Kastelic in P. Selino, Slovenj Gradec: I. Rojnik in K. Rojnik.

Dobra obutev -- pol zdravja!

Hočete imeti prijetno lahko hojo? Potem se obrnite na prvo specialno čevljarstvo delavnico kjer boste postreženi kakor sami želite. Izdelovanje vseh vrst moških in luksuznih damskih čevljev. »Goiserji«. — Popravila se sprejmajo.

MIHAEL PERNEL, Ljubljana, Breg št. 1.
1225

Stavbno in pohištveno mizarstvo s parno silo

FRAN ŠKAFAR
Ljubljana, Rimska cesta 16
Stalna zaloga modernega pohištva ter ameriških pisarniških oprav

STROJNO PODJETJE
R. Willmann, Ljubljana
SLOMŠKOVA UL. 3

Zatvornice, vodna kolesa in mlinske naprave, beneški jarmeniki, krožne žage, nihalne žage, transmisijski deli

1621

POZOR! **POZOR!**

VSEH VRST AKUMULATORJE
strokovno polni in popravljajo 1473

A. JENKO
Ljubljana
Oblastveno dovoljena akumulatorska delavnica vhod Miklošičeva cesta poleg palače Delavske zbornice in Kolodvorska 29, Kavarna »Leon«

Galanterijska knjigovoznica
A. FELDSTEIN, Ljubljana
Kolodvorska ul. 18

se priporoča za vsa knjigovozna in galanterijska dela in izdelovanje gramofonskih kovčkov

Cene konkurenčne ● Zahtevajte ponudbe

1434

Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani

razpisuje oddajo

KLEPARSKIH DEL

za novogradnjo stanovanjske hiše v Celju. Vsi potrebni pripomočki, kot proračun in načrti, se dobe za 30 Din od 14. t. m. dalje med uradnimi urami pri podpisnem uradu v Ljubljani, Gledališka ulica 8. — Zapečateni in v smislu razpisa opremljene oferte je vložiti do 21. julija 1931 do pol 12. ure dopoldne pri Pokojniskem zavodu za nameščence v Ljubljani.

Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani

P 79-37. 30.

Oklic.

Dne 23. julija 1931 ob 10. uri dopoldne se bo na licu mesta pri hotelu »Zlatorog« ob Bohinjskem jezeru prodajalo potom sodne dražbe pet zelo lepih stavbnih parcel v obsegu po 1000 kvadratnih metrov. Izklicna cena 7 Din za kvadratni meter.

Okrajno sodišče v Radovljici, odd. I., dne 9. julija 1931.

1624

Drva - premog - trame
in daske dobite pri

Josip Prelesnik nasl. Drobničar
LJUBLJANA, Janševa ulica. - Telefon 3389

Državni in samoupravni uradniki dobijo tudi obroke. Dostavljeno na dom. Cene ugodne.

1519

Zacherlin

mrčesni prašek v originalnih steklenicah in škatljicah uniči ves mrčes. — Dobiva se povsod. — »Zacherlin, Ljubljana, Beethovnova ulica št. 16.

1446

FRANC BÖGEL
Ljubljana, Gosposvetska 6 (poleg Slamiča)

se priporoča cenj. občinstvu za vsa **kleparska in vodovodno instalacijska dela**

Specijaliteta: 497
izdelovanje kovinastih krst in vložkov

Za počitnice berite

»V oklopnjaku okoli sveta«. Pestro in zabavno čtivo. V dveh delih; vsaki del po Din 20.—, vezan Din 26.—. Naroča se pri upravi »Jugoslovana«, Ljubljana, Gradišče št. 4.

Vsa plesarska, ličarska, sobe- in žrkoslikarska dela izvija specialna, stara domača trdnica

Jvan Bricelj
Ljubljana, Dunajska cesta 15
Telefon št. 3307 1599

Cene solidne, delo solidno, postrežba točna. Vzorec moderni.

Otomane

v različnih vzorcih in najmodernejših oblikah, peresnice, žimnice, divane, pat. fotelje, blaga vse vrste in žimo dobite najceneje pri

Franc Sajovic, Ljubljana, Stari trg 6

Gramofonske plošče po 3 Din
izposojuje »ŠLAGER«, izposojevalnica gramofonskih plošč in gramofonov, Ljubljana, Vegova ulica 2. 150

„HAMAD“ Sigurna smrt ščurkom, stenicam, PRAŠEK ušem, mravljam, muham, bolhom

Pazite na zakonito rdečo etiketo z muho! Dobi se na pismeno naročilo. Glavno zastopstvo za Dravsko banovino: Ciril Stramšak, Dev. Marija v Polju pri Ljubljani.

Tvornica zrcal, brusilnica stekla
A. VRHOVEC, Ljubljana

Za Gradom št. 9 (na koncu Streliške ulice)

Izdeluje vsakovrstna brušena in nebrušena zrcala in stekla, kakor tudi stekla za automobile. Graviranje in matiranje stekla. Popravljajo stara, po-1429 kvarjena zrcala.

Delo solidno! — Cene konkurenčne!

Prostovoljna javna dražba.

Po oporoki z dne 5./VI. 1931 se bodo prodale na prostovoljni javni dražbi dne 18. julija t. l. ob pol 11 uri v notarski pisarni v Novem mestu št. 42 iz zapuščine po Vodnik Ani iz Novega mesta št. 210. spadajoče nepremičnine:

1. enonadstropna hiša št. 210. v Novem mestu z vrtom, to je zemljišče vl. št. 403. k. o. Novo mesto, v vrednosti Din 145.020.—
2. zemljišče vl. št. 569. k. o. Kandija s parc. št. 102/5 in 102/6, njivama s površjem 34 a 05 m² in 32 a 59 m² v vrednosti Din 4.998.—
3. zemljišče vl. št. 281. k. o. Stranska vas s parc. št. 1630/5, gozdom s površjem 1 ha 490 m² v vrednosti Din 3.122*70.

Zemljišča so neobremenjena in se ne prodajo pod cenilno vrednostjo. Dražbeni pogoji so interesentom na vpogled v pisarni Matije Marinčeka, notarja v Novem mestu.

Novo mesto, dne 9./VII. 1931.

Matija Marinček
notar, kakor sodni poverjenik.

1614

Uspešna reklama = Oglasanje v »Jugoslovanu«!

Delniška družba pivovarne „Union“, Ljubljana

Pivovarna in sladarna. Tovarna za špirit in kvas v Ljubljani I., poštni predal št. 45 - Podružna pivovarna v Mariboru

Telefon: { Ljubljana 2310 in 2311 Maribor 2023 } Brzojavi: Pivovarna Union { Ljubljana Maribor }

Priporoča svoje izborne izdelke in sicer **svetlo in črno pivo, v sodih in steklenicah, pekovski kvas, čisto rafin. in gorilni špirit**

742

„Adler“ *Edino prava* **„Gritzner“**
kolesa **Adler kolesa „Gritzner“** **kolesa**
 Najboljša kvaliteta! — Nizke cene! **Jos. Petelinc, Ljubljana** Nizke cene! — Najboljša kvaliteta!

TOVARNA SODAVICE

Slomškova ulica 27

priporoča svoje najboljše brezalkoholne pijače, kakor Soda-voda, pokalice in okrepjujoči „Sanitas“.

Telefon šte. 3213

1074

Morski vrag

eden najlepših romanov svetovno znanega ameriškega pisatelja Jacka Londona, se dobi za nizko ceno Din 20.—, vezan izvod Din 30.—. Naroča se pri upravi »Jugoslovana«, Ljubljana, Gradišče št. 4.

Kmetijska družba v Ljubljani

Turjaški trg št. 3

je glavna zastopnica kmetovalcev v Dravski banovini in šteje nad 380 kmet. podružnic in okrog 26.000 članov. Člani plačajo na leto 30 Din in dobivajo za to brezplačno strokovni list

»KMETOVALEC«

Ta list jim nudi strokovni pouk in navodila za umno gospodarstvo. Družba dobavlja članom tudi razne kmetijske potrebščine.

459

Vsak kmet mora biti član Kmetijske družbe!

Pohištvo

Spalnice iz trdega in mehkega lesa kakor tudi razno drugo pohištvo dobite **najceneje** pri

MATIJA ANDLOVIC

1506

LJUBLJANA, Komenskega ul. 34

OGLEDALA

vseh vrst, velikosti in oblik

STEKLO

zrealno 6—8 mm, mašinsko 4—6 mm, portalno, ledasto, alabaster itd.

SPECTRUM D. D.

LJUBLJANA VII — Telef. 23-48
 ZAGREB CELOVŠKA 81 OSIJEK

L. MIKUŠ

Ljubljana - Mestni trg 15

Telefon šte. 2282

Ustanovljeno 1839

Na malo! Na veliko!

Za stavbno sezono

se priporoča

slavnemu občinstvu in conjenim zavodom stara renomirana splošno kleparska in vodovodno inštalacijska tvrdka

Delo solidno! Cene konkurenčne!

Poslovalnica: Novi trg št. 5

Delavnica: Rimska c. 2. in Gregorčičeva ul. 5

S spoštovanjem Telefon 3353

JAKOB FLIGL DEDICI

LJUBLJANA

1439

I. SLANOVIC

806

Splošno ključavničarstvo, LJUBLJANA
 Gajeva ulica 2

Se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela. Specijelno za delikatesna in slaščičarska namizna in izložbena stojala iz medenine ali železno poniklovana.

Japonska kavarna

Lovska in Cankarjeva kavarna, povsem moderno renovirana, je nanovo otvorena dne 7. t. m. v kolodvorski ulici 29, gostilna in kavarna „LEON“. Lep senčnat vrt z vodom iz Miklošičeve c. in Kolodvorske ul. Odprto vsak dan do 2. ure in odprto od 4. ure. — Otvoritev se izvrši z godbo in raznovrstno zabavo. Točila se bodo pristna dolenjska in štajerska vina. Mrzla in topla jedila vedno na razpolago.

Pridite in ne bode se kesali. Se priporoča

Leon in Fani Pogačnik

ANTON BOKAL
 LJUBLJANA
 SLOMŠKOVA
 UL. 19. TEL. 2527

DOBAVA
 IN POLAGANJE
 VSEH
 PARKETOV

P I 42/30.

Prostovoljna

sodna dražba!

Na predlog solastnikov se vrši v torek dne 28. julija t. l. ob 4h popoldne na licu mesta v Ljubljani, Lončarska steza št. 2, prostovoljna sodna dražba posestva pod vlož. št. 18 kat. obč. Poljansko predmestje, obstoječega iz hiše št. 3 in št. 4 v Lončarski stezi, dvorišča, obširnega gospodarskega poslopja s tovarniškimi prostori za izdelovanje peči, vrta in dveh travniških parcel.

Izklicana cena znaša 1.000.000.— Din. Dražbeni pogoji so interesentom na vpogled v pisarni podpisanega notarja.

MATE HAFNER

1610

javni notar kot sodni komisar.

Z ozirom na časopisna razpravljanja o določenih Zakona o likvidaciji agrarne reforme na veleposostvih od 19. junija 1931, katera razpravljanja deloma ne odgovarjajo ciljem in duhu zakona, sporočam, da imam od l. 1925 ozir. l. 1927

Informacijsko ozir. gospodarsko pisarno za žumsko-gospodarske in agrarno-reformne zadeve v Ljubljani, Zrinjskega c. 15, telefon 2291.

1605

Ing. ANTON SODNIK

avtor. žum. inženjer in sodni izvedenec.

Makulturni papir

se poceni prodaja

Na razpolago večja količina

Naslov pove uprava Jugoslovana

Zaradi nesreče

inventurna odprodaja

manufakturnega in konfekcijskega blaga po globoko znižanih cenah Se vljudno priporoča

MARIJA ROGLJ, Ljubljana, Sv. Petra cesta 26

974

Brezobrestna posojila

za zidavo hiš, za nakup hiš in posestev, za prevzem hipotek na hišah in posestvih daje svojim članom

„JUGRAD“

Jugoslovanska gradbena in kreditna zadruga r. z. z. o. z.

v Ljubljani, Kolodvorska ulica šte. 35/1

Krajevno zastopstvo Maribor, Aleksandrova cesta št. 48

Pravila proti plačilu Din 5.— v znakah. Za odgovor prosimo znakmo. Uradne ure od 8. do 12. in 14. do 18.

1859

Znanstvena banka kraljevine Jugoslavije a. d.

Dunajska cesta št. 31 (hiša Zidarjevih ded.) podružnica Ljubljana Račun poštne hranilnice št. 14.003 • Telefon 30-20

Centrala: Beograd

Glavna podružnica: Zagreb

Podružnica Sarajevo

Daje menične in kredite v tekočem računu obrtnikom, vsem kreditnim zadrugam, ki posojujejo tudi obrtnikom, in lombardira državne vrednostne papirje. — Sprejema hranilne vloge z in brez odpovedi. — Otvorja tekoče in žiro račune. — Izdaja kavcije in garancijska pisma. — Kupuje in prodaja devize in valute za račun obrtnikov in obrtnih kreditnih zadrug. — Izvršuje vse ostale bančne posle.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

Brzofavni naslov: KREDIT LJUBLJANA

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila

Ljubljana

Prešernova ul. št. 50

(v lastnem posloplju)

Telefon št. 2040, 2457, 2548, 2706 in 2806

Predjumi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic, in kuponov, nakazila v tu- in inozemstvu, safe-deposits itd.